

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

**INFORMACJA O SYTUACJI
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ KRAJU
W SIERPNIU 2017 R.**

Warszawa, 21 września 2017 r.

Spis treści

	strona
Wstęp	3
Rynek pracy	5
Wynagrodzenia i świadczenia społeczne	13
Ceny	17
Rolnictwo	24
Przemysł	30
Budownictwo	35
Budownictwo mieszkaniowe	37
Rynek wewnętrzny	39
Transport	41
Bilans płatniczy	43
Handel zagraniczny	45
Budżet państwa	52
	* *
	*
Wyniki finansowe ubezpieczycieli	54
Produkt krajowy brutto	57
Wybrane wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju	64
Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne	66

Wstęp

W sierpniu br. produkcja sprzedana przemysłu wzrosła w skali roku w większym stopniu niż w dwóch poprzednich miesiącach. Wysoki wzrost obserwowano w produkcji budowlano-montażowej, po głębokim spadku przed rokiem. Umocniła się dynamika sprzedaży detalicznej oraz sprzedaży usług w transporcie. Ceny towarów i usług konsumpcyjnych wzrosły w skali roku w nieco większym stopniu niż w lipcu.

Wzrost przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w skali roku był zbliżony do notowanego w poprzednich miesiącach. Stopa bezrobocia rejestrowanego obniżyła się do 7,0% w końcu sierpnia br. Według wyników badania popytu na pracę, w I półroczu br. utworzono więcej niż przed rokiem nowych miejsc pracy. Równocześnie obserwowano ograniczenie skali likwidacji miejsc pracy.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia nominalne i realne brutto w sektorze przedsiębiorstw w sierpniu br. wzrosły w skali roku bardziej niż w poprzednich miesiącach. W nieco większym stopniu niż w lipcu zwiększyły się przeciętne nominalne emerytury i renty brutto w obu systemach. Siła nabywcza świadczeń emerytalno-rentowych z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych była nieznacznie wyższa niż przed rokiem, a rolników indywidualnych zmniejszyła się.

Produkcja sprzedana przemysłu w sierpniu br. była wyższa niż przed rokiem o 8,8% (po wyeliminowaniu wpływu czynników o charakterze sezonowym – o 8,1%). Wzrost notowano w większości sekcji (z wyjątkiem górnictwa i wydobywania), w tym najwyższy w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę (po spadku przed rokiem) oraz w przetwórstwie przemysłowym. Wśród głównych grupowań przemysłowych najbardziej wzrosła produkcja dóbr konsumpcyjnych nietrwałych oraz zaopatrzeniowych. Produkcja budowlano-montażowa w sierpniu br. zwiększyła się w skali roku o 23,5% (po wyeliminowaniu wpływu czynników sezonowych – o 22,6%). Wzrost notowano we wszystkich działach budownictwa, w tym najwyższy w podmiotach specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej. Sprzedaż detaliczna była wyższa niż w sierpniu ub. roku o 6,9%.

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych zwiększyły się w skali roku o 1,8%. W większym stopniu niż w lipcu br. wzrosły ceny towarów i usług związanych z mieszkaniem; po spadku przed miesiącem zwiększyły się ceny towarów i usług związanych z transportem. Nieco zwolniła natomiast dynamika cen żywności i napojów bezalkoholowych. Przyspieszyło tempo wzrostu cen produkcji sprzedanej przemysłu, a cen produkcji budowlano-montażowej – nie uległo istotnej zmianie.

Przedsiębiorstwa w przetwórstwie przemysłowym we wrześniu br. oceniają koniunkturę pozytywnie, podobnie jak w poprzednich miesiącach. Bardziej optymistyczne są diagnozy dotyczące produkcji oraz portfela zamówień; korzystne, ale nieco ostrożniejsze

niż w sierpniu br. są przewidywania w tym zakresie. Bieżąca sytuacja finansowa nie zmienia się, a prognozy wskazują na możliwość poprawy w tym obszarze w najbliższych trzech miesiącach. Podmioty budowlane oceniają koniunkturę mniej pozytywnie niż przed miesiącem. Optymistyczne, ale ostrożniejsze niż w sierpniu br., są diagnozy portfela zamówień oraz – nieznacznie – produkcji budowlano-montażowej. Niekorzystne, ale lepsze niż przed miesiącem, są oceny w zakresie bieżącej sytuacji finansowej przedsiębiorstw. Mniej optymistyczne od formułowanych w sierpniu br. są przewidywania przedsiębiorstw budowlanych w powyższych obszarach. Podmioty handlu detalicznego oceniają koniunkturę pozytywnie, lepiej niż w sierpniu br. Wpływają na to m.in. utrzymujące się optymistyczne wskazania dotyczące bieżącej i przewidywanej sprzedaży. Korzystne i lepsze niż przed miesiącem są diagnozy i prognozy w zakresie sytuacji finansowej tych jednostek.

Nastroje konsumenckie dotyczące bieżących i przyszłych tendencji we wrześniu br. są mniej pozytywne niż przed miesiącem. Ostrożniejsze są m.in. wskazania dotyczące obecnej sytuacji finansowej gospodarstwa domowego, bardziej negatywne są przewidywania w zakresie oszczędzania pieniędzy.

W sierpniu br. na rynku rolnym ceny skupu większości podstawowych produktów rolnych (z wyjątkiem cen ziemniaków oraz żywca wieprzowego i drobiowego) kształtowały się powyżej poziomu sprzed roku. Wstępne wyniki czerwcowego badania wskazują na większe niż przed rokiem pogłowie trzody chlewnej, na co wpłynęło zwiększenie liczebności większości grup wiekowo-użytkowych (z wyjątkiem prosiąt). Zwiększyło się również pogłowie bydła, co wynikało ze wzrostu liczebności wszystkich grup produkcyjnych w wieku powyżej 1 roku.

W okresie styczeń–lipiec br. w obrotach towarowych handlu zagranicznego obserwowano szybszy wzrost importu niż eksportu. Wymiana zamknęła się dodatnim saldem, niższym niż przed rokiem. Zwiększyła się wymiana towarowa ze wszystkimi grupami krajów, najbardziej z krajami Europy Środkowo Wschodniej. W I półroczu br. wskaźnik terms of trade ogółem kształtował się niekorzystnie i wyniósł 99,2 (wobec 100,9 przed rokiem).

W okresie ośmiu miesięcy br. dochody budżetu państwa wyniosły 235,0 mld zł, a wydatki 230,1 mld zł, tj. odpowiednio 72,2% i 59,8% kwot założonych w ustawie budżetowej na 2017 r. W rezultacie notowano nadwyżkę w wysokości 4,9 mld zł.

Rynek pracy

W sierpniu br. wzrost przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w skali roku był zbliżony do notowanego w poprzednich miesiącach. Obserwowano dalszy spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych i stopy bezrobocia.

Według wyników badania popytu na pracę, w I półroczu br. utworzono więcej nowych miejsc pracy niż w analogicznym okresie ub. roku; równocześnie mniejsza niż przed rokiem była liczba zlikwidowanych miejsc pracy.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw¹ w sierpniu br. ukształtowało się na poziomie 6025,6 tys. osób i było o 4,6% większe niż przed rokiem (wobec wzrostu o 4,5% w lipcu br.). Najbardziej zwiększyło się zatrudnienie w administrowaniu i działalności wspierającej (o 9,8%), zakwaterowaniu i gastronomii (o 9,3%), informacji i komunikacji (o 8,3%) oraz działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 7,7%). Wzrost zatrudnienia (w granicach 1,4% – 6,4%) notowano również w transporcie i gospodarce magazynowej, handlu; naprawie pojazdów samochodowych, obsłudze rynku nieruchomości, przetwórstwie przemysłowym, dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji oraz budownictwie. Utrzymał się spadek zatrudnienia w górnictwie i wydobywaniu (o 3,6%) oraz wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 1,5%).

Przeciętne zatrudnienie kształtowało się następująco:

Wyszczególnienie	2017		2016		2017	
	VIII		I-VIII			
	w tys.	analogiczny okres roku poprzedniego=100	w tys.		w tys.	
Sektor przedsiębiorstw	6025,6	104,6	103,1	102,9	104,5	5995,8
w tym:						
Przemysł	2654,5	103,2	102,5	102,3	103,2	2643,3
górnictwo i wydobywanie	129,0	96,4	92,8	92,1	94,9	129,7
przetwórstwo przemysłowe	2286,4	103,9	103,5	103,3	104,0	2274,3
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	115,8	98,5	97,2	95,8	98,4	116,3
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	123,3	102,7	102,3	102,4	102,6	123,0
Budownictwo	384,7	101,4	99,0	99,6	100,2	382,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	1241,3	104,7	102,9	102,6	104,8	1236,3
Transport i gospodarka magazynowa	544,4	106,4	103,5	102,9	107,2	545,2
Zakwaterowanie i gastronomia	117,6	109,3	103,8	103,2	109,4	115,8
Informacja i komunikacja	219,2	108,3	107,6	107,4	108,4	217,5
Obsługa rynku nieruchomości	96,4	104,2	98,9	99,0	104,6	96,9
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	205,3	107,7	104,9	103,2	107,0	202,7
Administrowanie i działalność wspierająca	416,8	109,8	109,5	111,2	109,2	410,4

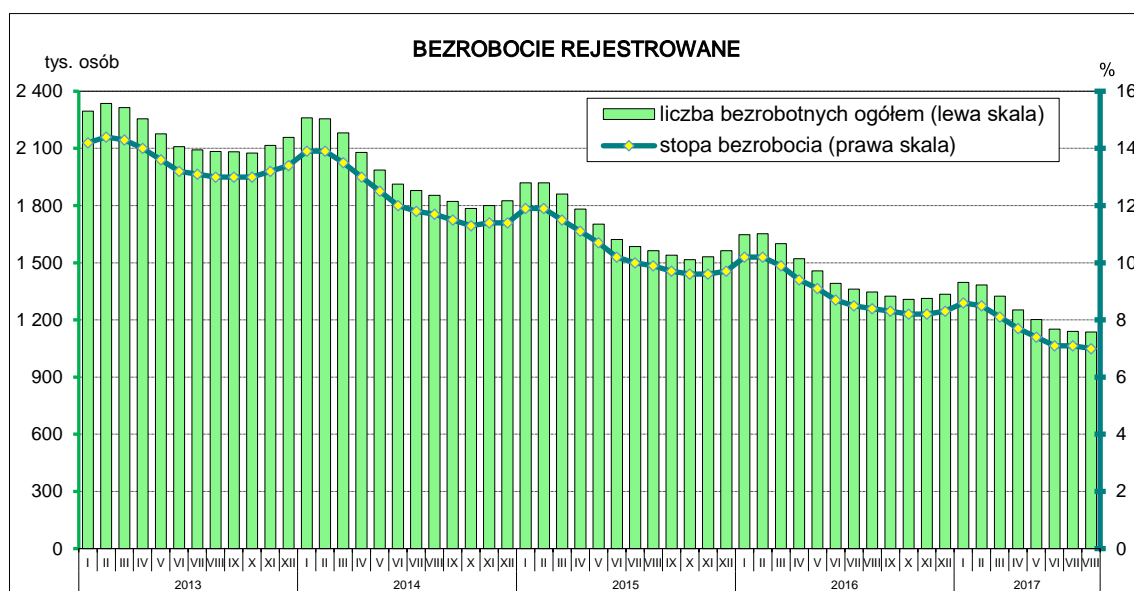
^a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

Spśród działów o znaczącym udziale w zatrudnieniu, w sierpniu br. wyższy niż przeciętnie wzrost zatrudnienia w skali roku obserwowano w przedsiębiorstwach

¹ W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

zajmujących się handlem hurtowym i detalicznym pojazdami samochodowymi oraz ich naprawą (o 8,2%), produkcją pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 8,2%), magazynowaniem i działalnością usługową wspomagającą transport (o 7,5%), transportem lądowym i rurociągowym (o 6,9%), produkcją wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 6,4%), handlem hurtowym (o 5,3%), produkcją mebli (o 5,1%) oraz produkcją wyrobów z metali (o 4,7%). Niższe niż w sierpniu ub. roku zatrudnienie notowano w przedsiębiorstwach zajmujących się wydobywaniem węgla kamiennego i węgla brunatnego (o 5,7%, wobec spadku o 7,4% przed rokiem), produkcją odzieży (o 0,7%) i budową budynków (o 0,5%).

W okresie styczeń–sierpień br. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 5995,8 tys. osób, tj. było o 4,5% wyższe od obserwowanego przed rokiem.

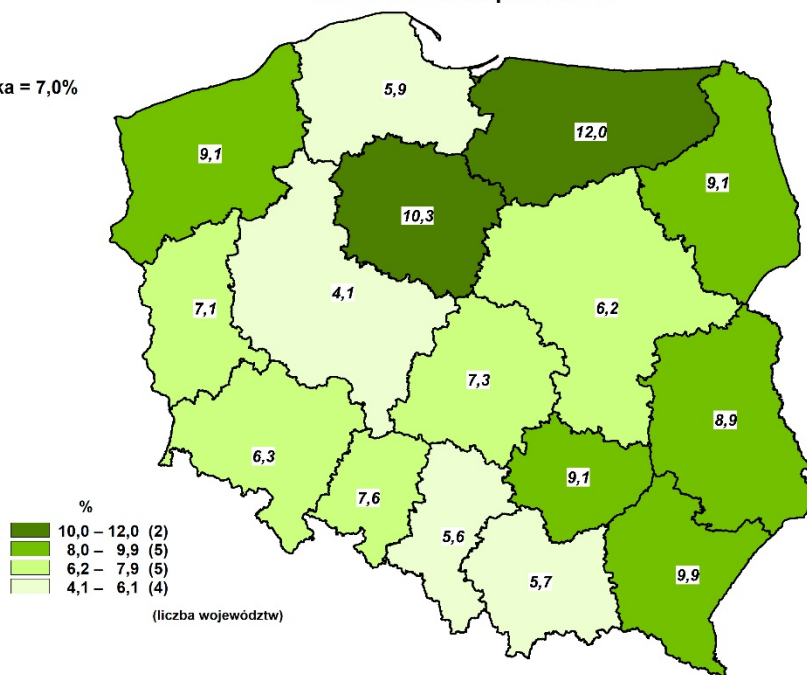

W końcu sierpnia br. liczba **bezrobotnych zarejestrowanych** w urzędach pracy ukształtowała się na poziomie 1136,1 tys., tj. zmniejszyła się w porównaniu z poprzednim miesiącem (o 0,3%, tj. o 3,9 tys.) i z sierpniem ub. roku (o 15,6%, tj. o 210,7 tys.). **Stopa bezrobocia rejestrowanego** wyniosła 7,0%, tj. mniej niż przed miesiącem o 0,1 p.proc. i mniej niż przed rokiem o 1,4 p.proc.

Stopa bezrobocia w województwach kształtowała się w granicach od 4,1% w wielkopolskim do 12,0% w warmińsko-mazurskim. W porównaniu z lipcem br. zmniejszyła się w pięciu województwach (po 0,1 p.proc.) – kujawsko-pomorskim, łódzkim, mazowieckim, opolskim i wielkopolskim, a zwiększyła – w dwóch: lubuskim i pomorskim (po 0,1 p.proc.). W pozostałych województwach stopa bezrobocia nie uległa zmianie. W porównaniu z sierpniem ub. roku stopa bezrobocia zmniejszyła się we wszystkich województwach. W największym stopniu obniżyła się w województwach: świętokrzyskim (o 1,9 p.proc.), warmińsko-mazurskim (o 1,8 p.proc.) i podkarpackim (o 1,7 p.proc.), a w najmniejszym – w województwach: dolnośląskim, małopolskim oraz wielkopolskim (po 1,1 p.proc.).

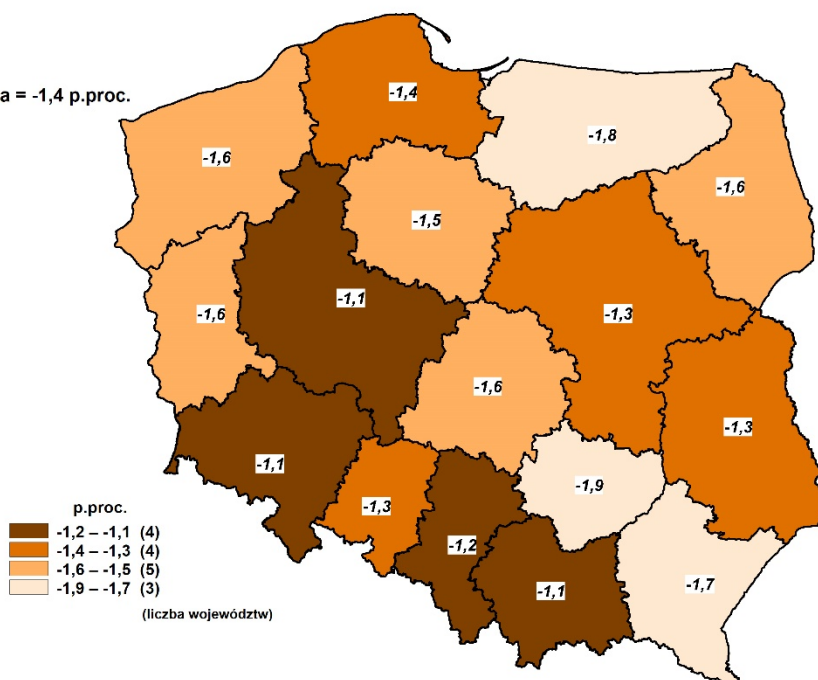
STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO Stan w końcu sierpnia 2017 r.

Polska = 7,0%

ZMIANY STOPY BEZROBOCIA REJESTROWANEGO Sierpień 2017 r. do sierpnia 2016 r.

Polska = -1,4 p.proc.

W **strukturze bezrobotnych** zarejestrowanych udział kobiet w końcu sierpnia br. był wyższy niż przed rokiem o 2,0 p.proc. i wyniósł 56,4%. Zmniejszył się natomiast udział osób dotychczas niepracujących (o 1,0 p.proc. do 14,0%), osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku (o 0,8 p.proc. do 85,5%) oraz nieznacznie – absolwentów (o 0,1 p.proc. do 2,7%). Osób bezrobotnych nieposiadających kwalifikacji zawodowych w końcu sierpnia br. było 346,7 tys., co stanowiło, podobnie jak przed rokiem, 30,5% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych.

Spśród osób bezrobotnych znajdujących się w **szczególnej sytuacji na rynku pracy**, w stosunku do poprzedniego roku zmniejszył się udział następujących kategorii w liczbie zarejestrowanych ogółem:

- osób bezrobotnych w wieku poniżej 30 roku życia (o 1,2 p.proc. do 26,3%, w tym udział osób w wieku poniżej 25 roku życia obniżył się o 0,9 p.proc. i wyniósł 12,5%),
- osób długotrwale bezrobotnych² (o 1,0 p.proc. do 55,5%).

Zwiększył się natomiast udział osób bezrobotnych:

- posiadających co najmniej jedno dziecko w wieku do 6 roku życia (o 2,2 p.proc. do 19,4%),
- w wieku powyżej 50 roku życia (o 0,7 p.proc. do 28,4%),
- korzystających ze świadczeń pomocy społecznej (o 0,2 p.proc. do 2,1%),
- niepełnosprawnych (o 0,1 p.proc. do 6,3%).

Osób bezrobotnych posiadających dziecko niepełnosprawne w wieku do 18 roku życia w końcu sierpnia br. było 2,3 tys., co stanowiło, podobnie jak przed rokiem, 0,2% ogółu bezrobotnych.

W sierpniu br. liczba **nowo zarejestrowanych bezrobotnych** wyniosła 158,1 tys., tj. była wyższa niż przed miesiącem (o 3,1%) i niższa niż przed rokiem (o 5,2%). Najliczniejszą grupę nadal stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, a ich udział w nowo zarejestrowanych ogółem nieznacznie zwiększył się w porównaniu z notowanym przed rokiem – o 0,1 p.proc. do 81,5%. Zwiększył się również udział osób bez kwalifikacji zawodowych oraz osób zamieszkałych na wsi. Zmniejszył się natomiast udział osób długotrwale bezrobotnych, zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładów pracy, dotychczas niepracujących oraz absolwentów.

---

² Do długotrwale bezrobotnych zalicza się osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

Liczba bezrobotnych nowo zarejestrowanych kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	VIII 2016		VIII 2017			VIII 2016	
	w tys.	analogiczny okres roku poprzedniego=100	okres poprzedni= =100	w tys.	w % bezrobotnych nowo zarejestrowanych		
Bezrobotni nowo zarejestrowani ogółem	166,8	96,1	94,8	103,1	158,1	x	x
Z liczby ogółem — bezrobotni:							
zarejestrowani po raz kolejny	135,8	96,2	94,9	103,7	128,8	81,5	81,4
dotychczas niepracujący	28,2	85,2	90,3	112,3	25,4	16,1	16,9
w tym absolwenci ^a	16,4	92,7	89,1	100,1	14,6	9,2	9,8
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	6,7	82,4	75,9	88,7	5,1	3,2	4,0
zamieszkali na wsi	70,5	95,6	95,4	102,3	67,3	42,5	42,3
bez kwalifikacji zawodowych	47,9	93,3	95,9	109,3	45,9	29,0	28,7
długotrwale bezrobotni ^b	55,8	84,9	83,8	103,3	46,8	29,6	33,5

a Zaliczono osoby, dla których okres od momentu zakończenia nauki do momentu rejestracji nie przekroczył 12 m-cy.

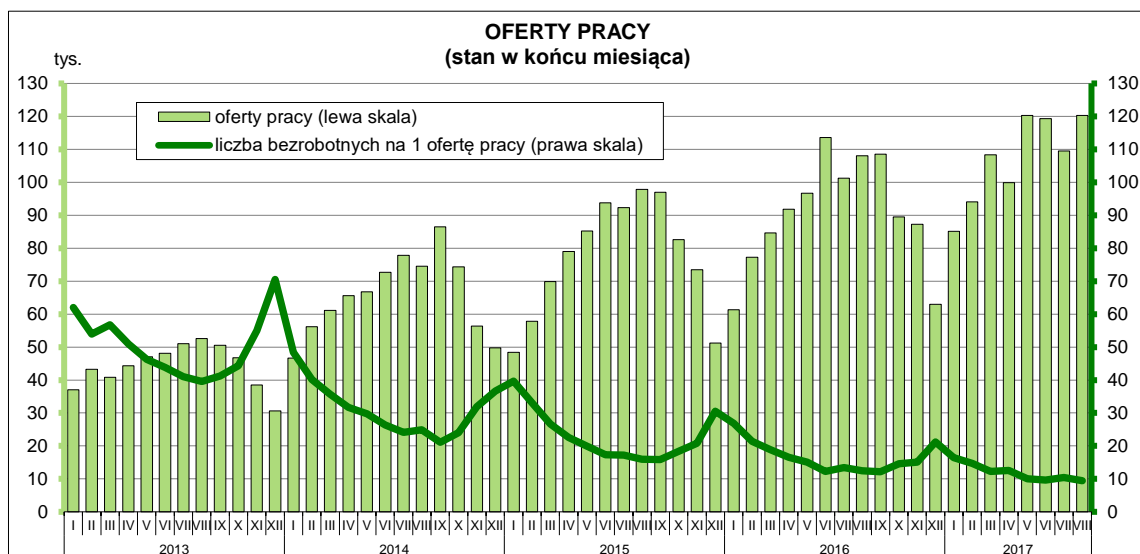
b Zaliczono osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 m-cy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

Z ewidencji bezrobotnych w sierpniu br. **skreślono** 162,0 tys. osób, tj. mniej niż przed miesiącem (o 1,9%) i przed rokiem (o 10,7%). Główną przyczynę wyrejestrowania nadal stanowiło podjęcie pracy, w wyniku czego z rejestru bezrobotnych skreślono 76,1 tys. osób (tj. więcej niż przed miesiącem o 2,5% i mniej niż przed rokiem o 10,2%). Udział osób, które podjęły pracę w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zwiększył się o 0,2 p.proc. w skali roku, do 47,0%. Liczba osób, które podjęły pracę niesubsydiowaną była niższa niż w sierpniu ub. roku, natomiast zwiększyła się liczba osób, które podjęły pracę subsydiowaną. Wśród osób wykreślonych z ewidencji wzrósł udział osób, które rozpoczęły staż lub szkolenie u pracodawców, osób, które dobrowolnie zrezygnowały ze statusu bezrobotnego oraz osób, które nabyły prawa emerytalne lub rentowe. Zmniejszył się odsetek osób, które utraciły status bezrobotnego w wyniku niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy oraz osób, które nabyły uprawnienia do świadczenia przedemerytalnego.

Liczba bezrobotnych wyrejestrowanych z ewidencji urzędów pracy według przyczyn kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	VIII 2016		VIII 2017			VIII 2016	
	w tys.	analogiczny okres roku poprzedniego=100	okres poprzedni= =100	w tys.	w % bezrobotnych wyrejestrowanych ogółem		
Bezrobotni wyrejestrowani ogółem	181,4	92,7	89,3	98,1	162,0	x	x
Z liczby ogółem — bezrobotni, którzy:							
podjęli pracę	84,8	95,6	89,8	102,5	76,1	47,0	46,8
niesubsydiowaną	67,8	88,6	86,4	103,4	58,6	36,2	37,4
subsidiowaną	17,0	139,3	103,0	99,7	17,6	10,8	9,4
rozpoczęli szkolenie lub staż	15,0	66,1	99,9	86,2	15,0	9,3	8,3
nie potwierdzili gotowości do podjęcia pracy	41,9	87,1	82,1	96,0	34,4	21,2	23,1
dobrowolnie zrezygnowali ze statusu bezrobotnego	12,8	106,1	92,6	101,0	11,9	7,3	7,1
nabyli prawa emerytalne lub rentowe	1,7	108,3	100,8	106,7	1,7	1,1	1,0
nabyli uprawnienia do świadczenia przedemerytalnego	2,8	83,8	73,5	94,3	2,1	1,3	1,5

W sierpniu br. do urzędów pracy zgłoszono 154,3 tys. **ofert zatrudnienia**³, tj. więcej niż przed miesiącem (o 12,7%) i przed rokiem (o 11,6%). Liczba ofert z sektora publicznego zwiększyła się w skali miesiąca, ale zmniejszyła – w skali roku. Ofert z sektora prywatnego było więcej zarówno w porównaniu z poprzednim miesiącem, jak i z sierpniem ub. roku. Oferty z sektora publicznego stanowiły 9,5% ogółu ofert (wobec 8,4% w lipcu br. i 11,0% przed rokiem). W końcu sierpnia br. oferty zatrudnienia niewykorzystane dłużej niż jeden miesiąc stanowiły 24,9% ogółu ofert (wobec 25,5% w lipcu br. i 26,1% w sierpniu ub. roku).

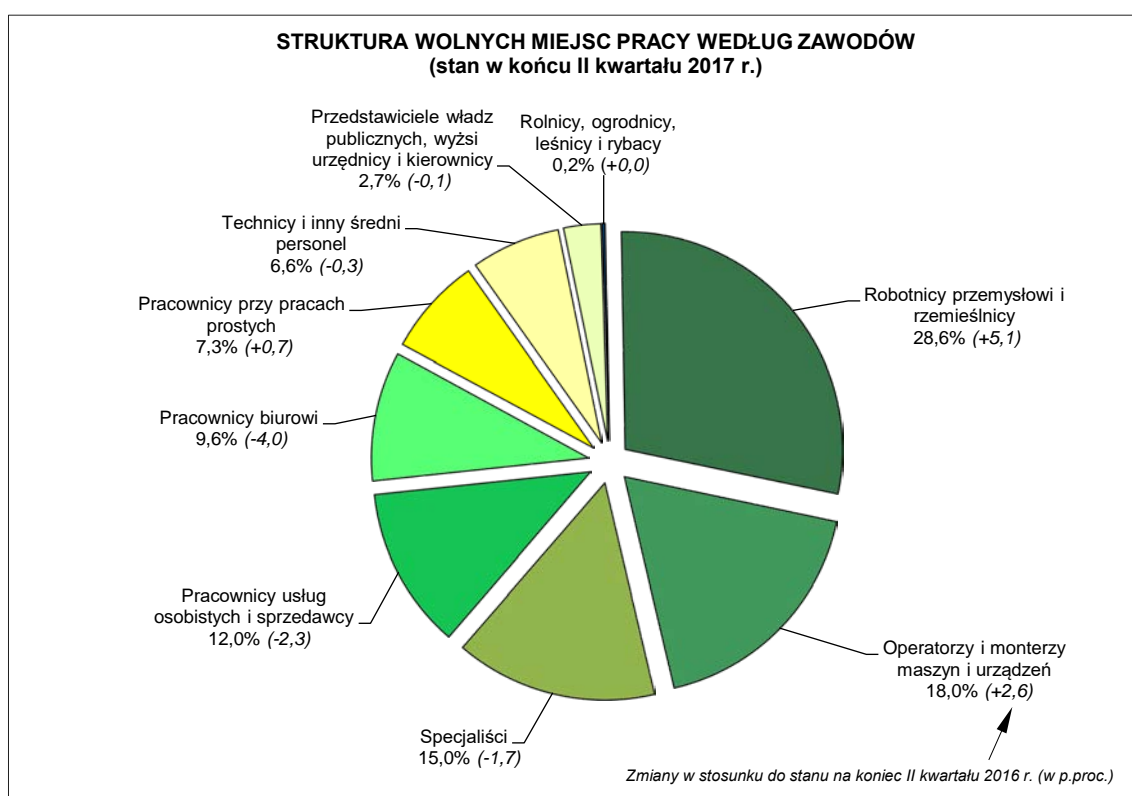
W końcu sierpnia br. zadeklarowano więcej niż przed miesiącem, ale mniej niż przed rokiem zwolnień grupowych – 190 zakładów **zadeklarowało zwolnienie** 15,1 tys. pracowników, w tym 3,6 tys. osób z sektora publicznego (w końcu lipca br. odpowiednio 168 zakładów, 14,9 tys. pracowników, w tym 3,6 tys. z sektora publicznego, natomiast w końcu sierpnia ub. roku – 302 zakłady, 15,3 tys. pracowników, w tym 1,8 tys. z sektora publicznego).

Według wyników kwartalnego badania **popytu na pracę**, w końcu II kwartału br. liczba **wolnych miejsc pracy** wyniosła 122,0 tys. i była o 29,4% wyższa niż przed rokiem. Wolnymi miejscami pracy dysponowało 43,9 tys. podmiotów, tj. 5,7% jednostek ogółem (wobec 33,3 tys. podmiotów, tj. 4,6% jednostek ogółem przed rokiem). Wzrost liczby wolnych miejsc pracy odnotowano we wszystkich kategoriach wielkości podmiotów: w jednostkach o liczbie pracujących poniżej 10 osób – o 35,4%, 10–49 osób – o 32,3% i powyżej 49 osób – o 23,4%. W porównaniu z sytuacją sprzed roku, w strukturze wolnych miejsc pracy według sekcji najbardziej zwiększył się odsetek wolnych miejsc pracy w budownictwie (o 4,7 p.proc. do 15,5%) oraz przetwórstwie przemysłowym (o 3,0 p.proc. do 26,3%). Wzrósł również udział wolnych miejsc pracy m.in. w administrowaniu

³ Dotyczy wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej.

i działalności wspierającej (o 0,9 p.proc. do 4,5%) oraz transporcie i gospodarce magazynowej (o 0,5 p.proc. do 9,6%). Obniżył się natomiast odsetek wolnych miejsc pracy m.in. w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 4,9 p.proc. do 15,1%), działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 2,9 p.proc. do 4,3%) oraz informacji i komunikacji (o 1,1 p.proc. do 5,3%).

W strukturze wolnych miejsc pracy według zawodów, w porównaniu z końcem II kwartału ub. roku, zwiększył się udział miejsc pracy dla robotników przemysłowych i rzemieślników (o 5,1 p.proc. do 28,6%), operatorów i monterów maszyn i urządzeń (o 2,6 p.proc. do 18,0%) i pracowników wykonujących prace proste (o 0,7 p.proc. do 7,3%). Zmniejszył się natomiast odsetek wolnych miejsc pracy przeznaczonych dla pracowników biurowych (o 4,0 p.proc. do 9,6%), pracowników usług i sprzedawców (o 2,3 p.proc. do 12,0%), specjalistów (o 1,7 p.proc. do 15,0%) oraz techników i innego średniego personelu (o 0,3 p.proc. do 6,6%).

W okresie sześciu miesięcy br. **utworzono** 390,6 tys. **nowych miejsc pracy**, tj. o 11,2% więcej niż przed rokiem. Wzrost odnotowano we wszystkich kategoriach wielkości podmiotów; największy w jednostkach o liczbie pracujących poniżej 10 osób (o 22,6%). W podmiotach o liczbie pracujących powyżej 49 osób liczba nowo utworzonych miejsc pracy wzrosła o 3,4%, a w jednostkach o liczbie pracujących 10–49 osób – o 0,1%. W ogólnej liczbie nowych miejsc pracy zwiększył się udział stanowisk utworzonych m.in. w transporcie i gospodarce magazynowej (o 1,5 p.proc. do 7,1%), budownictwie

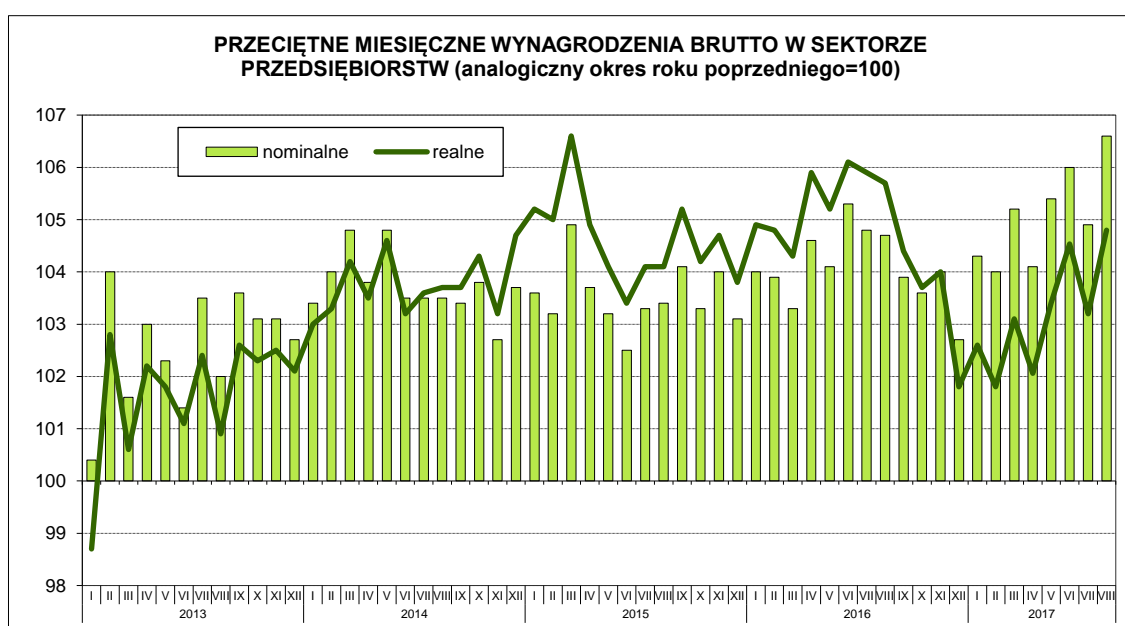
(o 1,4 p.proc. do 12,9%), działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 0,4 p.proc. do 6,6%) oraz rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie (o 0,4 p.proc. do 1,5%). Zmniejszył się natomiast udział stanowisk utworzonych m.in. w opiece zdrowotnej i pomocy społecznej (o 1,1 p.proc. do 2,6%), przetwórstwie przemysłowym (o 0,9 p.proc. do 19,8%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 0,5 p.proc. do 23,6%) oraz administracji publicznej i obronie narodowej; obowiązkowych zabezpieczeniach społecznych (o 0,4 p.proc. do 2,0%).

Spośród nowo utworzonych miejsc pracy w końcu II kwartału br. wolnych było jeszcze 24,8 tys. miejsc – najczęściej w przetwórstwie przemysłowym (27,5%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (10,9%) oraz informacji i komunikacji (10,8%).

W okresie styczeń–czerwiec br. **zlikwidowano** 139,9 tys. miejsc pracy, tj. o 7,7% mniej niż przed rokiem. Zmniejszyła się liczba zlikwidowanych miejsc pracy w jednostkach o liczbie pracujących 10–49 osób (o 25,9%) i powyżej 49 osób (o 9,5%). Skala likwidacji miejsc pracy zwiększyła się w podmiotach o liczbie pracujących poniżej 10 osób (o 8,2%). W strukturze zlikwidowanych miejsc pracy ogółem według sekcji, w porównaniu z I półroczem ub. roku, zmniejszył się odsetek miejsc zlikwidowanych w budownictwie (o 3,1 p.proc. do 11,6%), dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 0,7 p.proc. do 0,7%), informacji i komunikacji (o 0,4 p.proc. do 3,8%), przetwórstwie przemysłowym (o 0,3 p.proc. do 15,0%), transporcie i gospodarce magazynowej (o 0,3 p.proc. do 5,6%) oraz administracji publicznej i obronie narodowej; obowiązkowych zabezpieczeniach społecznych (o 0,3 p.proc. do 1,3%). Zwiększył się natomiast odsetek miejsc zlikwidowanych m.in. w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 1,1 p.proc. do 6,3%), handlu, naprawie pojazdów samochodowych (o 0,8 p.proc. do 27,4%), działalności finansowej i ubezpieczeniowej (o 0,8 p.proc. do 3,3%) oraz zakwaterowaniu i gastronomii (o 0,6 p.proc. do 5,0%).

Wynagrodzenia i świadczenia społeczne

W sierpniu br. odnotowano wyższy niż w poprzednich miesiącach wzrost przeciętnych nominalnych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw oraz ich siły nabywczej w skali roku. Utrzymał się niewielki wzrost w skali roku nominalnych emerytur i rent brutto w obu systemach. Przy wyższych niż przed rokiem cenach konsumpcyjnych, siła nabywcza świadczeń emerytalno-rentowych w systemie pracowniczym była zbliżona do obserwowanej w sierpniu ub. roku, a rolników indywidualnych – obniżyła się.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw⁴ w sierpniu br. wyniosło 4492,63 zł i było wyższe niż przed rokiem o 6,6% (w lipcu br. zwiększyło się o 4,9%, a w sierpniu ub. roku – o 4,7%). Wysoki wzrost płac obserwowano w górnictwie i wydobywaniu (o 19,6%, po spadku przed miesiącem). Szybciej niż przeciętnie wzrosły również płace w administrowaniu i działalności wspierającej (8,8%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (7,6%), budownictwie (7,5%), zakwaterowaniu i gastronomii (7,3%) oraz przetwórstwie przemysłowym (6,7%). Najwolniej rosły wynagrodzenia w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 2,6%).

⁴ W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

W okresie styczeń–sierpień br. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ukształtowało się na poziomie 4455,45 zł i było wyższe niż przed rokiem o 5,2% (wobec wzrostu o 4,1% w analogicznym okresie ub. roku). Przeciętne płace zwiększyły się we wszystkich sekcjach, najbardziej w administrowaniu i działalności wspierającej (o 7,0%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 6,8%) oraz zakwaterowaniu i gastronomii (o 6,1%). Najniższy wzrost obserwowano w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 2,1%) oraz w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 2,6%).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2017		2016		2017	
	VIII		I-VIII			
	w zł	analogiczny okres roku poprzedniego=100			w zł	
Sektor przedsiębiorstw	4492,63	106,6	104,7	104,1	105,2	4455,45
w tym:						
Przemysł	4558,87	107,1	104,4	103,6	105,0	4486,27
górnictwo i wydobywanie	7432,68	119,6	102,9	100,8	103,4	6586,61
przetwórstwo przemysłowe	4299,16	106,7	105,2	104,5	105,9	4261,09
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	6872,66	105,2	102,6	105,6	102,6	6887,30
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	4194,44	104,3	104,8	103,5	103,3	4163,52
Budownictwo	4536,82	107,5	104,9	104,4	105,5	4416,43
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	4152,75	107,6	105,5	105,5	106,8	4176,91
Transport i gospodarka magazynowa	4116,97	104,5	105,4	103,5	104,2	4016,58
Zakwaterowanie i gastronomia	3271,34	107,3	107,0	107,0	106,1	3247,15
Informacja i komunikacja	7809,07	105,1	103,2	103,8	104,4	7870,71
Obsługa rynku nieruchomości	4629,05	104,7	105,2	104,4	105,8	4711,01
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	6370,53	102,6	104,2	105,1	102,1	6503,23
Administrowanie i działalność wspierająca	3217,30	108,8	102,8	103,7	107,0	3183,14

^a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

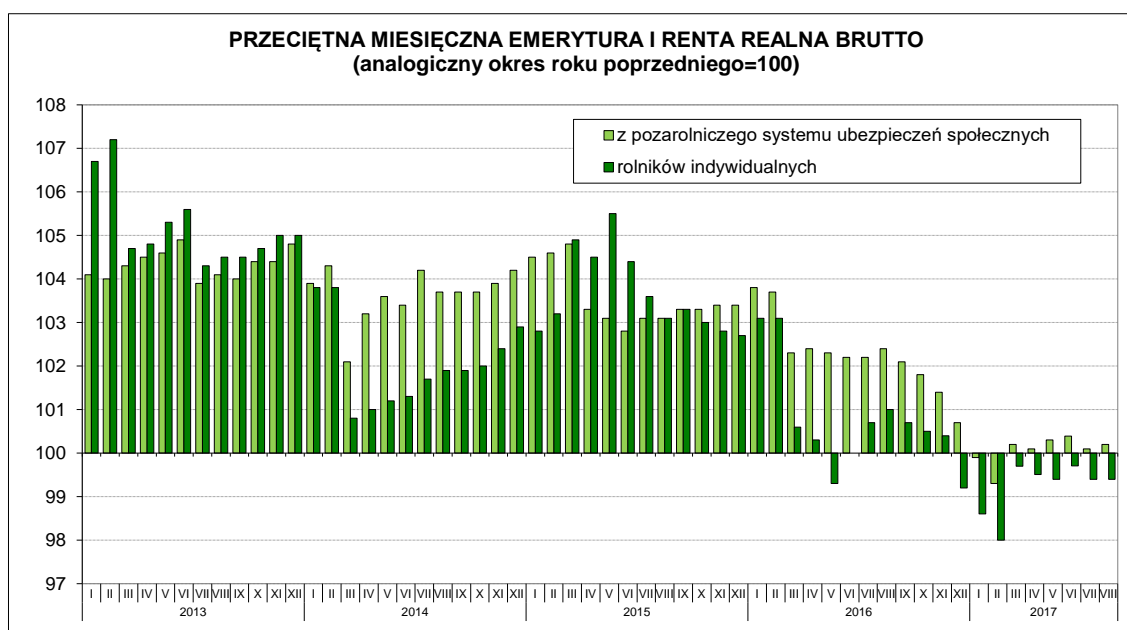
Kwota wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw w okresie styczeń–sierpień br. była wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku o 9,9% (przed rokiem obserwowano wzrost o 7,2%).

W sierpniu br. **siła nabywca przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw** zwiększyła się w skali roku o 4,8% (w lipcu br. wzrost wyniósł 3,2%, a w sierpniu ub. roku – 5,7%,). W okresie ośmiu miesięcy br. przeciętna płaca realna brutto była wyższa niż przed rokiem o 3,3% (wobec wzrostu o 5,2% w analogicznym okresie ub. roku).

Liczba emerytów i rencistów oraz przeciętne miesięczne świadczenia brutto kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Liczba emerytów i rencistów		Przeciętne miesięczne świadczenie brutto			
	w tys.	VIII 2016=100	VIII 2017		I-VIII 2017	
			w zł	VIII 2016=100	w zł	I-VIII 2016=100
Emerytury i renty z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych	7730,4	100,1	2141,37	102,4	2123,70	102,0
emerytury	5481,1	101,3	2256,25	102,0	2237,64	101,6
renty z tytułu niezdolności do pracy	906,7	94,4	1727,98	103,6	1708,74	102,9
renty rodzinne	1342,7	99,5	1951,58	102,2	1945,46	102,1
Emerytury i renty rolników indywidualnych	1171,7	98,2	1195,38	101,6	1197,65	101,2

Przeciętna miesięczna nominalna **emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych** w sierpniu br. była o 2,4% wyższa niż przed rokiem i wyniosła 2141,37 zł. W okresie styczeń–sierpień br. ukształtowała się ona na poziomie 2123,70 zł, tj. wzrosła w skali roku o 2,0%. Przeciętna miesięczna realna emerytura i renta w systemie pracowniczym w sierpniu br. była wyższa niż przed rokiem o 0,2%, natomiast w okresie ośmiu miesięcy br. pozostała na poziomie sprzed roku.

Przeciętna miesięczna nominalna **emerytura i renta brutto rolników indywidualnych** w sierpniu br. ukształtowała się na poziomie 1195,38 zł i wzrosła w skali roku o 1,6%. W okresie styczeń–sierpień br. wyniosła ona 1197,65 zł, tj. o 1,2% więcej niż przed rokiem. Siła nabywcza tych świadczeń obniżyła się w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku: w sierpniu br. o 0,6%, natomiast w okresie ośmiu miesięcy br. – o 0,8%.

Kwota brutto **zasiłków dla bezrobotnych** (bez składki na ubezpieczenie społeczne) wyniosła w okresie styczeń–sierpień br. 1090,2 mln zł, tj. o 13,7% mniej niż rok wcześniej. W sierpniu br. wypłacono bezrobotnym 123,4 mln zł, tj. o 0,5% więcej niż w lipcu br. oraz o 12,0% mniej niż przed rokiem.

Wartość wypłat z tytułu **zasiłków i świadczeń przedemerytalnych** wyniosła w sierpniu br. 178,0 mln zł, tj. zmniejszyła się w skali roku (o 5,5%) i w skali miesiąca (o 1,0%). W okresie styczeń–sierpień br. wypłacono ogółem świadczenia na kwotę 1452,5 mln zł, tj. o 4,4% niższą niż przed rokiem.

W sierpniu br. zrealizowano 22,5 tys. **wypłat z Funduszu Emerytur Pomostowych** (wobec 18,0 tys. przed rokiem). Łączna kwota wypłat wyniosła 56,9 mln zł i była o 28,5% wyższa niż w sierpniu ub. roku. W okresie styczeń–sierpień br. suma wypłaconych świadczeń ukształtowała się na poziomie 427,3 mln zł (wzrost o 29,6% w stosunku do analogicznego okresu ub. roku). Przeciętna miesięczna liczba osób pobierających świadczenia z tego źródła wyniosła w tym okresie 21,2 tys. (wobec 16,8 tys. przed rokiem).

Ceny

W sierpniu br. ceny towarów i usług konsumpcyjnych wzrosły w skali roku w nieco większym stopniu niż przed miesiącem. Po spadku w lipcu br., wzrosły ceny towarów i usług związanych z transportem. Nieco szybszy niż przed miesiącem był wzrost cen w zakresie mieszkania, a wolniejszy – żywności i napojów bezalkoholowych. Utrzymał się spadek cen odzieży i obuwia. Tempo wzrostu cen produkcji sprzedanej przemysłu przyspieszyło, natomiast cen producentów w budownictwie – nie uległo istotnej zmianie.

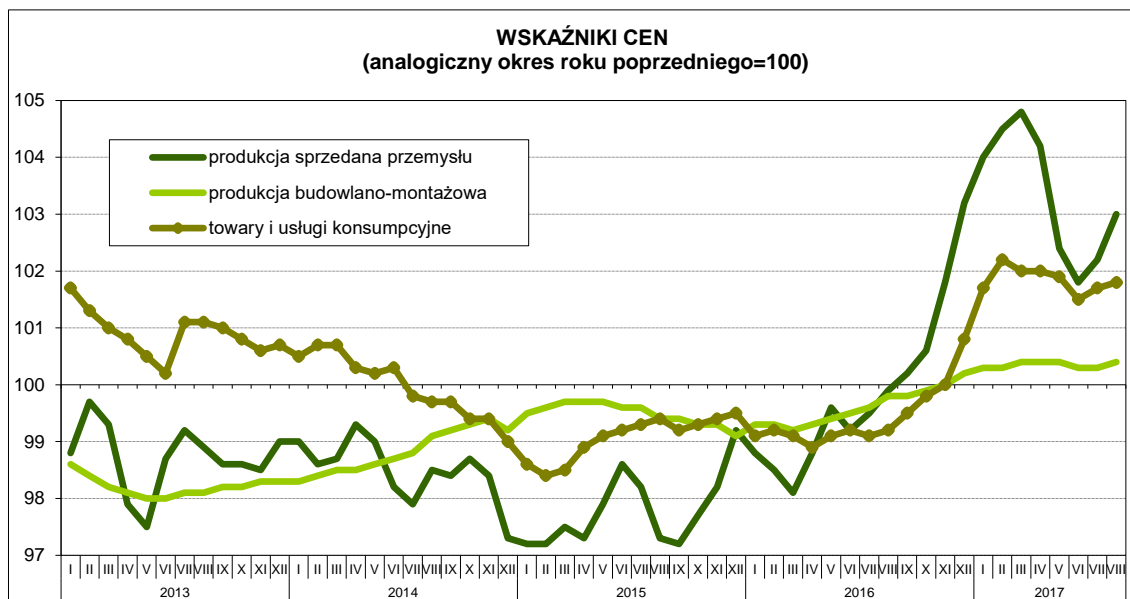
Według wstępnych danych, **ceny produkcji sprzedanej przemysłu** w sierpniu br. były wyższe niż **przed miesiącem** o 0,4%. Wzrost cen obserwowano w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe (o 0,4%) oraz dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 0,3%). Spadły natomiast ceny w sekcjach: wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę oraz górnictwo i wydobywanie (po 0,1%). Spośród działów przetwórstwa przemysłowego wyższe niż przed miesiącem były ceny produkcji m.in. koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 2,7%), pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 0,6%), artykułów spożywczych oraz papieru i wyrobów z papieru (po 0,5%), wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 0,4%), chemikaliów i wyrobów chemicznych, urządzeń elektrycznych oraz mebli (po 0,3%), napojów (o 0,2%), wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych, pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych oraz maszyn i urządzeń (po 0,1%). Na poziomie zbliżonym do notowanego przed miesiącem ukształtowały się ceny produkcji metali. Spadek cen notowano natomiast m.in. w produkcji komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o 0,3%), pozostałego sprzętu transportowego oraz wyrobów z metali (po 0,1%).

W sierpniu br. notowano wzrost cen produkcji sprzedanej przemysłu **w skali roku** – o 3,0% (wobec wzrostu o 2,2% w lipcu br.). Zwiększyły się ceny we wszystkich sekcjach: w górnictwie i wydobywaniu (o 18,9%), dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 2,6%), przetwórstwie przemysłowym (o 2,5%) oraz wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 0,7%). W przetwórstwie przemysłowym wzrosły ceny produkcji m.in. koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 11,9%), metali (o 7,3%), chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 4,7%), artykułów spożywczych (o 4,6%), komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o 2,9%), napojów (o 2,4%), wyrobów z drewna, korka oraz słomy i wikliny (o 1,4%), papieru i wyrobów z papieru oraz wyrobów z metali (po 1,3%), a także wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 1,2%). Niższe niż przed rokiem były natomiast ceny produkcji m.in. maszyn i urządzeń (o 0,2%), pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 0,3%), wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 0,8%) oraz pozostałego sprzętu transportowego (o 0,9%).

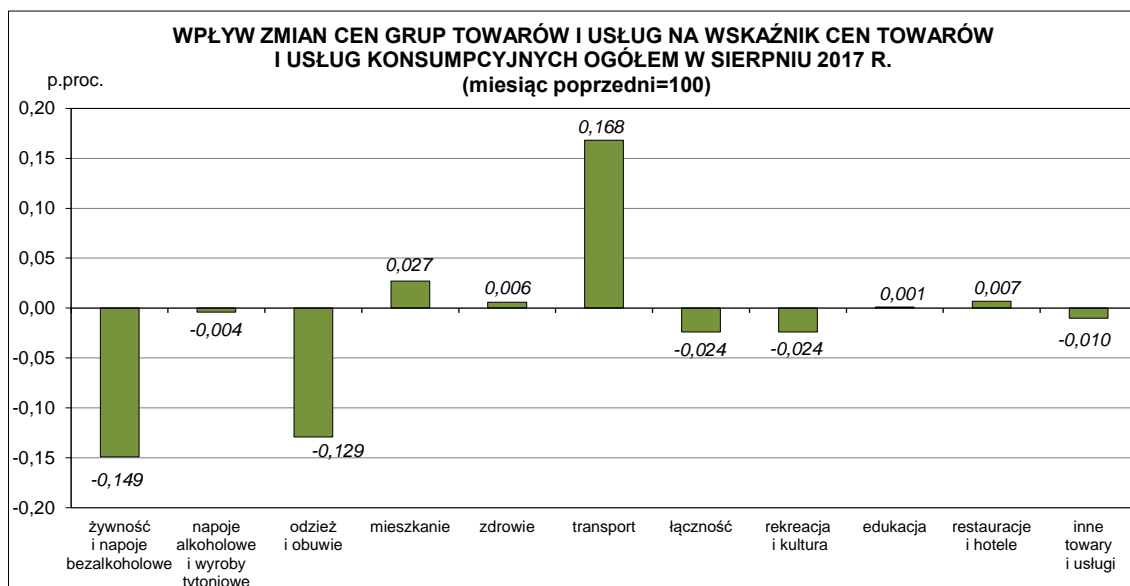
Szacuje się, że w sierpniu br. **ceny produkcji budowlano-montażowej** były wyższe niż przed miesiącem o 0,2%, natomiast w skali roku wzrosły o 0,4%.

Dynamika cen w przemyśle i budownictwie kształtowała się następująco:

Okresy	Ceny produkcji sprzedanej przemysłu					Ceny produkcji budowlano-montażowej
	ogółem	górnictwo i wydobywanie	przetwórstwo przemysłowe	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	
2016	Grudzień roku poprzedniego=100					
VIII	100,0	100,3	100,2	98,1	102,1	100,0
2017	VIII					
	99,8	96,0	99,8	100,7	101,2	100,3
2016	Miesiąc poprzedni=100					
VIII	99,6	99,3	99,6	100,1	100,2	100,1
IX	100,3	98,9	100,4	100,0	100,0	100,0
X	100,5	101,2	100,5	100,0	100,2	100,0
XI	101,2	117,9	100,6	100,0	100,4	100,1
XII	101,2	105,0	101,1	100,0	100,7	100,1
2017	I					
	100,3	99,6	100,3	100,0	100,5	100,0
II	100,1	101,5	100,0	100,5	100,1	99,9
III	99,9	100,3	100,0	99,6	100,2	100,0
IV	99,8	97,7	99,8	100,5	100,1	100,1
V	99,4	97,7	99,4	100,1	100,1	100,0
VI	99,6	96,3	99,7	100,1	99,9	100,0
VII	100,3	103,1	100,2	100,0	100,0	100,1
VIII	100,4	99,9	100,4	99,9	100,3	100,2
2016	Analogiczny okres roku poprzedniego=100					
VIII	99,9	100,1	100,1	97,4	101,3	99,8
IX	100,2	98,3	100,5	97,9	101,7	99,8
X	100,6	97,7	100,9	98,2	102,3	99,9
XI	101,8	117,3	101,5	98,1	102,8	100,0
XII	103,2	124,3	102,8	98,1	103,4	100,2
I-VIII	99,1	93,4	99,4	97,5	101,0	99,4
2017	I					
	104,0	128,9	103,3	99,3	103,3	100,3
II	104,5	130,2	103,9	100,0	103,3	100,3
III	104,8	129,0	104,2	99,7	103,3	100,4
IV	104,2	126,9	103,6	101,0	103,0	100,4
V	102,4	123,8	101,6	100,9	102,7	100,4
VI	101,8	118,6	101,2	100,4	102,7	100,3
VII	102,2	118,2	101,6	100,8	102,4	100,3
VIII	103,0	118,9	102,5	100,7	102,6	100,4
I-VIII	103,4	124,2	102,7	100,3	102,9	100,3

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w sierpniu br. były niższe niż przed miesiącem o 0,1%. Spadki cen żywności i napojów bezalkoholowych oraz odzieży i obuwia wpłynęły na obniżenie wskaźnika cen ogółem odpowiednio o 0,15 p.proc. oraz o 0,13 p.proc. Wzrosty cen towarów i usług związanych z transportem podwyższyły wskaźnik cen ogółem o 0,17 p.proc.

Ceny żywności i napojów bezalkoholowych w sierpniu br. były niższe niż przed miesiącem o 0,6%, przy czym żywność potaniała o 0,7%, a napoje bezalkoholowe podrożały o 0,2%. Mniej niż w lipcu br. konsumenci płacili za warzywa (o 8,1%), owoce (o 4,0%), cukier (o 2,2%), ryż (o 0,7%) oraz ryby i owoce morza (o 0,1%). Wzrosły natomiast ceny olejów i tłuszczów (o 5,0%, w tym masła o 8,7%), artykułów w grupie „mleko, sery i jaja”

(przeciętnie o 0,7%, w tym podrożały śmietana – o 1,8%, jaja – o 0,9%, jogurty – o 0,6%, sery i twarogi – o 0,5% oraz mleko – o 0,4%), makaronów i produktów makaronowych – o 0,6%, kasz i ziaren zbóż – o 0,5%, pieczywa – o 0,3% oraz mięsa (przeciętnie o 0,2%, w tym droższe były wędliny – o 0,7% oraz mięso wołowe – o 0,3%, przy spadku cen mięsa drobiowego – o 0,6% oraz wieprzowego – o 0,2%).

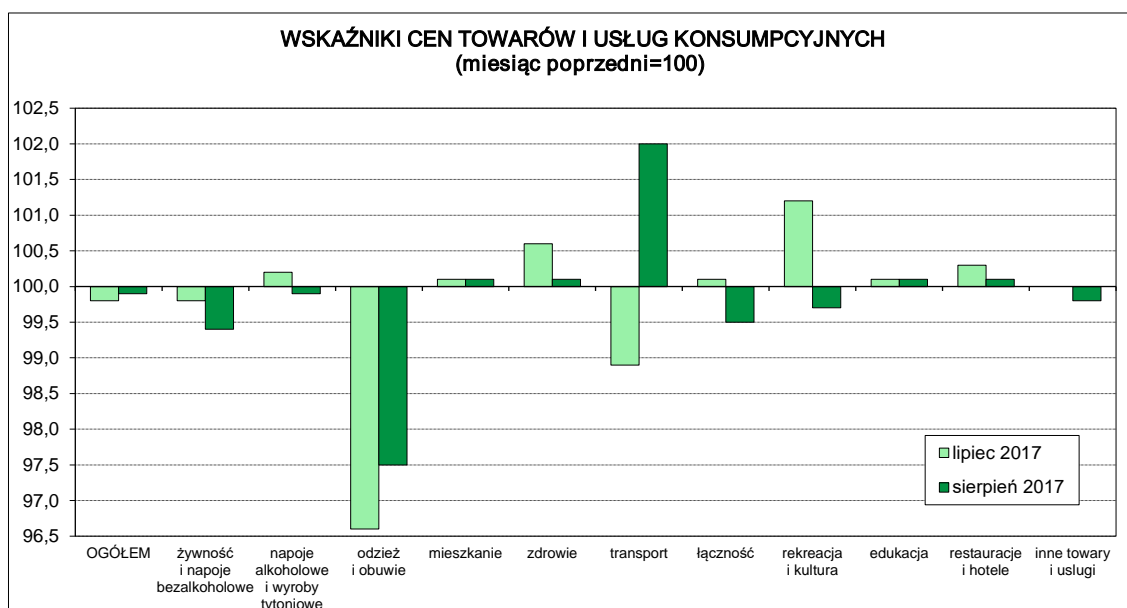
Spadły ceny obuwia (o 3,1%) oraz odzieży (o 2,4%).

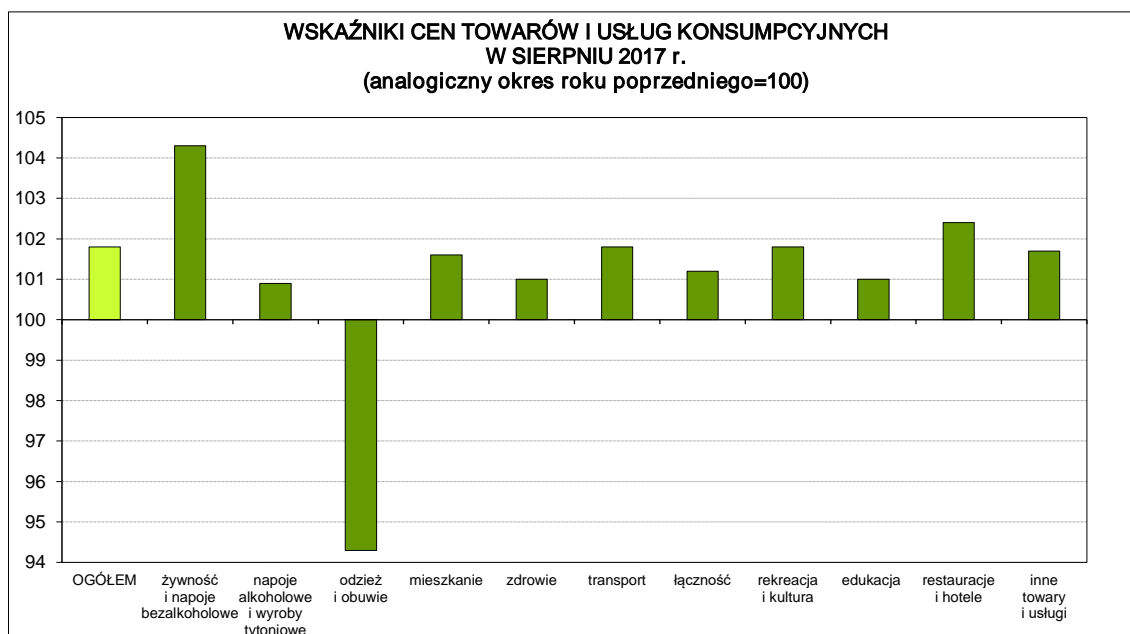
Ceny towarów i usług związanych z mieszkaniem w sierpniu br. zwiększyły się o 0,1%. Wzrosły opłaty za nośniki energii (o 0,2%), w tym droższy niż w lipcu br. był opał (o 0,9%), a także usługi kanalizacyjne (o 0,1%). Na niezmiennym poziomie kształtowały się ceny towarów i usług w zakresie wyposażenia mieszkania i prowadzenia gospodarstwa domowego, zaopatrywania w wodę oraz wywozu śmieci.

Opłaty związane ze zdrowiem wzrosły w sierpniu br. o 0,1%. Wyższe niż w lipcu br. były opłaty za usługi szpitalne (o 0,3%), ceny wyrobów farmaceutycznych oraz usług stomatologicznych (po 0,1%). Na poziomie sprzed miesiąca pozostały opłaty za usługi lekarskie oraz sanatoryjne.

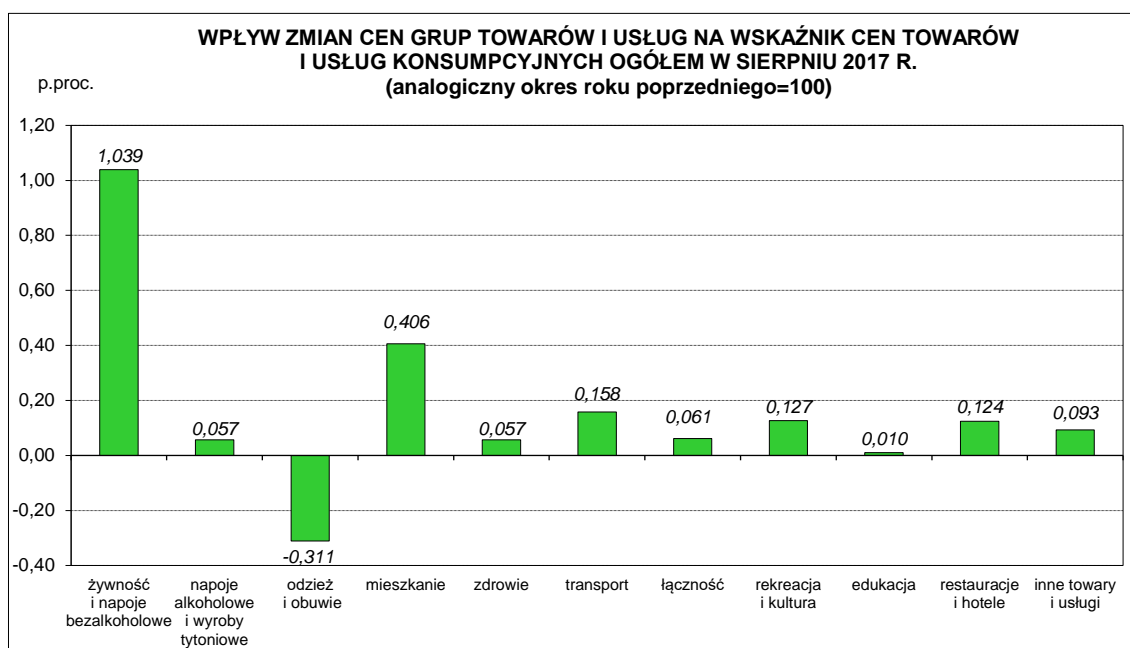
Ceny w zakresie transportu były wyższe niż przed miesiącem o 2,0%. Więcej niż w lipcu br. konsumenci płacili za usługi transportowe (o 7,1%) oraz paliwa i smary do prywatnych środków transportu (przeciętnie o 2,2%, w tym wzrosły ceny gazu ciekłego – o 3,0%, oleju napędowego – o 2,4% oraz benzyny – o 2,0%). Spadły natomiast ceny samochodów osobowych (o 0,4%).

Ceny związane z rekreacją i kulturą były niższe niż w lipcu br. o 0,3%. Spadły ceny książek (o 4,8%), sprzętu audiowizualnego, fotograficznego i informatycznego (o 0,2%) oraz opłaty w zakresie turystyki zorganizowanej (o 0,1%). Wyższe były natomiast ceny biletów do kin, teatrów i na koncerty (o 0,3%) oraz gazet i czasopism (o 0,1%).

W porównaniu z analogicznym okresem ub. roku ceny towarów i usług konsumpcyjnych w sierpniu br. były wyższe o 1,8% (w tym ceny usług wzrosły o 2,7%, a towarów o 1,5%). Największy wpływ na poziom wskaźnika cen konsumpcyjnych ogółem miały wzrosty cen żywności i napojów bezalkoholowych, towarów i usług związanych z mieszkaniem oraz transportem, które podwyższyły wskaźnik cen ogółem odpowiednio o 1,04 p.proc., 0,41 p.proc. oraz o 0,16 p.proc. Spadek cen odzieży i obuwia wpłynął na obniżenie wskaźnika cen ogółem o 0,31 p.proc.

Dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych kształtowała się następująco:

Okresy	Ogółem	żywność i napoje bezalkoholowe	napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	odzież i obuwie	mieszkanie	zdrowie	transport	łącznie	rekreacja i kultura	edukacja	restauracje i hotele
2016											
Grudzień roku poprzedniego=100											
VIII	99,5	100,6	100,7	92,5	99,5	98,9	97,9	99,3	100,1	100,0	101,2
2017											
VIII	100,5	102,3	100,6	91,6	101,1	101,6	95,8	101,2	102,4	100,3	102,0
2016											
Miesiąc poprzedni=100											
VIII	99,8	99,5	100,0	97,5	100,0	100,2	99,4	100,1	100,2	100,1	100,1
IX	100,0	99,8	100,0	100,9	100,1	99,1	101,1	100,0	98,6	100,6	100,4
X	100,5	100,5	100,2	103,6	100,2	100,0	101,5	100,0	100,0	100,0	100,0
XI	100,1	100,4	100,1	99,7	100,0	100,2	99,6	100,0	100,3	100,0	100,0
XII	100,7	101,2	100,0	98,9	100,2	100,2	104,3	100,0	100,2	100,0	100,1
2017											
I	100,4	101,8	100,1	95,7	100,7	100,4	99,6	99,7	100,3	100,1	100,2
II	100,3	101,0	100,5	98,2	100,1	100,2	100,4	99,9	100,9	100,0	100,2
III	99,9	99,6	100,1	101,8	99,9	100,3	99,1	100,0	99,9	100,0	100,2
IV	100,3	100,0	99,6	103,0	100,2	100,2	100,7	100,0	100,3	100,0	100,2
V	100,0	100,8	100,2	99,7	100,1	99,5	97,7	102,4	99,0	100,0	100,4
VI	99,8	100,1	99,9	99,0	100,0	100,3	97,4	99,6	101,1	99,9	100,3
VII	99,8	99,8	100,2	96,6	100,1	100,6	98,9	100,1	101,2	100,1	100,3
VIII	99,9	99,4	99,9	97,5	100,1	100,1	102,0	99,5	99,7	100,1	100,1
2016											
Analogiczny okres roku poprzedniego=100											
VIII	99,2	101,2	100,6	95,2	99,3	98,6	93,1	98,6	97,7	100,7	101,4
IX	99,5	100,4	100,6	95,1	99,6	97,9	97,5	98,8	97,9	100,9	101,7
X	99,8	100,4	100,8	95,4	99,8	97,9	100,3	99,2	98,2	100,7	101,7
XI	100,0	101,2	100,9	95,3	99,7	98,2	99,8	99,3	98,8	100,7	101,6
XII	100,8	102,5	101,0	95,3	100,0	98,4	104,3	99,3	99,2	100,7	101,6
I-VIII	99,1	100,7	100,6	95,7	99,3	99,8	92,9	99,2	97,9	100,8	101,3
2017											
I	101,7	103,3	100,9	94,5	101,0	100,6	108,7	98,9	98,8	100,8	101,8
II	102,2	103,9	101,1	94,5	101,2	100,9	111,2	98,8	99,3	100,8	101,9
III	102,0	103,1	101,3	94,5	101,2	101,2	109,4	98,8	101,1	100,8	101,9
IV	102,0	102,8	100,8	94,7	101,5	101,2	108,7	99,3	102,4	100,9	101,8
V	101,9	103,7	100,9	94,9	101,5	100,2	104,2	101,7	102,1	101,0	101,9
VI	101,5	103,7	100,7	94,6	101,6	100,3	100,0	101,6	102,5	100,9	102,1
VII	101,7	104,4	101,0	94,3	101,5	101,1	99,2	101,7	102,3	101,0	102,3
VIII	101,8	104,3	100,9	94,3	101,6	101,0	101,8	101,2	101,8	101,0	102,4
I-VIII	101,9	103,7	101,0	94,5	101,4	100,8	105,3	100,2	101,3	100,9	102,0

Wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych w skali roku w sierpniu br. wyniósł 4,3%, przy czym żywność podrożała o 4,6%, a napoje bezalkoholowe o 1,6%. Więcej niż w analogicznym miesiącu ub. roku płacono m.in. za oleje i tłuszcze (o 21,5%, w tym za masło o 42,9%), artykuły w grupie „mleko, sery i jaja” (przeciętnie o 5,9%, w tym wzrosły ceny jogurtów – o 7,8%, śmietany – o 7,6%, jaj – o 6,7%, serów i twarogów – o 6,2% oraz mleka – o 3,8%), owoców – o 5,3%, mięsa (przeciętnie o 4,8%, w tym podrożało mięso wieprzowe – o 7,7%, wędliny – o 5,1%, mięso wołowe – o 3,3% oraz mięso drobiowe – o 1,5%). Wzrosły również ceny cukru (o 3,3%), pieczywa (o 3,2%), ryb i owoców morza (o 3,0%), makaronów i produktów makaronowych (o 2,7%), ryżu (o 1,5%), kasz i ziaren zbóż (o 1,3%), mąki pszennej (o 1,1%) oraz warzyw (o 0,8%).

Obniżyły się ceny odzieży oraz obuwia (odpowiednio o 6,4% i 4,7%).

Ceny w zakresie mieszkania były wyższe niż przed rokiem o 1,6%. Opłaty za nośniki energii wzrosły o 1,6%, w tym za opał – o 4,5% oraz energię elektryczną – o 2,2%. Spadły natomiast ceny energii cieplnej – o 0,7% oraz gazu – o 0,4%. Podniesiono opłaty za wywóz śmieci – o 3,7%, zaopatrywanie w wodę – o 2,2% oraz usługi kanalizacyjne – o 1,8%. Wzrosły również ceny towarów i usług związanych z wyposażeniem mieszkania i prowadzeniem gospodarstwa domowego (o 0,1%).

Ceny artykułów i usług związanych ze zdrowiem były wyższe niż przed rokiem o 1,0%. Wzrosły ceny usług lekarskich (o 4,0%), stomatologicznych (o 3,6%), szpitalnych (o 1,8%) oraz sanatoryjnych (o 0,8%). Obniżyły się natomiast ceny wyrobów farmaceutycznych (o 0,6%).

Ceny towarów i usług w zakresie transportu w sierpniu br. były wyższe niż przed rokiem o 1,8%. Ceny paliw i smarów do prywatnych środków transportu wzrosły przeciętnie o 3,4% (w tym ceny gazu ciekłego – o 8,1%, oleju napędowego – o 4,1% oraz benzyny – o 2,5%). Podniesiono również opłaty za usługi transportowe (o 3,2%). Spadły natomiast ceny samochodów osobowych (o 4,7%).

Opłaty związane z rekreacją i kulturą wzrosły w skali roku o 1,8%. Więcej niż przed rokiem płacono za gazety i czasopisma (o 7,7%), usługi w zakresie turystyki zorganizowanej (o 4,5%) oraz bilety do kin, teatrów i na koncerty (o 3,1%). Spadły natomiast ceny książek (o 9,8%) oraz sprzętu audiowizualnego, fotograficznego i informatycznego (o 2,2%).

Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczony metodą średniej ruchomej w okresie wrzesień 2016 r. – sierpień 2017 r. w stosunku do poprzednich dwunastu miesięcy wyniósł 1,3% (wobec wzrostu o 1,0% w okresie sierpień 2016 r. – lipiec 2017 r.). Ceny konsumpcyjne według zharmonizowanego wskaźnika cen konsumpcyjnych (HICP)⁵ wzrosły w tym okresie o 1,1%.

---

⁵ Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych (HICP) obliczany jest według ujednoliconej metodologii Unii Europejskiej. Podstawę do opracowania HICP dla Polski stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług konsumpcyjnych oraz system wag oparty na strukturze spożycia indywidualnego w sektorze gospodarstw domowych (w 2017 r. – struktura spożycia z 2015 r. w cenach grudnia 2016 r.). Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Europejskiej Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (ECOICOP).

Rolnictwo

W sierpniu br. średnia temperatura powietrza w Polsce wyniosła 19,0°C i była o 1,7°C wyższa od średniej z wielolecia 1971–2000. Średnia suma opadów wyniosła ok. 71 mm i była wyższa od średniej wieloletniej o ok. 6%.

Na **rynku rolnym** w sierpniu br. ceny skupu większości podstawowych produktów rolnych, z wyjątkiem cen ziemniaków oraz żywca wieprzowego i drobiowego, były wyższe niż przed rokiem.

W sierpniu br. warunki pogodowe były zróżnicowane, zarówno w rozkładzie regionalnym, jak i czasowym. Opady deszczu miały korzystny wpływ na uwilgotnienie gleby, wzrost i rozwój roślin okopowych oraz trwałych użytków zielonych, utrudniały natomiast prowadzenie prac żniwnych. Największe opóźnienia i utrudnienia dotyczyły przede wszystkim województw na północy kraju, gdzie częste opady deszczu długo nie pozwalały na prowadzenie żniw zbóż i rzepaku.

W pierwszej połowie sierpnia na ogół zakończono zbiór rzepaku i rzepiku. Rozpoczęte pod koniec lipca żniwa zbóż ozimych i jarych powszechnie przeprowadzono w pierwszej i drugiej dekadzie sierpnia. Do końca miesiąca na obszarze prawie całego kraju prace żniwne zakończono. Na polach prowadzono uprawy późniwne, wykonywano podorywki oraz orki przedsiewne, wysiewano poplony ścierniskowe.

Lokalnie w drugiej, a na znacznym obszarze Polski w trzeciej dekadzie sierpnia rozpoczęto siewy rzepaku ozimego. Pod koniec miesiąca, lokalnie obserwowano wschody tych roślin. W sierpniu trwał zbiór liści tytoniu. W trzeciej dekadzie miesiąca rozpoczęto wykopki ziemniaków. W ciągu miesiąca na obszarze całego kraju prowadzono zbiór kolejnego pokosu traw łąkowych i wieloletnich roślin motylkowych. Lokalnie częste opady deszczu utrudniały dosuszanie i zbiór siana, korzystnie natomiast wpłynęły na odrost roślinności łąkowej.

Skup zbóż^a kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	VII-VIII 2017		VIII 2017		
	w tys. t	VII-VIII 2016=100	w tys. t	VIII 2016=100	VII 2017=100
Ziarno zbóż^b	2684,8	107,4	2258,6	133,2	530,0
w tym:					
Pszenica	1763,0	103,4	1562,7	131,7	780,0
Żyto	235,1	121,1	219,8	169,0	ponad 14 razy więcej

^a Bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. ^b Podstawowych z mieszankami zbożowymi bez ziarna siewnego.

Od początku sezonu 2017/2018 dostawy **zbóż podstawowych** (z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) do skupu były o 7,4% większe niż przed rokiem. Po tegorocznych żniwach, w sierpniu br. odnotowano rekordowy, ponad pięciokrotny, sezonowy wzrost skupu zbóż. W skali roku dostawy ziarna były większe o 33,2%.

Skup podstawowych produktów zwierzęcych^a kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	I-VIII 2017		VIII 2017		
	w tys. t	I-VIII 2016=100	w tys. t	VIII 2016=100	VII 2017=100
Żywiec rzeźny ^b	2755,6	106,0	291,9	110,0	103,8
w tym:					
bydło (z cielętami)	267,3	110,2	19,2	122,7	98,8
trzoda chlewna	1057,0	99,7	108,8	111,5	108,1
drób	1426,2	110,3	163,6	107,8	101,7
Mleko	7676,0 ^c	104,6	972,1 ^c	105,6	97,3

^a W okresie VII-VIII bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. ^b Obejmuje bydło, cielęta, trzodę chlewną, owce, konie i drób; w przeliczeniu na mięso łącznie z tłuszczami w wadze poubojowej ciepłej. ^c W milionach litrów.

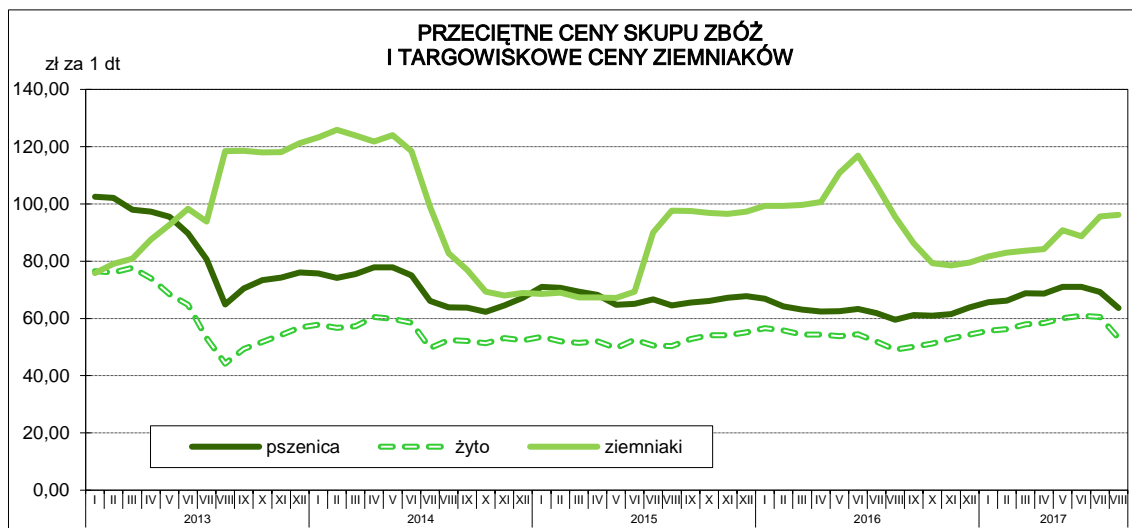
W okresie styczeń-sierpień br. **skup żywca rzeźnego ogółem** (w wadze poubojowej ciepłej), w wyniku wzrostu krajowej podaży żywca drobiowego (o 10,3%) i żywca wołowego (o 10,2%), był o 6,0% większy niż w analogicznym okresie ub. roku. W sierpniu br. skup żywca rzeźnego ogółem kształtował się na poziomie wyższym niż przed miesiącem (o 3,8%) i przed rokiem (o 10,0%).

Ceny podstawowych produktów rolnych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Ceny w skupie					Ceny na targowiskach				
	VIII 2017			I-VIII 2017		VIII 2017			I-VIII 2017	
	w zł	VIII 2016= =100	VII 2017= =100	w zł	I-VIII 2016= =100	w zł	VIII 2016= =100	VII 2017= =100	w zł	I-VIII 2016= =100
Pszonica za 1 dt ^a	63,66	106,9	92,0	66,53	106,8	79,43	107,9	95,4	78,47	103,8
Żyto za 1 dt ^a	53,13	108,1	87,7	55,36	105,2	64,64	113,6	97,8	62,56	105,4
Ziemniaki ^b za 1 dt	34,17	96,2	59,3	55,18	99,1	96,22	100,7	100,7	87,97	84,9
Żywiec rzeźny za 1 kg wagi żywej										
w tym:										
bydło (bez cieląt) ^c	6,36	104,8	102,9	6,25	104,9	6,78	104,5	98,5	6,94	106,1
w tym młode										
bydło	6,58	100,9	103,3	6,44	103,0	7,05	100,6	98,2	7,27	104,2
trzoda chlewna	5,29	99,7	100,2	5,23	115,3	5,35	109,0	97,3	5,12	115,1
drób	3,87	98,9	100,3	3,65	97,6	.	x	x	.	x
Prosię na chów za 1 szt.	.	x	x	.	x	196,72	126,6	101,8	182,58	122,8
Mleko za 1 hl	139,7	133,2	103,5	133,31	127,7	.	x	x	.	x

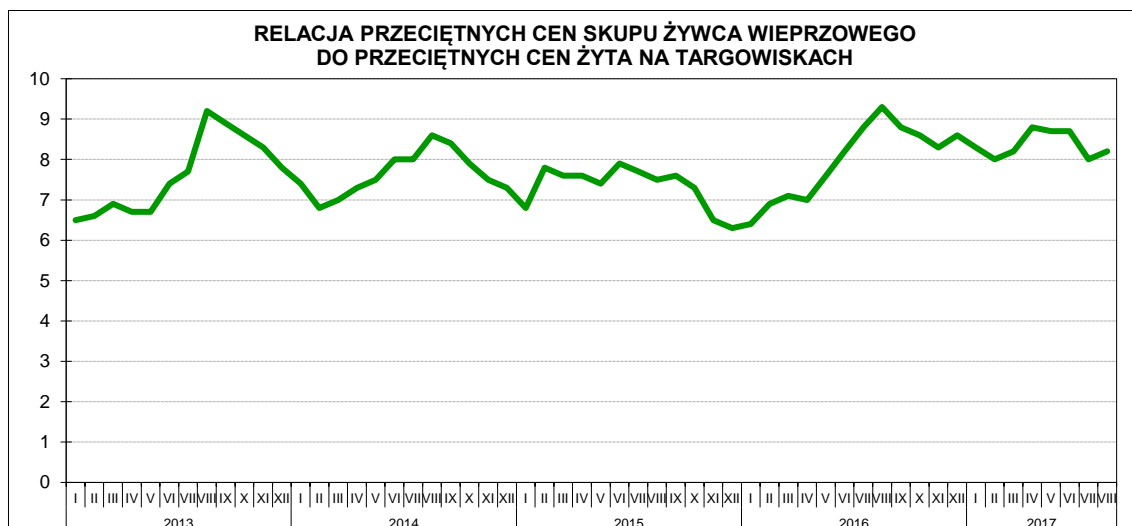
^a W skupie bez ziarna siewnego. ^b Na targowiskach – jadalne. ^c Na targowiskach średnia ważona cena bydła rzeźnego obliczona przy przyjęciu struktury ilości skupu młodego bydła i krów rzeźnych.

W sierpniu br., po zniwach, odnotowano sezonowy spadek **cen skupu** większości podstawowych gatunków **zbóż**, z wyjątkiem jęczmienia. W skali roku ceny wszystkich podstawowych gatunków zbóż były nadal wyższe. Przeciętne ceny skupu pszenicy i żyta obniżyły się w porównaniu z poprzednim miesiącem (odpowiednio o 8,0% i o 12,3%), ale były wyższe niż przed rokiem (stosownie o 6,9% i o 8,1%). W obrocie targowiskowym ceny pszenicy i żyta były niższe niż w lipcu br. (odpowiednio o 4,6% i o 2,2%), ale wyższe niż w sierpniu ub. roku (stosownie o 7,9% i o 13,6%).

Przy skupie **ziemniaków** (130,1 tys. ton) większym niż przed miesiącem (blisko dwukrotnie), ale mniejszym niż w sierpniu ub. roku (o 6,2%), średnia cena ich skupu obniżyła się w porównaniu z poprzednim miesiącem (o 40,7%) i w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku (o 3,8%). Na targowiskach przeciętna cena ziemniaków jadalnych była nieco wyższa od notowanej przed miesiącem i przed rokiem (wzrost po 0,7%).

W sierpniu br., przy zwiększonej podaży, zmiany cen skupu **żywca wieprzowego** były niewielkie. Za surowiec ten płacono podobnie jak przed miesiącem (więcej o 0,2%) i przed rokiem (mniej o 0,3%). W obrocie targowiskowym cena żywca wieprzowego była niższa niż przed miesiącem (o 2,7%), ale wyższa niż przed rokiem (o 9,0%). Relacja cen skupu trzody do cen żyta na targowiskach ukształtowała się na poziomie 8,2 (wobec 8,0 przed miesiącem i 9,3 przed rokiem). W sierpniu br., przy zmniejszonej podaży, przeciętne ceny prosiąt były wyższe zarówno w porównaniu z poprzednim miesiącem, jak i analogicznym miesiącem ub. roku (odpowiednio o 1,8% i o 26,6%).

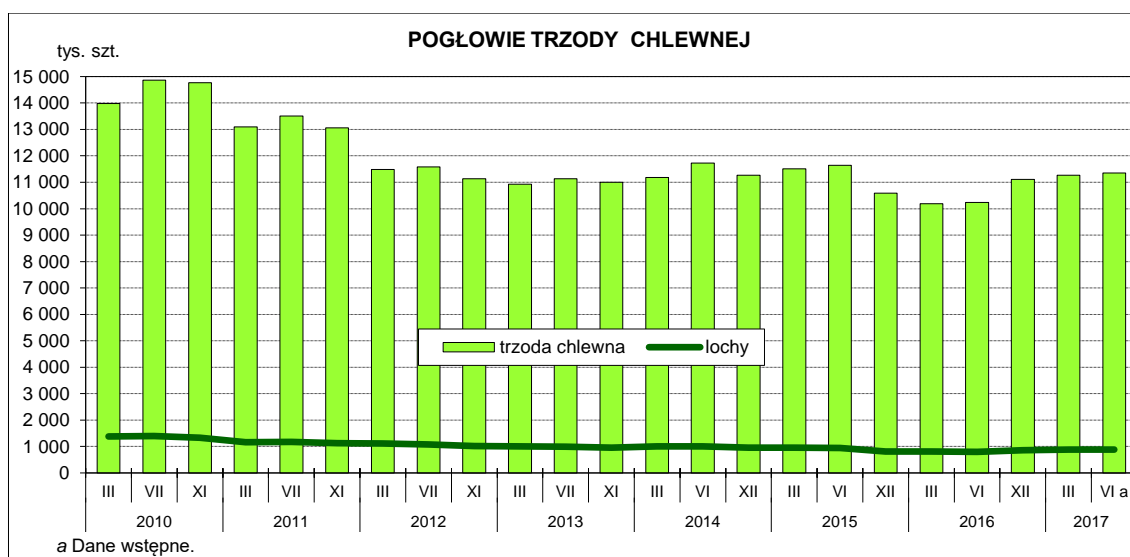

Pogłowie trzody chlewnej kształtowało się następująco:

Wyszczególnienie	XII 2016	III 2017	VI 2017 ^a	
	analogiczny okres roku poprzedniego=100		w tys. szt.	VI 2016
O g ó ł e m	104,9	107,6	11352,7	104,5
Prosięta do 20 kg	108,3	99,1	2852,9	96,9
Warchlaki od 20 do 50 kg	106,7	110,2	3275,5	106,5
Trzoda chlewna o wadze 50 kg i więcej:				
na ubój	101,4	111,6	4322,9	108,8
na chów	105,5	106,4	901,4	103,5
w tym lochy	105,5	106,3	884,5	103,6
w tym prośne	108,3	107,7	602,6	102,8

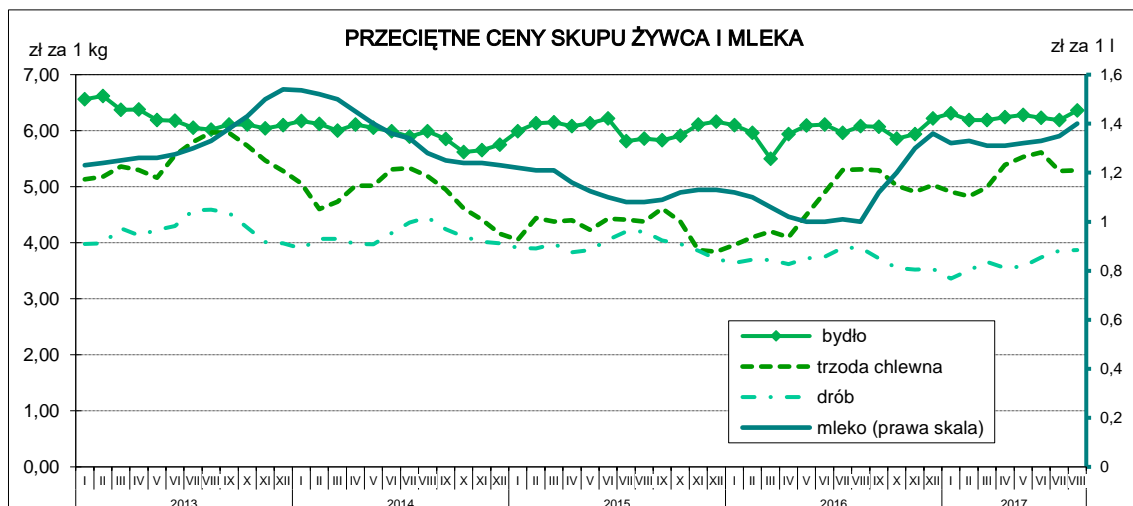
^a Dane wstępne.

Według reprezentacyjnego badania **trzody chlewnej** przeprowadzonego w czerwcu br. pogłowie trzody liczyło 11352,7 tys. sztuk i było o 4,5% większe niż rok wcześniej. W porównaniu z wynikami z czerwca ub. roku zwiększyła się liczebność większości grup użytkowych trzody chlewnej, z wyjątkiem prosiąt.

Przy niewielkim wzroście podaży (o 1,7%), ceny **drobiu rzeźnego** w skupie w sierpniu br. kształtowały się na podobnym poziomie jak przed miesiącem i przed rokiem. W okresie styczeń–sierpień br. przeciętne ceny żywca drobiowego były o 2,4% niższe niż w analogicznym okresie ub. roku.

Przy wysokim wzroście krajowej podaży **żywca wołowego**, przeciętne ceny tego surowca w skupie w sierpniu br. były wyższe w skali roku. Ceny skupu **żywca wołowego** i **młodego bydła rzeźnego** w sierpniu br. zwiększyły się w porównaniu z poprzednim miesiącem (odpowiednio o 2,9% i o 3,3%) i analogicznym okresem ub. roku (stosownie o 4,8% i o 0,9%). W obrocie targowiskowym średnie ceny żywca wołowego i młodego bydła rzeźnego wykazały spadek w skali miesiąca (odpowiednio o 1,5% i o 1,8%), ale kształtowały się na poziomie wyższym niż w sierpniu ub. roku (stosownie o 4,5% i o 0,6%).

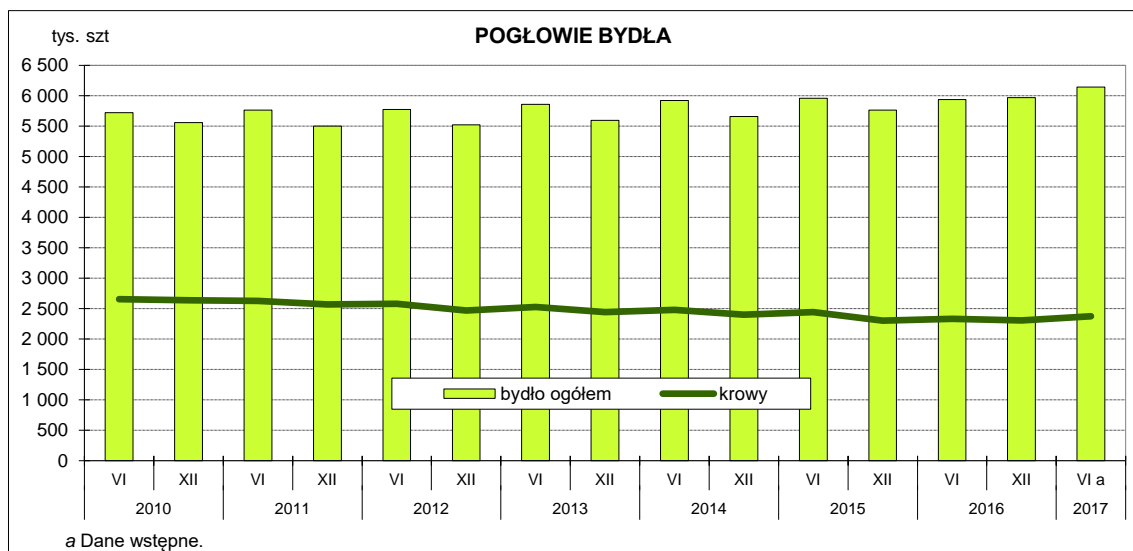

Pogłowie bydła^a (wg stanu w czerwcu br.) kształtowało się następująco:

Wyszczególnienie	VI 2017	
	w tys. szt.	VI 2016=100
Ogółem	6143,1	103,4
Cielęta poniżej 1 roku	1720,7	99,6
Młode bydło od 1 do 2 lat	1701,2	108,0
Bydło 2-letnie i starsze	2721,2	103,3
w tym krowy	2374,4	101,8

^a Dane wstępne.

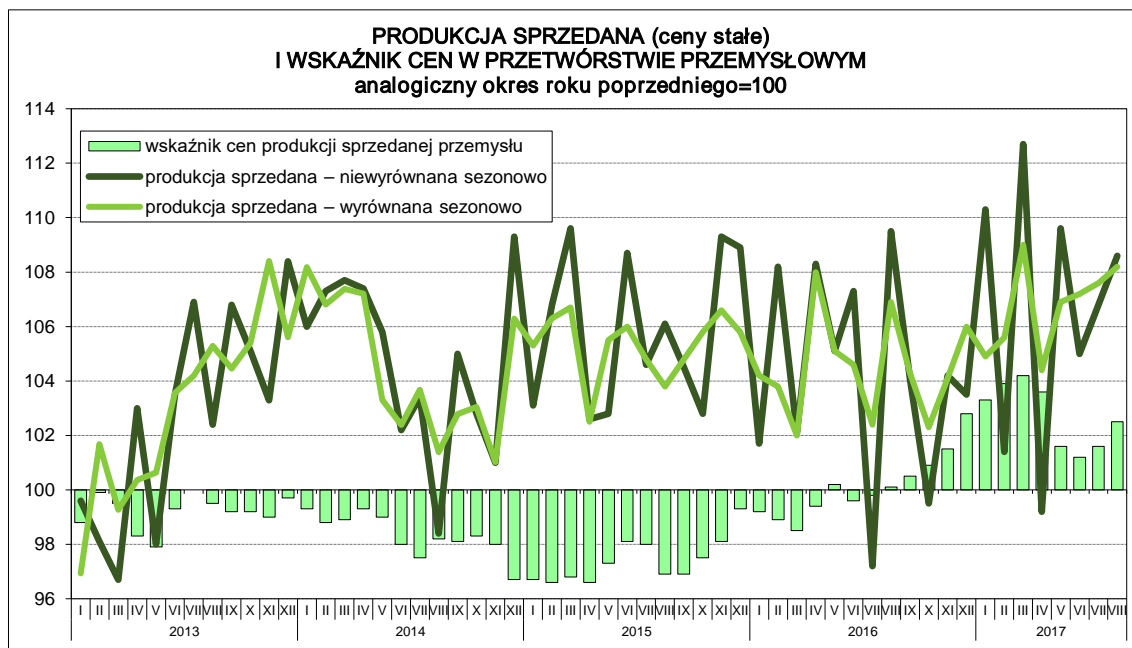
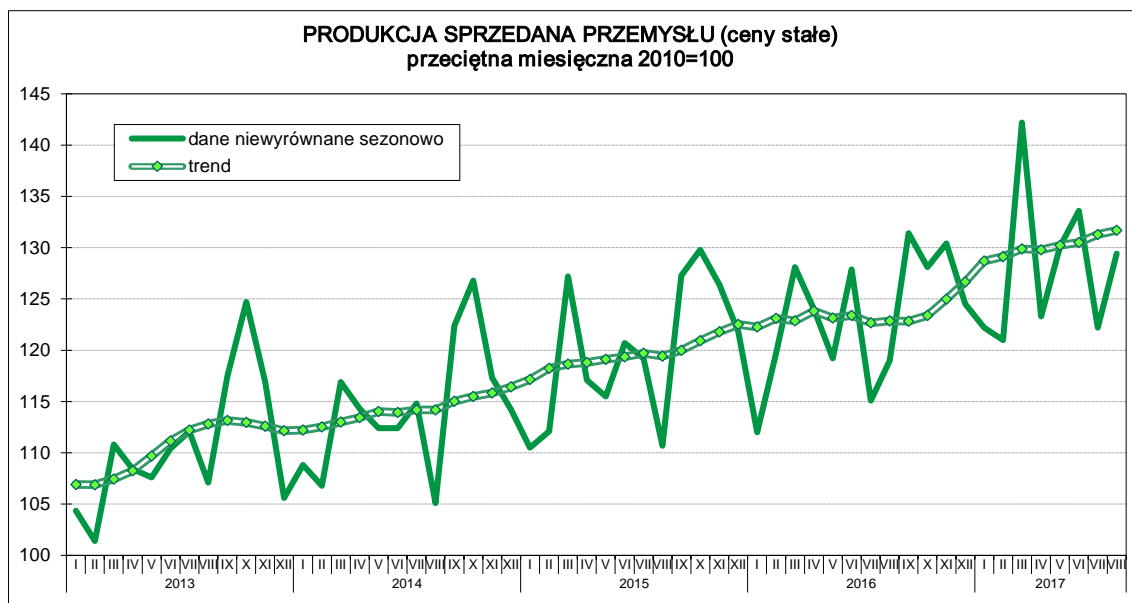
Według wyników badania przeprowadzonego w czerwcu br. **pogłowie bydła** ogółem liczyło ponad 6,1 mln szt. i było o 3,4% większe niż przed rokiem. Wzrost pogłowia wynikał ze zwiększenia liczebności wszystkich grup produkcyjnych bydła w wieku powyżej 1 roku. Największy wzrost pogłowia (o 8,0%) zanotowano w grupie młodego bydła w wieku 1–2 lat, co wskazywać może na utrzymujące się zainteresowanie hodowlą bydła opasowego. Zmniejszyła się natomiast populacja cieląt (o 0,4%).

W okresie styczeń–sierpień br. skupiono łącznie 7676,0 mln l mleka, tj. o 4,6% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku. Po czterech miesiącach wzrostu, przeciętna cena skupu mleka w sierpniu br. była wyższa niż przed miesiącem (o 3,5%) i przed rokiem (o 33,2%).

Przemysł

W sierpniu br. **produkcja sprzedana przemysłu**⁶ zwiększyła się w skali roku o 8,8% (wobec wzrostu o 6,2% w lipcu br. oraz o 7,5% przed rokiem). Po wyeliminowaniu wpływu czynników o charakterze sezonowym, produkcja była wyższa niż w sierpniu ub. roku o 8,1%, a w odniesieniu do poprzedniego miesiąca wzrosła o 3,2%.

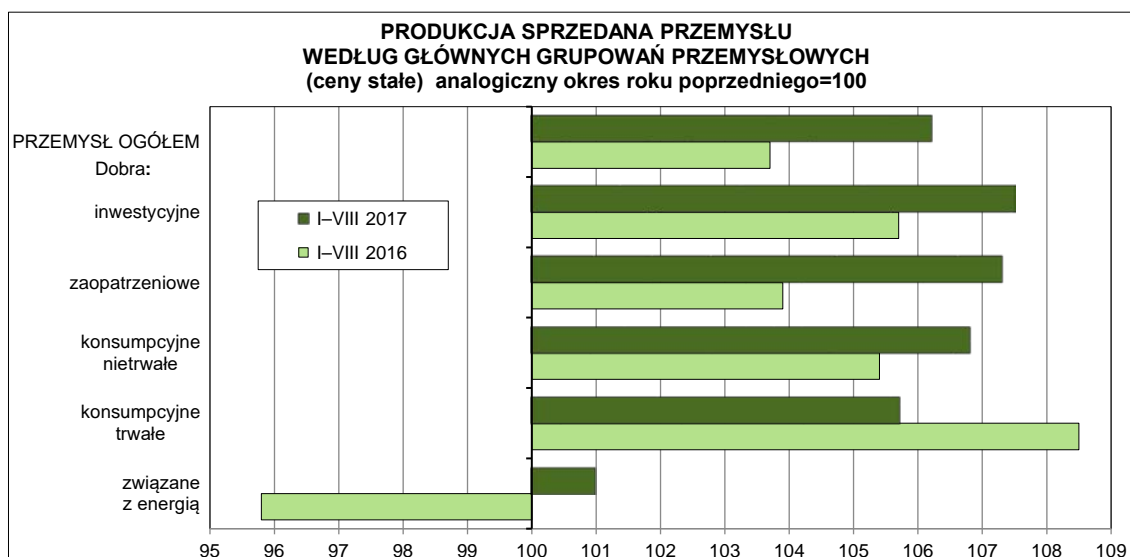

⁶ W cenach stałych; w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

W sekcji o największym udziale w produkcji sprzedanej przemysłu ogółem – przetwórstwie przemysłowym – sprzedaż w sierpniu br. wzrosła w skali roku o 8,6%. Wzrost produkcji wystąpił także w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 23,3% (po głębokim spadku przed rokiem) oraz w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 2,5%. Utrzymał się natomiast spadek produkcji w górnictwie i wydobywaniu i wyniósł 5,6%.

W okresie ośmiu miesięcy br. produkcja sprzedana przemysłu była o 6,2% wyższa niż przed rokiem, kiedy notowano wzrost odpowiednio o 3,7%.

We wszystkich **głównych grupowaniach przemysłowych** w okresie styczeń–sierpień br. obserwowano wzrost produkcji sprzedanej w skali roku. Produkcja dóbr inwestycyjnych była wyższa niż przed rokiem o 7,5%, zaopatrzeniowych – o 7,3%, konsumpcyjnych nietrwałych – o 6,8%, konsumpcyjnych trwałych – o 5,7%, a w zakresie dóbr związanych z energią – o 1,0%.

Wydajność pracy w przemyśle, mierzona produkcją sprzedaną na jednego zatrudnionego, w okresie styczeń–sierpień br. była wyższa niż przed rokiem o 2,9%, przy większym o 3,2% przeciętnym zatrudnieniu i wzroście przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto o 5,0%.

W sierpniu br. wzrost sprzedaży w skali roku notowano w 30 (spośród 34) działach przemysłu, m.in. w produkcji:

- wyrobów z metali – o 14,6% (m.in. pozostałych gotowych wyrobów metalowych – o 20,6%),
- pojazdów samochodowych, przyczep i naczep – o 13,5% (w tym części i akcesoriów do pojazdów silnikowych – o 18,7%),
- napojów – o 13,0%,

- metali – o 12,2% (m.in. surówki, żelazostopów, żeliwa i stali oraz wyrobów hutniczych – o 15,3%),
- wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych – o 11,3% (w tym wyrobów z tworzyw sztucznych – o 13,9%),
- wyrobów farmaceutycznych – o 11,2%,
- urządzeń elektrycznych – o 9,7% (m.in. izolowanych przewodów i kabli oraz sprzętu instalacyjnego – o 26,3%).

Spadek w skali roku notowano natomiast m.in. w produkcji pozostałego sprzętu transportowego (o 0,6%).

Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji sprzedanej przemysłu kształtowały się następująco:

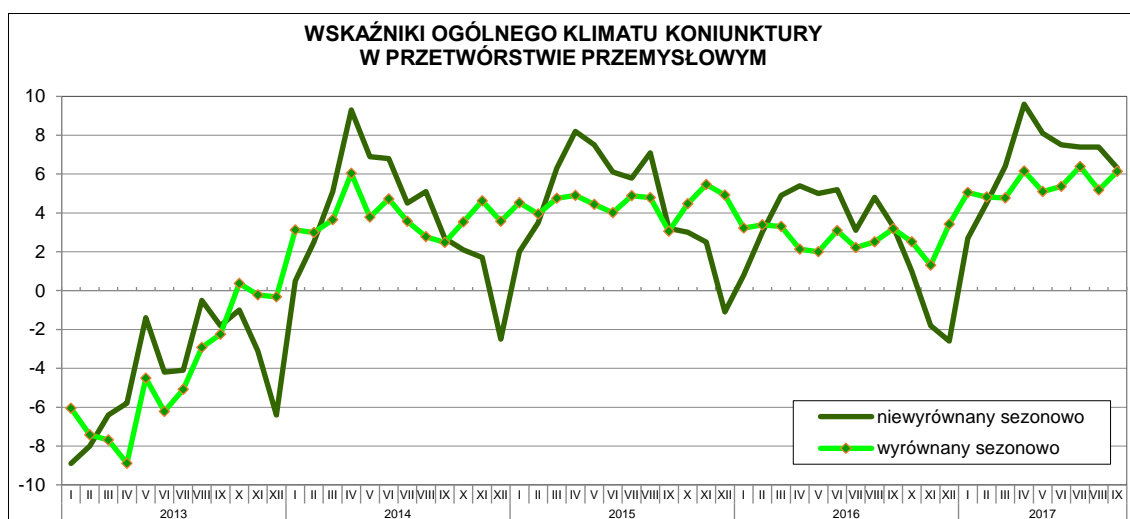
Wyszczególnienie	2016		2017		2016	
	VIII	I-VIII	VIII	I-VIII		
	analogiczny okres roku poprzedniego=100				struktura w %	
Przemysł	107,5	103,7	108,8	106,2	100,0	100,0
górnictwo i wydobywanie	96,9	93,8	94,4	95,2	3,5	3,3
przetwórstwo przemysłowe	109,5	104,9	108,6	106,7	87,2	87,1
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	90,7	96,3	123,3	106,5	7,0	7,2
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	105,3	102,6	102,5	103,8	2,3	2,4
Z przemysłu ogółem – działy:						
wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego	91,8	93,4	88,9	89,4	1,7	1,5
produkcja artykułów spożywczych	109,5	105,8	107,8	107,2	16,6	16,3
produkcja napojów	89,0	97,9	113,0	102,6	1,5	1,6
produkcja odzieży	110,0	108,0	100,8	99,8	0,5	0,6
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	108,2	103,9	108,4	106,1	2,6	2,7
produkcja papieru i wyrobów z papieru	110,0	104,0	108,6	106,2	3,0	3,1
produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	100,5	95,1	100,3	97,9	4,8	4,5
produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych.....	104,8	102,6	105,0	104,9	4,7	4,7
produkcja wyrobów farmaceutycznych	98,7	102,4	111,2	99,2	1,0	1,1
produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	113,7	108,2	111,3	108,7	6,6	6,6
produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	114,5	106,8	106,9	107,3	3,9	3,9
produkcja metali	104,9	99,3	112,2	110,6	4,2	3,7
produkcja wyrobów z metali	112,9	108,8	114,6	110,8	6,9	6,7
produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	104,7	106,9	108,2	105,6	2,8	2,8
produkcja urządzeń elektrycznych	107,8	104,2	109,7	104,9	4,1	4,2
produkcja maszyn i urządzeń	119,2	102,0	104,9	111,5	3,2	3,2
produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	120,2	107,7	113,5	108,0	11,2	11,4
produkcja pozostałego sprzętu transportowego	124,9	107,7	99,4	104,4	1,4	1,5
produkcja mebli	118,1	113,8	106,3	106,7	3,0	3,1

Sprzedż w produkcji artykułów spożywczych (stanowiącej ponad 17% produkcji sprzedanej przemysłu) w sierpniu br. była o 7,8% wyższa niż przed rokiem (kiedy notowano wzrost o 9,5%). Zwiększyła się sprzedaż w większości grup, najbardziej w przetwarzaniu i konserwowaniu ryb, skorupiaków i mięczaków – o 40,7%. Wzrost

notowano także w przetwarzaniu i konserwowaniu owoców i warzyw – o 13,4%, produkcji gotowych pasz i karmy dla zwierząt – o 9,6%, produkcji wyrobów piekarskich i mącznych – o 9,5%, przetwarzaniu i konserwowaniu mięsa oraz produkcji wyrobów z mięsa – o 8,0%, wytwarzaniu wyrobów mleczarskich oraz produkcji pozostałych artykułów spożywczych – po 4,5%. Zmniejszyła się natomiast sprzedaż w wytwarzaniu produktów przemiału zbóż, skrobi i wyrobów skrobiowych – o 2,6% oraz produkcji olejów i tłuszczów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego – o 0,8%.

Z obserwowanych w sierpniu br. 282 **wyrobów i grup wyrobów przemysłowych** produkcja 171 była wyższa niż przed rokiem, w tym najbardziej zwiększyła się produkcja samochodów ciężarowych i ciągników drogowych do ciągnięcia naczep, odkurzaczy, margaryny i produktów do smarowania, papierosów, pestycydów, komputerów, tarcicy liściastej, ciągników rolniczych, produktów uboju bydła i cieląt, rur stalowych, nawozów mineralnych lub chemicznych azotowych, tarcicy iglastej, wyrobów z gumy, kuchni gazowych z piekarnikiem, stali surowej, cementu, płyt pilśniowych, wyrobów walcowanych na gorąco (bez półwyrobów), serów podpuszczkowych dojrzewających, produktów uboju trzody chlewnej, mięsa drobiowego, kuchni elektrycznych, nawozów mineralnych lub chemicznych fosforowych oraz olejów napędowych. Niższa niż przed rokiem była natomiast produkcja 111 wyrobów i grup wyrobów, w tym w największym stopniu zmniejszyła się produkcja cukru, soków z owoców i warzyw, chłodziarek i zamrażarek, aluminium niestopowego, opon, samochodów osobowych, węgla brunatnego, węgla kamiennego, odbiorników telewizyjnych, mydła oraz olejów opałowych.

We wrześniu br. **ogólny klimat koniunktury** w przetwórstwie przemysłowym oceniany jest pozytywnie, podobnie jak w poprzednich miesiącach. Bieżąca produkcja oraz portfel zamówień oceniane są bardziej korzystnie niż w sierpniu. Diagnozy sytuacji finansowej nie ulegają zmianie. Nieco ostrożniejsze niż przed miesiącem są optymistyczne

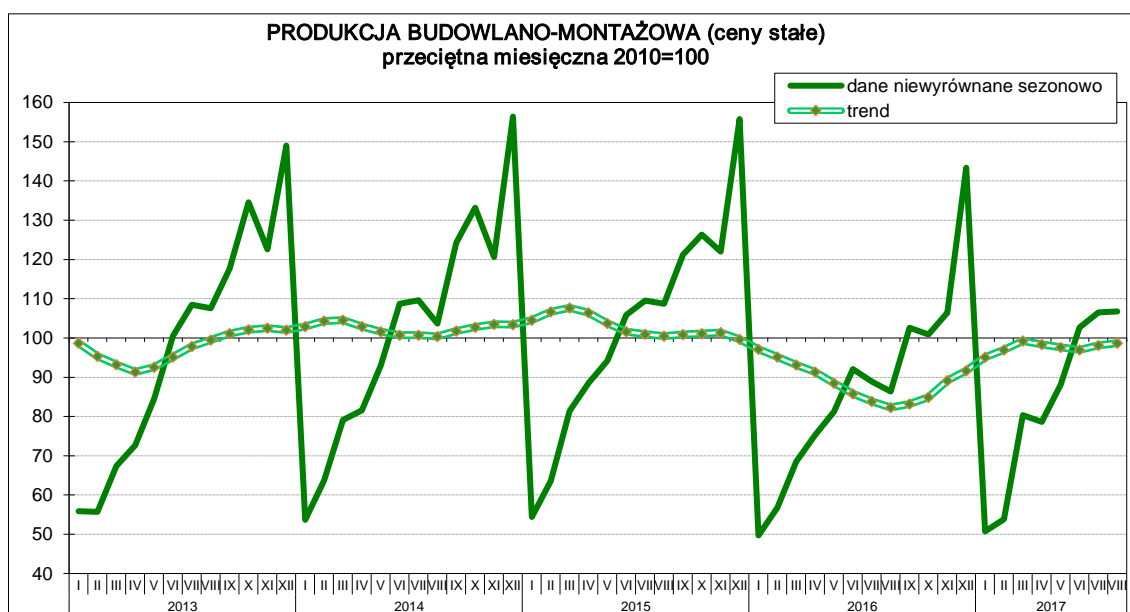
prognozy w odpowiednich obszarach. Przedsiębiorcy planują niewielki wzrost zatrudnienia. Ceny wyrobów przemysłowych również mogą nieznacznie wzrosnąć.

Zapasy wyrobów gotowych we wrześniu br. kształtują się na poziomie uznawanym przez przedsiębiorców za zbliżony do wystarczającego. Spadek zapasów w skali miesiąca zgłaszają m.in. producenci wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych oraz mebli.

Budownictwo

W sierpniu br. **produkcja budowlano-montażowa**⁷ była znacznie wyższa niż w analogicznym miesiącu ub. roku – o 23,5% (po głębokim spadku przed rokiem – o 20,5%).

Po wyeliminowaniu wpływu czynników o charakterze sezonowym produkcja budowlano-montażowa ogółem w sierpniu br. wzrosła w skali roku o 22,6%, a w porównaniu z lipcem br. obniżyła się o 0,8%.

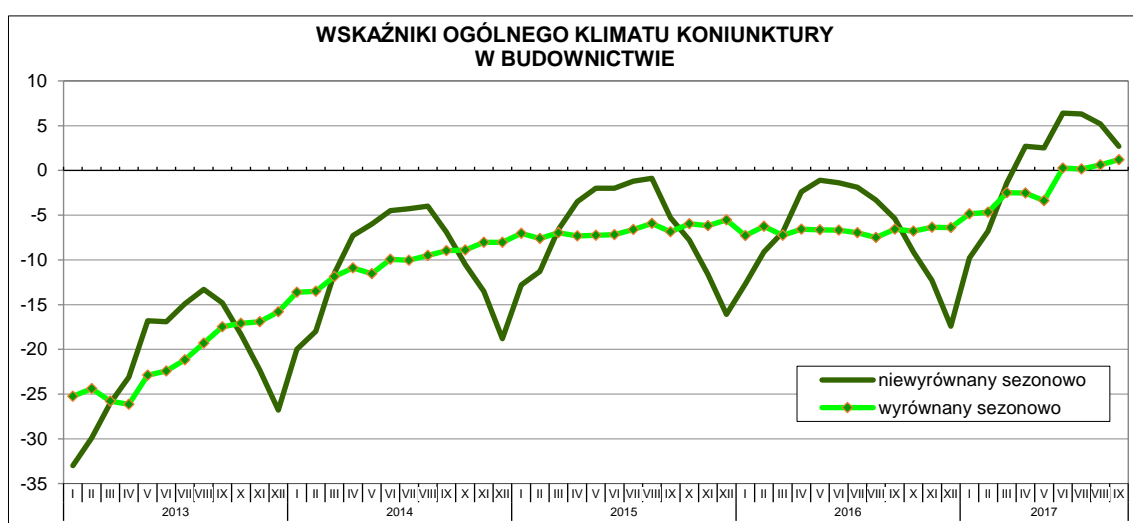
Wzrost produkcji w stosunku do sierpnia ub. roku notowano we wszystkich działach budownictwa. W przedsiębiorstwach specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej produkcja zwiększyła się o 30,1%, w jednostkach realizujących głównie roboty budowlane specjalistyczne – o 27,3%, a w podmiotach zajmujących się głównie budową budynków – o 12,8%. Większa niż przed rokiem była zarówno sprzedaż robót inwestycyjnych (o 27,2%), jak i sprzedaż robót o charakterze remontowym (o 17,9%).

W okresie styczeń–sierpień br. produkcja budowlano-montażowa zwiększyła się w stosunku do analogicznego okresu ub. roku o 12,5% (po spadku o 14,9% przed rokiem).

⁷ W cenach stałych; w jednostkach budowlanych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji budowlano-montażowej kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2016		2017		2016	
	VIII	I-VIII	VIII	I-VIII		
	analogiczny okres roku poprzedniego=100				struktura w %	
O g ó ł e m	79,5	85,1	123,5	112,5	100,0	100,0
roboty budowlane o charakterze:						
inwestycyjnym.....	78,8	84,6	127,2	112,9	63,3	63,1
remontowym.....	80,8	86,0	117,9	111,9	36,7	36,9
Budowa budynków.....	77,0	88,6	112,8	105,9	35,0	37,2
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej.....	80,1	81,3	130,1	123,5	37,3	34,1
Roboty budowlane specjalistyczne.....	82,3	85,3	127,3	108,1	27,7	28,7

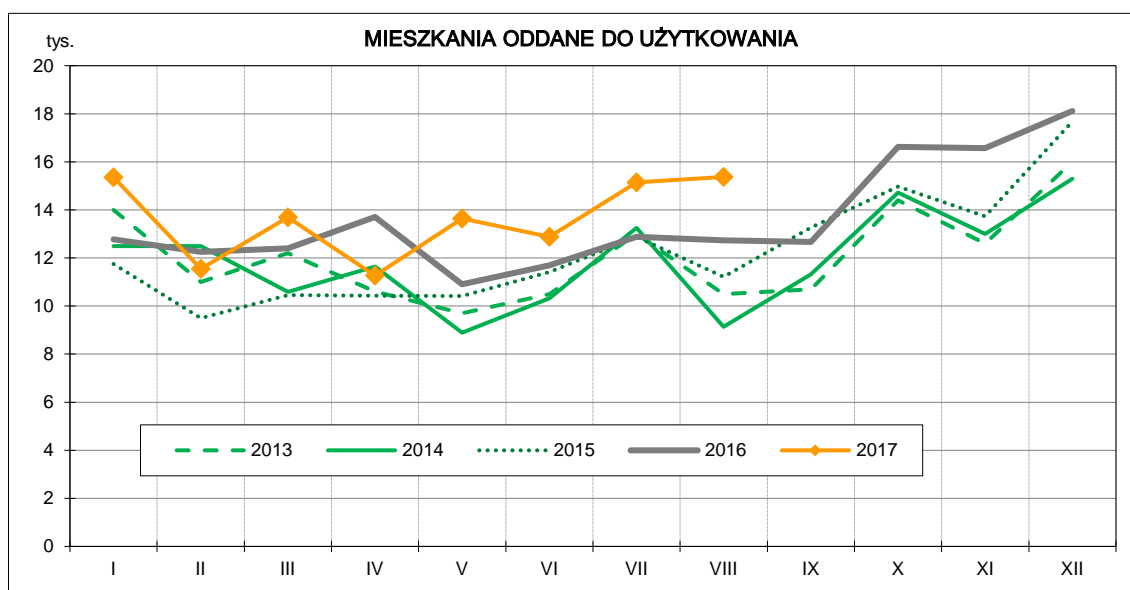

We wrześniu br. **ogólny klimat koniunktury** w budownictwie jest oceniany mniej pozytywnie niż przed miesiącem. Mniej korzystne niż w sierpniu br. są oceny bieżące portfela zamówień oraz (nieznacznie) produkcji budowlano-montażowej. Poprawiły się natomiast, choć nadal pozostają niekorzystne, diagnozy w zakresie sytuacji finansowej przedsiębiorstw i opóźnień płatności za wykonane roboty budowlano-montażowe. Mniej optymistyczne od formułowanych przed miesiącem są przewidywania dotyczące produkcji, sytuacji finansowej przedsiębiorstw i krajowego portfela zamówień, przy utrzymujących się nieco pesymistycznych prognozach portfela zamówień zagranicznych. Przedsiębiorcy nadal spodziewają się wzrostu cen robót budowlano-montażowych; mniejsza niż w sierpniu br. jest skala oczekiwanego wzrostu zatrudnienia.

Wśród utrudnień w prowadzeniu działalności, podobnie jak przed miesiącem i przed rokiem, podmioty budowlane najczęściej wymieniają koszty zatrudnienia. Znacznie częściej niż przed rokiem jako bariera w prowadzeniu działalności wskazywany jest niedobór wykwalifikowanych pracowników, którego dotkliwość, po raz pierwszy od września 2008 r., jest uznawana za większą od uciążliwości konkurencji. Znaczenie ograniczeń związanych z konkurencją na rynku, podobnie jak tych wynikających z niedostatecznego popytu, jest postrzegane jako wyraźnie mniejsze niż przed rokiem.

Budownictwo mieszkaniowe

W sierpniu br. liczba mieszkań oddanych do użytkowania była znacznie wyższa niż przed rokiem, podobnie jak liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto. Mniej niż w sierpniu ub. roku było natomiast mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym.

Według wstępnych danych⁸ liczba mieszkań **oddanych do użytkowania** w sierpniu br. wyniosła 15,4 tys., tj. o 20,8% więcej niż przed rokiem (kiedy notowano wzrost o 13,5%). Znacznie wzrosła liczba mieszkań oddanych do użytkowania w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (o 28,4% do 7,9 tys.), w mniejszym stopniu – w budownictwie indywidualnym (o 14,0% do 6,7 tys.) i spółdzielczym (o 13,7% do 0,4 tys.). Więcej mieszkań niż przed rokiem oddano w budownictwie społecznym czynszowym (146 wobec 58), a mniej – w budownictwie komunalnym (164 wobec 231). W budownictwie zakładowym w sierpniu br. nie przekazano mieszkań do użytkowania (wobec 4 mieszkań w sierpniu ub. roku).

W okresie styczeń–sierpień br. oddano do użytkowania łącznie 108,9 tys. mieszkań, tj. o 9,6% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku (na co w największym stopniu wpłynął wzrost w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem).

⁸ Dane meldunkowe – mogą ulec zmianie po opracowaniu sprawozdań kwartalnych.

Liczba mieszkań oddanych do użytkowania kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	I-VIII 2016			I-VIII 2017		
	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	analogiczny okres roku poprzedniego = 100	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	analogiczny okres roku poprzedniego = 100
Ogółem	99352	100,0	112,8	108902	100,0	109,6
Indywidualne	48912	49,2	94,5	52485	48,2	107,3
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	47294	47,6	140,7	53241	48,9	112,6
Spółdzielcze	1572	1,6	146,2	1328	1,2	84,5
Społeczne czynszowe	626	0,6	88,9	1103	1,0	176,2
Komunalne	896	0,9	125,8	686	0,6	76,6
Zakładowe	52	0,1	23,7	59	0,1	113,5

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w okresie styczeń–sierpień br. wyniosła 94,4 m² i była o 2,2 m² mniejsza niż przed rokiem.

W sierpniu br. liczba mieszkań, dla których **wydano pozwolenia na budowę lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym** wyniosła 18,2 tys. i była o 5,1% mniejsza niż w analogicznym miesiącu ub. roku (po znacznym wzroście przed rokiem – o 23,7%). Liczba mieszkań, których **budowę rozpoczęto** w sierpniu br. wyniosła 19,5 tys. i zwiększyła się o 20,7% w stosunku do sierpnia ub. roku (kiedy notowano wzrost w skali roku o 6,8%).

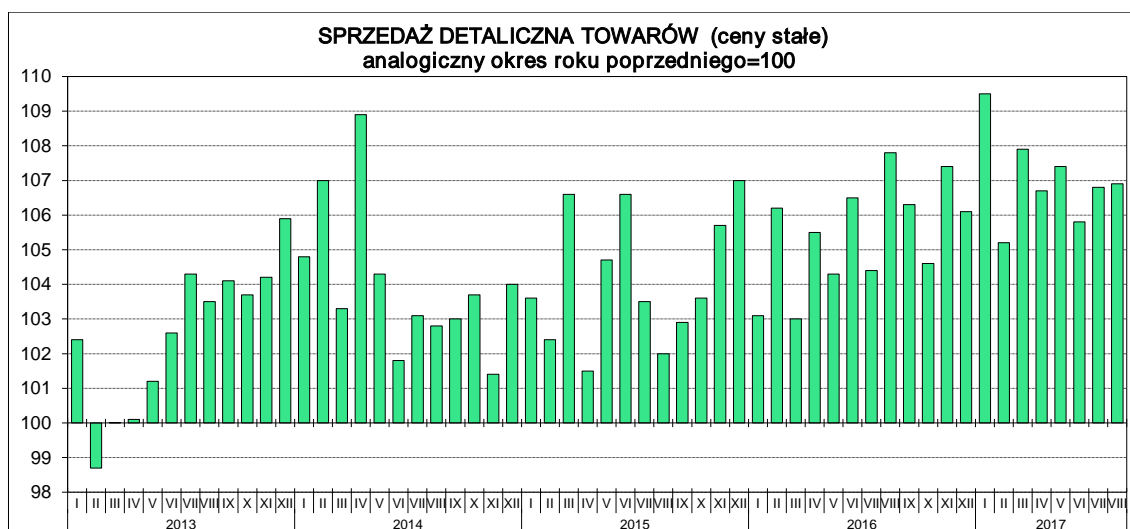
Liczba mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym i mieszkań, których budowę rozpoczęto kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym			Mieszkania, których budowę rozpoczęto		
	I-VIII 2017					
	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	analogiczny okres roku poprzedniego = 100	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	analogiczny okres roku poprzedniego = 100
Ogółem	169219	100,0	124,8	143862	100,0	122,4
Indywidualne	77121	45,6	119,0	68165	47,4	117,5
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	87761	51,8	130,3	72297	50,2	128,0
Spółdzielcze	1133	0,7	114,3	1641	1,1	94,8
Społeczne czynszowe	1259	0,7	248,3	1010	0,7	310,8
Komunalne	1816	1,1	98,3	667	0,5	81,7
Zakładowe	129	0,1	133,0	82	0,1	62,6

Szacuje się, że w końcu sierpnia br. **w budowie** pozostawało 766,2 tys. mieszkań, tj. o 3,7% więcej niż w końcu sierpnia ub. roku.

Rynek wewnętrzny

W sierpniu br. **sprzedaż detaliczna**⁹ była o 6,9% wyższa niż przed rokiem (wobec wzrostu o 6,8% przed miesiącem oraz o 7,8% w sierpniu ub. roku). W okresie styczeń–sierpień br. sprzedaż detaliczna wzrosła w skali roku o 7,1%.

W porównaniu z sierpniem ub. roku sprzedaż zwiększyła się we wszystkich grupach. Spośród grup o znaczącym udziale w sprzedaży detalicznej ogółem, najwyższy wzrost obserwowano w pozostałej sprzedaży detalicznej w niewyspecjalizowanych sklepach (o 7,2%). W podmiotach handlujących paliwami stałymi, ciekłymi i gazowymi odnotowano wzrost o 4,7%, a w grupie żywność, napoje i wyroby tytoniowe o 4,4%.

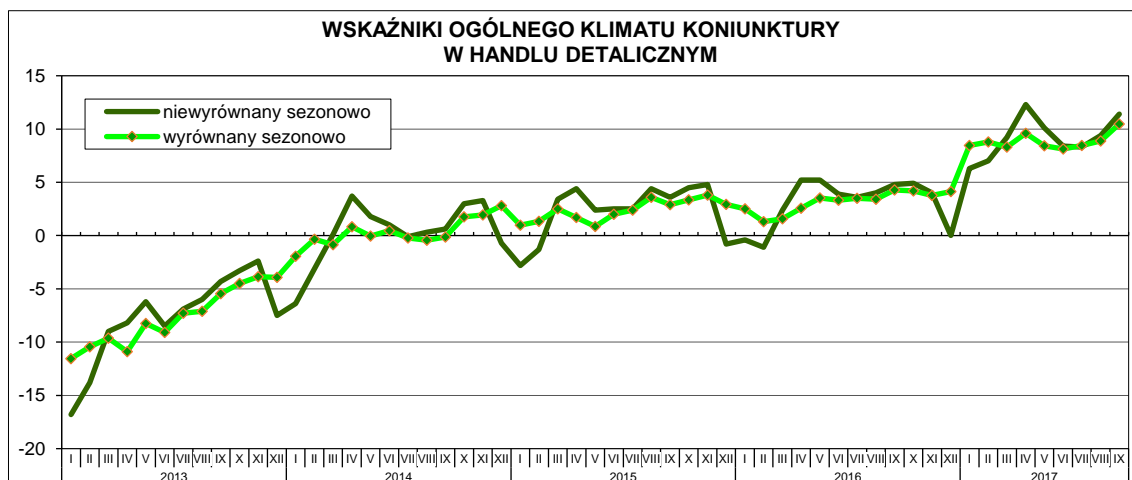
Dynamika sprzedaży detalicznej (w cenach stałych) kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	2016		2017	
	VIII	I-VIII	VIII	I-VIII
	analogiczny okres roku poprzedniego=100			
O g ół e m^a	107,8	105,2	106,9	107,1
w tym:				
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	117,6	111,5	104,0	107,1
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	103,6	100,2	104,7	107,1
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	104,3	104,8	104,4	103,3
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach .	108,8	108,6	107,2	106,6
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	115,9	111,3	113,3	113,3
Tekstylia, odzież, obuwie	118,8	116,2	117,3	117,1
Meble, rtv, agd	111,0	109,9	108,0	108,2
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	108,2	107,0	108,6	108,6
Pozostałe	100,9	91,3	106,2	105,1

^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii wg przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wolumenu sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

⁹ W cenach stałych; w przedsiębiorstwach handlowych i niehandlowych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Sprzedaż hurtowa¹⁰ w sierpniu br. była wyższa niż przed rokiem o 13,3%, w tym w przedsiębiorstwach hurtowych wzrosła o 12,2%. W okresie styczeń–sierpień br. sprzedaż hurtowa zwiększyła się w skali roku o 13,7%, w tym w przedsiębiorstwach hurtowych – o 12,7%.

We wrześniu br. **ogólny klimat koniunktury** w handlu detalicznym oceniany jest pozytywnie, lepiej niż przed miesiącem. Korzystne są wskazania jednostek dużych, średnich i mikro. Utrzymują się nieznacznie pesymistyczne opinie firm małych. Pozytywne oceny koniunktury są zgłaszane przez przedsiębiorstwa we wszystkich badanych branżach, w tym najlepsze – w tekstyliach, odzieży i obuwiu. Bieżąca i przyszła sprzedaż oceniana jest przez podmioty ogółem korzystnie, podobnie jak w sierpniu. Nieznacznie bardziej optymistyczne są diagnozy i prognozy sytuacji finansowej. Przedsiębiorcy przewidują niewielkie zwiększenie zatrudnienia oraz wzrost cen towarów.

Wśród czynników ograniczających działalność firm handlowych we wrześniu br. jako najbardziej uciążliwe przedsiębiorcy wskazują nadal: konkurencję na rynku, koszty zatrudnienia oraz wysokie obciążenia na rzecz budżetu. W skali roku najbardziej zwiększyła się dotkliwość niedoboru pracowników, a zmniejszyła – uciążliwość niepewności ogólnej sytuacji gospodarczej.

¹⁰ W cenach bieżących; w przedsiębiorstwach handlowych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Transport

W sierpniu br. **sprzedaż wyrobów i usług**¹¹ w jednostkach transportu ogółem¹² była o 11,8% wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku (wobec wzrostu o 11,4% w lipcu br. oraz o 6,6% przed rokiem). W okresie styczeń–sierpień br. sprzedaż zwiększyła się w skali roku o 12,1%.

Spśród grup o wysokim udziale w transporcie ogółem, w sierpniu br. w największym stopniu wzrosła sprzedaż w magazynowaniu i działalności usługowej wspomagającej transport (o 13,2%). W transporcie samochodowym odnotowano zwiększenie sprzedaży o 10,8%, a w transporcie kolejowym – o 7,4%.

Masa **przewozów ładunków ogółem** w sierpniu br. wyniosła 48,3 mln ton, tj. o 8,7% więcej niż przed rokiem. Przewozy wzrosły w większości rodzajów transportu, z wyjątkiem transportu rurociągowego. Od początku roku przetransportowano 356,1 mln ton ładunków ogółem, tj. o 8,9% więcej niż w okresie styczeń–sierpień ub. roku.

Wielkość ładunków przewiezionych **transportem kolejowym** w sierpniu br. wyniosła 21,0 mln ton, tj. o 9,3% więcej niż przed rokiem. W okresie ośmiu miesięcy br. przewieziono 155,5 mln ton ładunków, tj. o 9,3% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku.

Transportem samochodowym zarobkowym w sierpniu br. przewieziono 21,5 mln ton ładunków, tj. o 13,0% więcej niż przed rokiem, a w okresie styczeń–sierpień br. – 160,0 mln ton, tj. odpowiednio o 12,6% więcej. Potencjał przewozowy transportu samochodowego zarobkowego zwiększył się od początku roku o 11,0%.

Transportem rurociągowym w sierpniu br. przetłoczono 4,9 mln ton ropy i produktów naftowych (o 7,4% mniej niż przed rokiem), a w okresie ośmiu miesięcy br. – 33,3 mln ton (o 7,8% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku).

Masa ładunków przewiezionych **transportem morskim** w sierpniu br. wzrosła o 14,2% w skali roku (do 0,6 mln ton). Od początku roku żeglugą morską przetransportowano 5,0 mln ton ładunków (o 13,3% więcej niż przed rokiem).

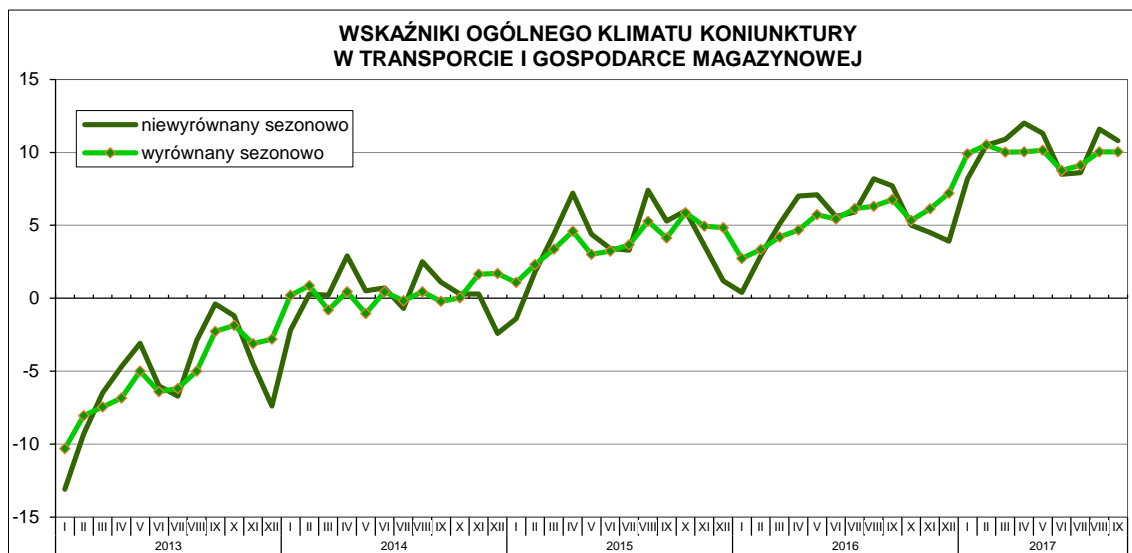
W **portach morskich** w sierpniu br. przeładowano 6,4 mln ton ładunków, tj. o 8,5% więcej niż przed rokiem. Znacznie wzrosła masa pozostałych ładunków drobnicowych (o 24,7%). Wielkość przeładunków kontenerów zwiększyła się o 23,1%, ładunków tocznych – o 14,5%, a ładunków masowych suchych – o 12,2% (w tym węgla i koksu – o 4,9%). Spadek masy przeładunków notowano natomiast w ładunkach masowych ciekłych – o 8,4% (w tym przeładunków ropy naftowej – o 11,4%). W okresie styczeń–sierpień br.

¹¹ Obejmująca wpływy za przewozy ładunków, pasażerów, bagażu i poczty, przeładunki, spedycję, składowanie i magazynowanie ładunków oraz inne usługi związane z obsługą transportu.

¹² W cenach stałych; w przedsiębiorstwach transportowych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

w portach morskich przeładowano 49,7 mln ton ładunków, tj. o 4,4% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku.

W sierpniu br. zwiększyła się w skali roku masa przeładunków w portach: Gdynia (o 22,1% do 1,5 mln ton), Świnoujście (o 17,9% do 1,1 mln ton), Szczecin (o 17,7% do 0,8 mln ton) oraz Police (o 8,7% do 0,2 mln ton). Wielkość przeładunków obniżyła się natomiast w Gdańsku – o 2,3% (do 2,9 mln ton).

We wrześniu br. **ogólny klimat koniunktury** w sekcji transport i gospodarka magazynowa jest oceniany korzystnie, podobnie jak przed miesiącem. Pozytywne, lepsze od obserwowanych w sierpniu, są diagnozy dotyczące popytu. Korzystne (po negatywnych przed miesiącem) są oceny dotyczące bieżącej sprzedaży oraz sytuacji finansowej. Prognozy w tych obszarach są nadal pozytywne. Dyrektorze jednostek planują wzrost zatrudnienia, zbliżony do prognozowanego w sierpniu. Ceny usług w najbliższych trzech miesiącach mogą rosnąć.

Bilans płatniczy

Według wstępnych danych, **saldo rachunku bieżącego bilansu płatniczego**¹³ w lipcu br. wyniosło minus 3,7 mld zł (wobec minus 2,2 mld zł w lipcu ub. roku). **Saldo obrotów towarowych** ukształtowało się na poziomie minus 2,3 mld zł (wobec minus 1,2 mld zł rok wcześniej), przy czym eksport zwiększył się o 6,6% do 63,3 mld zł, a import wzrósł o 8,4% do 65,6 mld zł. **Saldo usług** wyniosło 6,7 mld zł i było wyższe o 19,3% niż w lipcu ub. roku, a złożyły się na nie salda: usług transportowych (1,8 mld zł), podróży zagranicznych (1,4 mld zł) i pozostałych usług (3,6 mld zł). Przychody z tytułu eksportu usług ukształtowały się na poziomie 19,0 mld zł (wzrost o 10,1%), a rozchody z tytułu importu usług wyniosły 12,3 mld zł (tj. odpowiednio o 5,6% więcej).

Saldo dochodów pierwotnych w lipcu br. wyniosło minus 8,2 mld zł i pogłębiło się o 2,1 mld zł w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku. O wysokości salda dochodów pierwotnych w największym stopniu zdecydowało saldo dochodów z inwestycji w kwocie minus 8,2 mld zł, przy czym dochody uzyskane przez bezpośrednich inwestorów zagranicznych z tytułu ich zaangażowania kapitałowego w polskich podmiotach ukształtowały się na poziomie 6,7 mld zł, a dochody nierezydentów z inwestycji portfelowych wyniosły 2,0 mld zł.

Saldo dochodów wtórnych w lipcu br. wyniosło 0,03 mld zł (wobec minus 0,6 mld zł w lipcu ub. roku), przy czym wartość przychodów zwiększyła się o 0,5 mld zł do kwoty 2,3 mld zł w porównaniu z lipcem ub. roku, a wartość rozchodów zmniejszyła się o 0,1 mld zł do 2,3 mld zł.

Rachunek kapitałowy zamknął się dodatnim saldem w wysokości 2,8 mld zł (wobec minus 0,09 mld zł w lipcu ub. roku), a kwoty przychodów i rozchodów ukształtowały się odpowiednio na poziomie 2,9 mld zł oraz 0,09 mld zł (wobec 0,05 mld zł przychodów oraz 0,1 mld zł rozchodów przed rokiem).

Saldo rachunku finansowego bilansu płatniczego w lipcu br. wyniosło 2,3 mld zł (wobec minus 3,4 mld zł rok wcześniej). **Saldo inwestycji zagranicznych w Polsce** ukształtowało się na poziomie minus 15,3 mld zł, przy czym saldo pasywów inwestycji bezpośrednich wyniosło 0,6 mld zł. Saldo **polskich inwestycji za granicą** wyniosło minus 13,0 mld zł, w tym saldo aktywów inwestycji bezpośrednich ukształtowało się na poziomie minus 3,5 mld zł. Na wielkość salda rachunku finansowego wpływały również **inwestycje portfelowe**, gdzie odnotowano wzrost wartości aktywów rezydentów o 2,6 mld zł oraz napływ kapitału nierezydentów w kwocie 1,1 mld zł. W **pozostałych inwestycjach** odnotowano wzrost aktywów rezydentów w kwocie 1,2 mld zł oraz odpływ kapitału nierezydentów w kwocie 17,1 mld zł. Saldo pochodnych instrumentów finansowych ukształtowało się na poziomie 0,3 mld zł.

¹³ Opracowano na podstawie danych Narodowego Banku Polskiego.

Wartość **oficjalnych aktywów rezerwowych** w lipcu br. zmniejszyła się o 13,7 mld zł do 398,1 mld zł na koniec miesiąca.

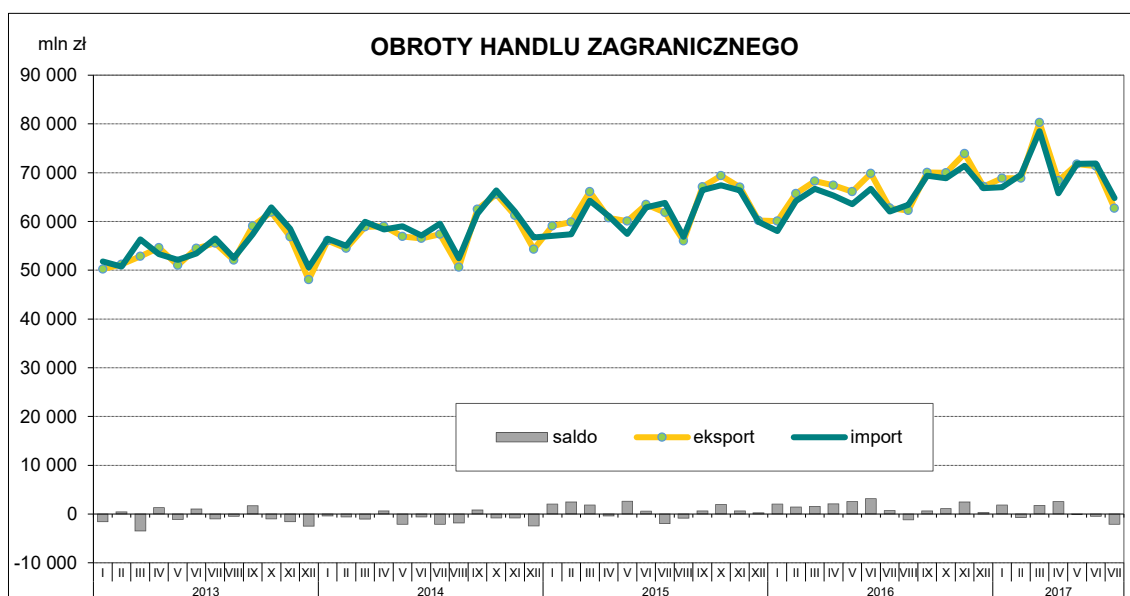
Bilans płatniczy kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	VII 2016	VII 2017	VIII 2016-VII 2017 ^a
	w mln zł		
A. RACHUNEK BIEŻĄCY	-2223	-3719	-10832
Saldo obrotów towarowych	-1198	-2319	-3947
Eksport	59349	63284	804452
Import	60547	65603	808399
Saldo usług	5653	6745	65940
Przychody	17253	18996	205359
Rozchody	11600	12251	139419
Saldo dochodów pierwotnych	-6076	-8176	-70722
Przychody	4402	3287	48479
Rozchody	10478	11463	119201
Saldo dochodów wtórnych	-602	31	-2103
Przychody	1817	2328	25355
Rozchody	2419	2297	27458
B. RACHUNEK KAPITAŁOWY	-85	2776	18636
Przychody	49	2869	20849
Rozchody	134	93	2213
C. RACHUNEK FINANSOWY	-3375	2276	-497
Inwestycje bezpośrednie - aktywa	-992	-3477	31601
Akcje i inne formy udziałów kapitałowych	2700	512	22560
Instrumenty dłużne	-3692	-3989	9041
Inwestycje bezpośrednie - pasywa	-1746	631	30171
Akcje i inne formy udziałów kapitałowych	-134	2091	27809
Instrumenty dłużne	-1612	-1460	2362
Inwestycje portfelowe - aktywa	-4083	2628	-17785
Udziałowe papiery wartościowe	-3901	1644	-19811
Dłużne papiery wartościowe	-182	984	2026
Inwestycje portfelowe - pasywa	-6477	1123	16809
Udziałowe papiery wartościowe	-1275	1128	-11117
Dłużne papiery wartościowe	-5202	-5	27926
Pozostałe inwestycje - aktywa	-6354	1157	11338
NBP	-	-	2
Sektor rządowy	47	21	229
Monetarne Instytucje Finansowe	-5442	215	456
Pozostałe sektory	-959	921	10651
Pozostałe inwestycje - pasywa	-3045	-17051	-27709
NBP	-2463	-14860	-25355
Sektor rządowy	-324	-320	1458
Monetarne Instytucje Finansowe	-497	-1063	-6463
Pozostałe sektory	239	-808	2651
Pochodne instrumenty finansowe	74	342	-1626
Oficjalne aktywa rezerwowe	-3288	-13671	-4754
D. SALDO BŁĘDÓW I OPUSZCZEŃ	-1067	3219	-8301

^a Dane skumulowane są prezentowane kroczo w ujęciu 12 miesięcy.

Handel zagraniczny

W okresie styczeń–lipiec br. obroty towarowe z zagranicą zwiększyły się w skali roku, bardziej po stronie importu niż eksportu. Odnotowano wzrost wymiany towarowej w złotych oraz w euro ze wszystkimi grupami krajów – największy z krajami Europy Środkowo-Wschodniej. Dodatkowo saldo obrotów ogółem było mniejsze niż przed rokiem. Obroty według cen stałych w okresie styczeń–czerwiec br. wzrosły w stosunku do analogicznego okresu ub. roku; wskaźnik terms of trade kształtował się niekorzystnie.

Eksport w złotych (w cenach bieżących) zwiększył się w porównaniu z okresem styczeń–lipiec ub. roku o 7,0% i wyniósł 492,2 mld zł, a import wzrósł o 9,6% do 489,4 mld zł. Wymiana zamknęła się dodatnim saldem w wysokości 2,8 mld zł (13,6 mld zł przed rokiem). Obroty wyrażone w euro zwiększyły się po stronie eksportu o 8,4% do 114,7 mld EUR, a po stronie importu o 11,1% do 114,0 mld EUR. Dodatkowo saldo osiągnęło wartość 0,6 mld EUR (3,1 mld EUR przed rokiem). Eksport w dolarach USA był o 4,7% wyższy niż rok wcześniej i wyniósł 123,6 mld USD, natomiast import wzrósł o 7,4% do 123,0 mld USD. Dodatkowo saldo ukształtowało się na poziomie 0,6 mld USD (3,5 mld USD w okresie siedmiu miesięcy ub. roku).

Eksport **w cenach stałych** w okresie styczeń–czerwiec br. zwiększył się o 5,9% w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, a import wzrósł o 7,3%. Wolumen eksportu był wyższy niż przed rokiem w obrotach z krajami UE (o 4,8%), z krajami Europy Środkowo-Wschodniej (o 18,6%) oraz z krajami rozwijającymi się (o 1,9%). W imporcie wzrósł wolumen towarów sprowadzanych z krajów UE (o 6,3%) i z krajów rozwijających się (o 8,0%), natomiast nie zmienił się w obrotach z krajami Europy Środkowo-Wschodniej.

Ceny transakcyjne towarów eksportowanych (liczone w złotych) wzrosły w stosunku do okresu styczeń–czerwiec ub. roku o 2,1%, a towarów importowanych zwiększyły się o 2,9%.

Wskaźnik terms of trade w obrotach ogółem w okresie sześciu miesięcy br. kształtował się na poziomie 99,2 (wobec 100,9 w analogicznym okresie ub. roku); w wymianie z krajami UE wynosił 102,3 (wobec 97,6), w obrotach z krajami Europy Środkowo-Wschodniej 81,5 (wobec 133,4), a z krajami rozwijającymi się 96,6 (wobec 98,7).

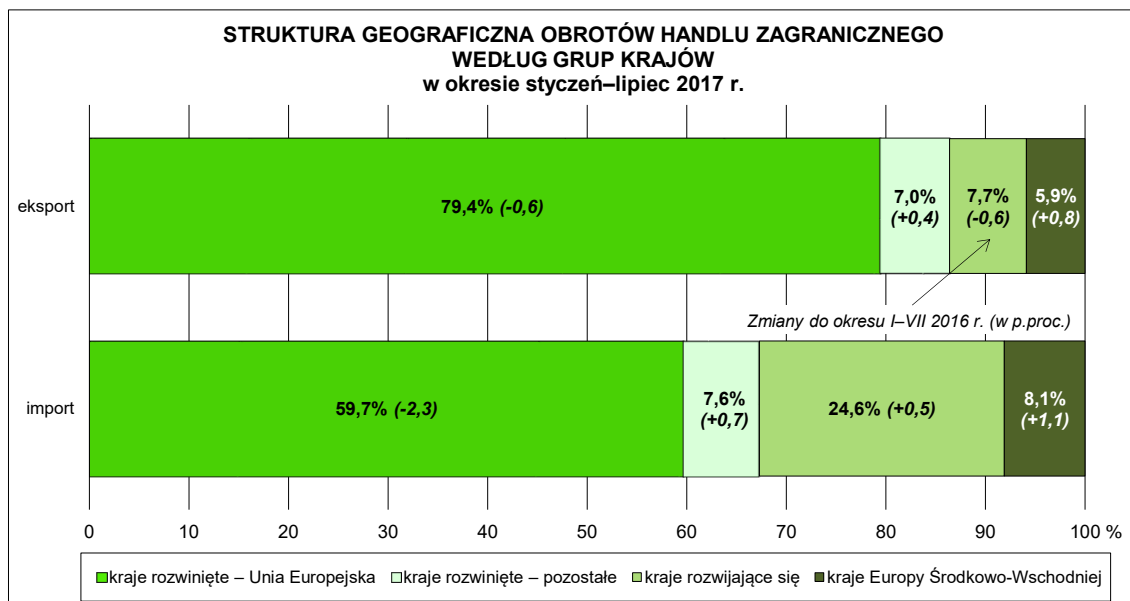
Obroty towarowe handlu zagranicznego kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I–VII 2017						I–VII 2016	I–VII 2017
	w mln zł	w mln EUR	w mln USD	I–VII 2016=100				
				zł	EUR	USD		
EKSPORT	492195,9	114648,6	123584,4	107,0	108,4	104,7	100,0	100,0
Kraje rozwinięte	425231,5	99036,8	106728,4	106,7	108,1	104,4	86,6	86,4
w tym Unia Europejska	390651,4	90978,6	98034,5	106,2	107,5	103,9	80,0	79,4
w tym strefa euro	279482,4	65088,1	70138,0	106,6	108,0	104,3	57,0	56,8
Kraje rozwijające się	38144,6	8888,9	9591,3	100,3	101,7	98,3	8,3	7,7
Kraje Europy Śr.-Wsch.	28819,8	6722,9	7264,7	121,9	123,9	119,8	5,1	5,9
IMPORT^a	489413,8	114018,0	122959,0	109,6	111,1	107,4	100,0	100,0
Kraje rozwinięte	329294,6	76726,1	82744,5	107,0	108,4	104,8	68,9	67,3
w tym Unia Europejska	292339,1	68109,9	73438,7	105,5	106,9	103,3	62,0	59,7
w tym strefa euro	233657,6	54440,7	58704,4	105,0	106,4	102,8	49,8	47,7
Kraje rozwijające się	120687,6	28111,0	30316,3	112,3	113,9	110,1	24,1	24,6
Kraje Europy Śr.-Wsch.	39431,6	9180,9	9898,2	126,2	127,6	123,5	7,0	8,1
SALDO	2782,1	630,6	625,4	x	x	x	x	x
Kraje rozwinięte	95936,9	22310,7	23983,9	x	x	x	x	x
w tym Unia Europejska	98312,3	22868,7	24595,8	x	x	x	x	x
w tym strefa euro	45824,8	10647,4	11433,6	x	x	x	x	x
Kraje rozwijające się	-82543,0	-19222,1	-20725,0	x	x	x	x	x
Kraje Europy Śr.-Wsch.	-10611,8	-2458,0	-2633,5	x	x	x	x	x

^a Dane dot. importu w podziale na grupy krajów prezentowane są **wg kraju pochodzenia**. Dane dot. importu **wg kraju wysyłki** dostępne są w Informacji bieżącej o wynikach wstępnych *Obroty handlu zagranicznego ogółem i wg krajów w I–VII 2017 r.* na stronie internetowej GUS:

http://stat.gov.pl/download/gfx/portalinformacyjny/pl/defaultaktualnosci/5466/1/60/1/obroty_towarowe_handlu_zagranicznego_ogolem_i_wedlug_krajow_w_okresie_styczen_lipiec_2017_roku.pdf

W strukturze geograficznej obrotów w okresie styczeń–lipiec br., w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, obniżył się udział krajów rozwiniętych (w tym krajów UE). Wzrósł natomiast udział obrotów z krajami Europy Środkowo-Wschodniej oraz importu z krajów rozwijających się.

Eksport do krajów **Unii Europejskiej** w okresie styczeń–lipiec br. zwiększył się w stosunku do analogicznego okresu ub. roku o 6,2% i wyniósł 390,7 mld zł, import wzrósł o 5,5% do 292,3 mld zł. Dodatkowo saldo wyniosło 98,3 mld zł (po siedmiu miesiącach ub. roku 90,8 mld zł). Obroty liczone w euro w eksporcie wyniosły 91,0 mld EUR, tj. o 7,5% więcej niż przed rokiem, a w imporcie – 68,1 mld EUR, tj. były odpowiednio o 6,9% wyższe. Dodatkowo saldo osiągnęło wartość 22,9 mld EUR (wobec 20,9 mld EUR przed rokiem). Eksport w dolarach USA wzrósł o 3,9%, natomiast import zwiększył się o 3,3%. Dodatkowo saldo wyniosło 24,6 mld USD (przed rokiem 23,3 mld USD). Eksport do krajów UE stanowił 79,4% wartości eksportu ogółem, a import z tych krajów – 59,7% wartości importu ogółem (wobec odpowiednio 80,0% i 62,0% w okresie styczeń–lipiec ub. roku).

Wartość obrotów z **Niemcami** wzrosła w eksporcie o 7,0% do 134,0 mld zł, a w imporcie o 6,0% do 111,4 mld zł. Wymiana zamknęła się dodatnim saldem w wysokości 22,6 mld zł (po siedmiu miesiącach ub. roku 20,2 mld zł). W porównaniu z okresem styczeń–lipiec ub. roku udział Niemiec w eksporcie ogółem nie uległ zmianie i wyniósł 27,2%, a w imporcie ogółem obniżył się z 23,5% do 22,8%.

W wymianie z Niemcami wg grup towarowych SITC odnotowano wzrost eksportu m.in. pojazdów samochodowych do przewozu osób, wyrobów z metali nieszlachetnych, gdzie indziej niewymienionych oraz części i akcesoriów do pojazdów mechanicznych; zmniejszył się natomiast m.in. eksport mebli i ich części oraz urządzeń elektrycznych i nielektrycznych typu domowego. W ramach importu sprowadzono więcej przede wszystkim pojazdów samochodowych do przewozu osób oraz spalinowych silników tłokowych i ich części, a mniej m.in. pomp (innych niż do cieczy), sprężarek i wentylatorów.

Obroty towarowe z krajami **Europy Środkowo-Wschodniej** były znacznie wyższe niż w okresie siedmiu miesięcy ub. roku, na co głównie wpłynął wzrost wymiany z Rosją i Ukrainą. Eksport zwiększył się o 21,9% do 28,8 mld zł, a import wzrósł o 26,2% i wyniósł 39,4 mld zł. Wymiana zamknęła się ujemnym saldem w wysokości 10,6 mld zł wobec minus 7,6 mld zł przed rokiem. Obroty liczone w euro w eksporcie wyniosły 6,7 mld EUR, tj. o 23,9% więcej niż przed rokiem, a w imporcie – 9,2 mld EUR i były odpowiednio o 27,6% wyższe. Ujemne saldo ukształtowało się na poziomie 2,5 mld EUR wobec minus 1,8 mld EUR w okresie styczeń–lipiec ub. roku. Eksport w dolarach USA był wyższy niż rok wcześniej o 19,8%, a import – większy o 23,5%. Ujemne saldo wyniosło 2,6 mld USD wobec minus 2,0 mld USD przed rokiem. Udział krajów Europy Środkowo-Wschodniej w eksporcie ogółem zwiększył w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku o 0,8 p.proc. do 5,9%, a w imporcie ogółem wzrósł o 1,1 p.proc. do 8,1%.

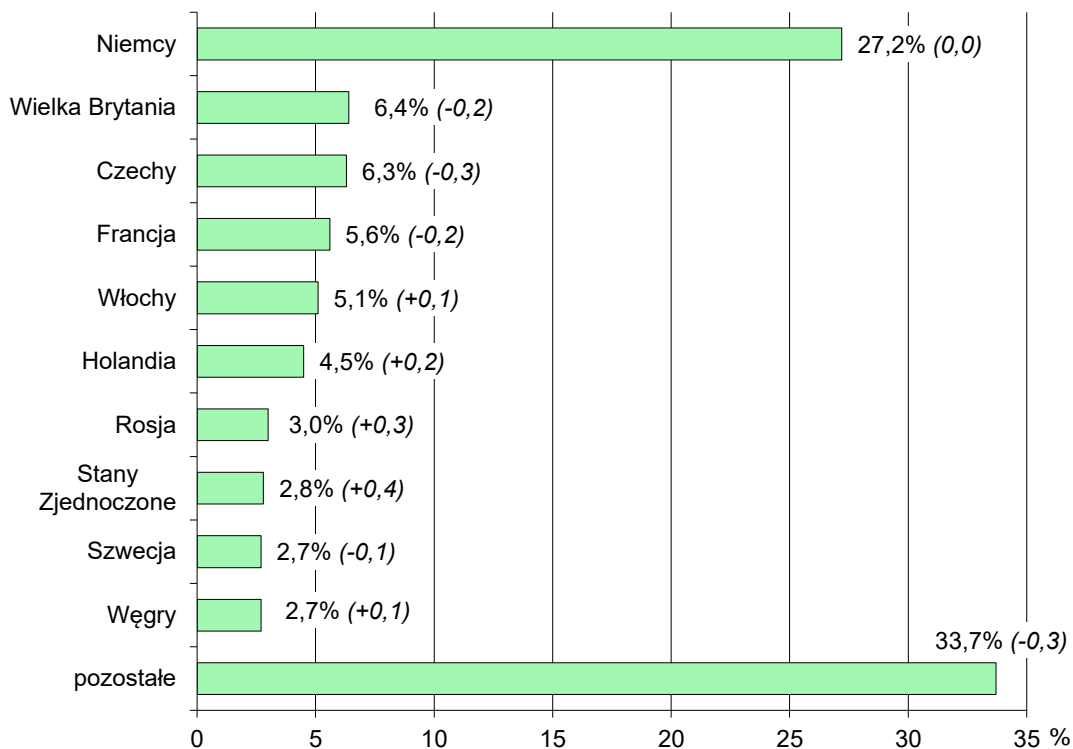
Po siedmiu miesiącach br. **Rosja** w rankingu naszych partnerów handlowych w eksporcie przesunęła się z dziewiątego miejsca przed rokiem na siódme, a w imporcie z czwartej pozycji na trzecią. Eksport do Rosji wzrósł o 16,7% do wartości 14,7 mld zł, natomiast import był wyższy odpowiednio o 27,0% i wyniósł 31,7 mld zł. Ujemne saldo obrotów pogłębiło się z 12,4 mld zł przed rokiem do minus 17,0 mld zł. Udział Rosji w eksporcie ogółem wzrósł z 2,7% w okresie siedmiu miesięcy ub. roku do 3,0%, a w imporcie ogółem odpowiednio z 5,6% do 6,5%.

W obrotach z Rosją wg grup SITC, w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, odnotowano duży wzrost eksportu preparatów perfumeryjnych, kosmetycznych i toaletowych, leków, urządzeń grzewczych i chłodniczych oraz ich części a także części i akcesoriów do pojazdów mechanicznych. W imporcie zwiększyła się wartość m.in. przetworzonych olejów ropy naftowej i otrzymanych z minerałów bitumicznych, węgla, aluminium oraz surowych olejów ropy naftowej.

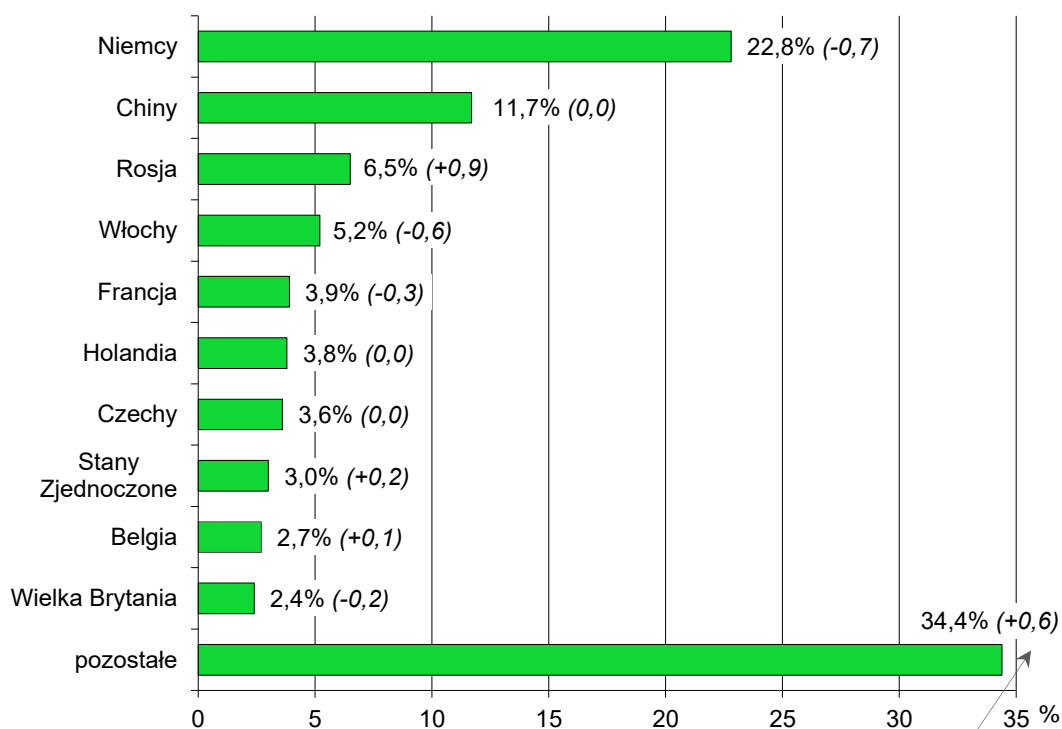

**STRUKTURA GEOGRAFICZNA OBROTÓW HANDLU ZAGRANICZNEGO
WEDŁUG KRAJÓW
w okresie styczeń–lipiec 2017 r.**

eksport

import

Zmiany do okresu I–VII 2016 r. (w p.proc.)

W wymianie towarowej wg nomenklatury SITC, w porównaniu z okresem styczeń–lipiec ub. roku, odnotowano wzrost obrotów w niemal wszystkich sekcjach towarowych. Najbardziej zwiększył się eksport napojów i tytoniu oraz import paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych. W strukturze obrotów zwiększył się m.in. udział paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych, a obniżył – maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego.

Dynamika i struktura obrotów ogółem wg sekcji SITC kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I-VII 2017			I-VII 2016
	w mln zł	I-VII 2016=100	struktura w %	
EKSPORT	492195,9	107,0	100,0	100,0
w tym:				
Żywność i zwierzęta żywe	52361,2	106,8	10,6	10,7
Napoje i tytoń.....	8582,1	126,3	1,7	1,5
Surowce niejadalne z wyjątkiem paliw.....	11104,9	113,5	2,3	2,1
Paliwa mineralne, smary i materiały pochodne.....	12410,8	109,7	2,5	2,5
Oleje, tłuszcze i woski zwierzęce i roślinne	693,3	48,1	0,1	0,3
Chemikalia i produkty pokrewne.....	46428,9	107,9	9,4	9,4
Towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca.....	93366,6	108,9	19,0	18,6
Maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy.....	186244,9	104,7	37,8	38,7
Różne wyroby przemysłowe.....	79935,2	108,1	16,2	16,1
IMPORT	489413,8	109,6	100,0	100,0
w tym:				
Żywność i zwierzęta żywe	36872,4	109,6	7,5	7,5
Napoje i tytoń.....	3457,6	105,0	0,7	0,7
Surowce niejadalne z wyjątkiem paliw.....	15940,1	115,5	3,3	3,1
Paliwa mineralne, smary i materiały pochodne.....	34478,3	144,8	7,0	5,3
Oleje, tłuszcze i woski zwierzęce i roślinne	2105,8	117,5	0,4	0,4
Chemikalia i produkty pokrewne.....	72973,0	109,5	14,9	14,9
Towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca.....	88307,4	108,3	18,0	18,3
Maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy.....	168450,9	103,9	34,4	36,3
Różne wyroby przemysłowe.....	59746,5	109,2	12,2	12,3

Eksport **produktów rolno-spożywczych** w okresie styczeń–lipiec br. był wyższy niż w analogicznym okresie ub. roku o 8,0% i wyniósł 63,9 mld zł, a import zwiększył się o 9,8% do poziomu 46,2 mld zł. Obroty zamknęły się dodatnim saldem w wysokości 17,8 mld zł (wobec 17,2 mld zł w analogicznym okresie ub. roku). Udział towarów rolno-spożywczych w obrotach ogółem zarówno w eksporcie, jak i w imporcie w okresie siedmiu miesięcy br. był taki sam, jak w analogicznym okresie ub. roku i wyniósł odpowiednio 13,0% i 9,5%.

Odnotowano wzrost obrotów towarami rolno-spożywczymi ze wszystkimi grupami krajów – największy w przypadku eksportu do krajów Europy Środkowo-Wschodniej o 11,0% i krajów rozwijających się o 10,1% oraz importu z krajów Europy Środkowo-Wschodniej o 19,2% i z krajów rozwiniętych o 11,2% (w tym z krajów UE o 11,6%).

Obroty towarowe produktami rolno-spożywczymi (wg CN) przedstawiały się następująco:

Wyszczególnienie	I-VII 2017						I-VII 2016	I-VII 2017
	w mln zł	w mln EUR	w mln USD	I-VII 2016=100				
				zł	EUR	USD		
EKSPORT	63935,4	14894,7	16059,8	108,0	109,4	105,7	100,0	100,0
Przetwory spożywcze.....	31898,7	7434,7	8021,6	112,4	113,9	110,2	47,9	49,9
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego	20653,9	4813,2	5192,2	113,5	115,1	111,3	30,7	32,3
Produkty pochodzenia roślinnego	10411,6	2420,5	2601,9	95,5	96,7	93,2	18,4	16,3
Oleje i tłuszcze	971,2	226,3	244,1	55,7	56,5	54,6	3,0	1,5
IMPORT	46161,6	10751,3	11587,9	109,8	111,2	107,4	100,0	100,0
Przetwory spożywcze.....	18110,6	4219,3	4549,0	107,2	108,7	105,0	40,2	39,2
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego	13188,1	3072,7	3314,1	110,5	112,0	108,3	28,4	28,6
Produkty pochodzenia roślinnego	12481,7	2904,3	3126,1	111,7	113,0	109,0	26,6	27,1
Oleje i tłuszcze	2381,2	555,0	598,7	116,9	118,5	114,5	4,8	5,1
SALDO	17773,8	4143,4	4471,9	x	x	x	x	x
Przetwory spożywcze.....	13788,1	3215,4	3472,6	x	x	x	x	x
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego	7465,8	1740,5	1878,1	x	x	x	x	x
Produkty pochodzenia roślinnego	-2070,1	-483,8	-524,2	x	x	x	x	x
Oleje i tłuszcze	-1410,0	-328,7	-354,6	x	x	x	x	x

W strukturze rozdysponowania importu według głównych kategorii ekonomicznych, w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, zwiększył się udział towarów przeznaczonych na zużycie pośrednie (z 58,8% do 60,2%). Zmniejszył się udział dóbr inwestycyjnych (z 16,4% do 15,1%) i towarów konsumpcyjnych (z 24,8% do 24,7%). Zanotowano wzrost importu towarów przeznaczonych na zużycie pośrednie – o 12,2%, towarów konsumpcyjnych – o 9,1% oraz dóbr inwestycyjnych – o 1,0%.

Budżet państwa

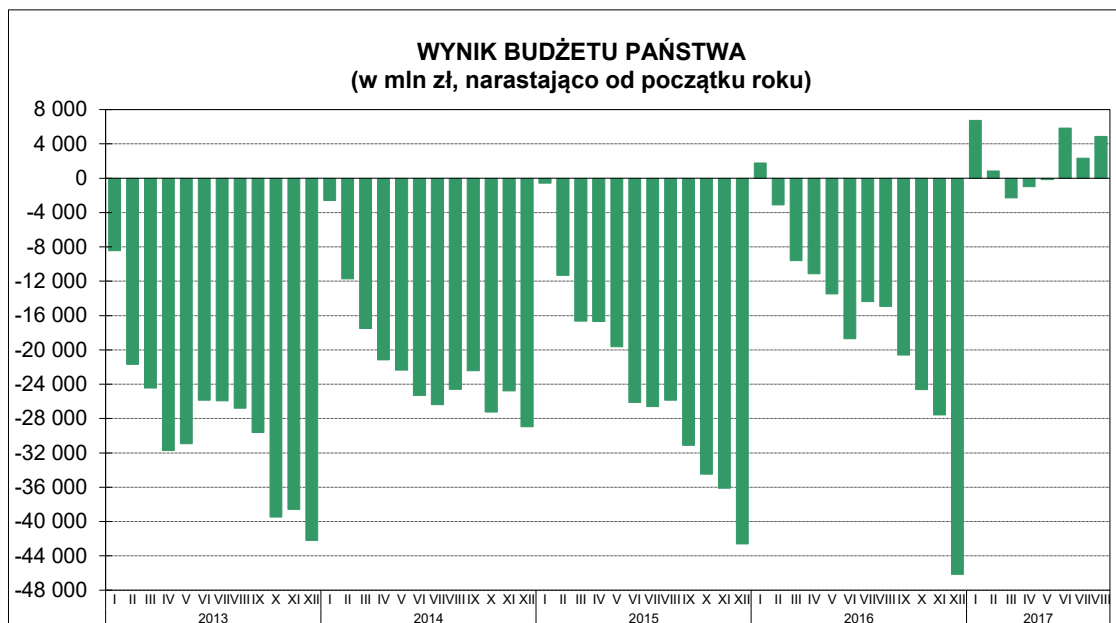
W okresie styczeń–sierpień br. **dochody** budżetu państwa¹⁴ wyniosły 235,0 mld zł (tj. 72,2% kwoty założonej w ustawie budżetowej na 2017 r.), a **wydatki** 230,1 mld zł (odpowiednio 59,8%). W rezultacie notowano **nadwyżkę** w wysokości 4,9 mld zł wobec deficytu 14,9 mld zł rok wcześniej.

Dochody i wydatki budżetu państwa kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Ustawa budżetowa na 2017 r.	I-VIII 2017			
		wykonanie	realizacja ustawy budżetowej	struktura	I-VIII 2016= =100
		w mln zł		w %	
Dochody ogółem	325428,0	235022,7	72,2	100,0	109,6
Dochody podatkowe	301155,2	208887,2	69,4	88,9	115,5
w tym:					
podatki pośrednie	214192,0	152090,3	71,0	64,7	117,0
w tym podatek akcyzowy	69000,0	44539,2	64,5	19,0	104,1
podatek dochodowy od osób prawnych	29817,0	20076,3	67,3	8,5	113,3
podatek dochodowy od osób fizycznych	51000,0	32688,8	64,1	13,9	108,3
podatek od niektórych instytucji finansowych.....	3937,0	2875,1	73,0	1,2	137,4
Dochody niepodatkowe	22476,3	25432,6	113,2	10,8	77,2
w tym wpływ z cła	3720,0	2273,0	61,1	1,0	111,1
Środki z Unii Europejskiej i z innych źródeł					
niepodlegające zwrotowi	1796,5	702,9	39,1	0,3	97,4
Wspólna Polityka Rolna.....	134,4	5,0	3,7	0,0	78,1
fundusze strukturalne i inne	1662,1	697,9	42,0	0,3	97,5
Wydatki ogółem	384773,5	230138,3	59,8	100,0	100,3
w tym:					
Obsługa długu Skarbu Państwa	30400,0	18793,2	61,8	8,2	92,9
Rozliczenia z budżetem ogólnym UE z tytułu środków własnych	18165,4	9855,3	54,3	4,3	84,6
Dotacje dla:					
Funduszu Emerytalno-Rentowego	17512,0	10691,9	61,1	4,6	103,8
Funduszu Ubezpieczeń Społecznych	46678,7	25501,2	54,6	11,1	83,1
Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego	54289,4	40364,2	74,3	17,5	102,1
Deficyt (-) / Nadwyżka (+)	-59345,5	4884,4	x	x	x
Finansowanie deficytu ^a					
źródła krajowe	58292,2	8067,2	13,8	x	23,3
źródła zagraniczne	10687,8	-12951,6	x	x	x

^a Obejmuje finansowanie deficytu budżetu państwa i budżetu środków europejskich.

¹⁴ Opracowano na podstawie informacji Ministerstwa Finansów: „Szacunkowe dane o wykonaniu budżetu państwa w okresie styczeń–sierpień 2017 r.”

Dochody zrealizowane w okresie styczeń–sierpień br. były wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku o 9,6%. Wpływy z **podatków pośrednich** wyniosły 152,1 mld zł, w tym z podatku akcyzowego 44,5 mld zł i były wyższe niż przed rokiem odpowiednio o 17,0% i 4,1%. Ich udział w łącznej kwocie dochodów wyniósł stosownie 64,7% i 19,0%. Wpływy z **podatku dochodowego** od osób prawnych ukształtowały się na poziomie 20,1 mld zł, a od osób fizycznych 32,7 mld zł, tj. odpowiednio o 13,3% i 8,3% wyższym niż przed rokiem. Ich udział w dochodach ogółem wyniósł odpowiednio 8,5% i 13,9%. Wykonanie dochodów budżetu państwa z tytułu napływu środków z Unii Europejskiej i z innych źródeł niepodlegających zwrotowi wyniosło 0,7 mld zł, co stanowiło 39,1% planu.

Wydatki poniesione w okresie styczeń–sierpień br. były o 0,3% wyższe niż przed rokiem. Wypłaty subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego wyniosły 40,4 mld zł, tj. wzrosły o 2,1% w skali roku i stanowiły 17,5% wydatków ogółem. Wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa stanowiły 8,2% wydatków ogółem i zmniejszyły się w relacji do analogicznego okresu ub. roku o 7,1%. Wypłacone w okresie styczeń–sierpień br. dotacje dla Funduszu Emerytalno-Rentowego wyniosły 10,7 mld zł (tj. 4,6% wydatków ogółem), a dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych 25,5 mld zł (odpowiednio 11,1%).

* *

*

Wyniki finansowe ubezpieczycieli

Wyniki finansowe netto zakładów ubezpieczeń ogółem w I półroczu br. były lepsze niż przed rokiem. Wpłynęły na to ponad dwukrotnie wyższe niż w I półroczu ub. roku wyniki netto uzyskane przez zakłady ubezpieczeń majątkowych (dział II), a także lepsze wyniki zakładów ubezpieczeń na życie (dział I).

Przychody i koszty zakładów ubezpieczeń ogółem kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Ogółem			Dział I ^a			Dział II ^b		
	I-VI 2016	I-VI 2017	I-VI 2016= =100	I-VI 2016	I-VI 2017	I-VI 2016= =100	I-VI 2016	I-VI 2017	I-VI 2016= =100
	mln zł	I-VI 2016= =100		mln zł	I-VI 2016= =100		mln zł	I-VI 2016= =100	
Przychody ogółem.....	29739,1	34951,1	117,5	15453,5	17673,8	114,4	14285,6	17277,3	120,9
w tym:									
Składki zarobione na udziale własnym.....	23232,8	25965,9	111,8	11821,2	12265,6	103,8	11411,6	13700,3	120,1
w tym składki przypisane brutto.....	27420,9	31576,3	115,2	11921,2	12209,9	102,4	15499,7	19366,4	124,9
Przychody z lokat.....	5923,1	8181,8	138,1	3488,7	5282,7	151,4	2434,4	2899,1	119,1
Koszty ogółem.....	27481,0	31161,8	113,4	14321,8	16483,5	115,1	13159,2	14678,3	111,5
w tym:									
Odszkodowania i świadczenia ^c	16637,1	18826,7	113,2	9241,8	10428,0	112,8	7395,3	8398,7	113,6
w tym odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto.....	18317,5	19749,3	107,8	9156,0	10398,7	113,6	9161,5	9350,6	102,1
Zmiany stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.....	-699,7	1630,8	x	-710,9	1614,5	x	11,2	16,3	146,4
Koszty działalności ubezpieczeniowej.....	6560,2	6680,3	101,8	2774,1	2653,5	95,7	3786,1	4026,8	106,4
Koszty działalności lokacyjnej.....	3275,1	1863,1	56,9	2477,7	1126,7	45,5	797,4	736,4	92,3
Wynik finansowy netto	2258,1	3789,3	167,8	1131,7	1190,3	105,2	1126,4	2599,0	230,7
Wynik techniczny.....	1489,1	2651,5	178,1	1387,7	1512,3	109,0	101,4	1139,2	11 razy więcej

a Ubezpieczenia na życie. b Pozostałe ubezpieczenia osobowe oraz ubezpieczenia majątkowe. c Na udziale własnym z uwzględnieniem zmiany stanu rezerw.

Przychody ogółem zakładów ubezpieczeń w I półroczu br. były o 17,5% wyższe niż przed rokiem, na co wpłynął wzrost **składki przypisanej brutto** (o 15,2% do 31,6 mld zł) oraz wzrost **przychodów z działalności lokacyjnej** (o 38,1% do 8,2 mld zł). Składka przypisana brutto w dziale I (ubezpieczenia na życie) osiągnęła wartość 12,2 mld zł i była wyższa o 2,4%, natomiast w dziale II (pozostałe ubezpieczenia osobowe oraz ubezpieczenia majątkowe) wyniosła 19,4 mld zł, tj. zwiększyła się o 24,9%. Na wzrost składki w ubezpieczeniach działu II miały wpływ wyższe wyniki ze sprzedaży ubezpieczeń komunikacyjnych, a zwłaszcza obowiązkowego OC. **Koszty ogółem** wyniosły 31,2 mld zł i były o 13,4% wyższe niż w I półroczu ub. roku (w dziale I wzrost wyniósł 15,1%, a w dziale II - 11,5%).

Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto ogółem w I półroczu br. wyniosły 19,7 mld zł i były wyższe o 7,8% niż przed rokiem (w dziale I zwiększyły się o 13,6% do 10,4 mld zł, a w dziale II wzrosły o 2,1% do 9,4 mld zł). **Koszty działalności lokacyjnej** zmniejszyły się o 43,1% i ukształtowały się na poziomie 1,9 mld zł (1,1 mld zł w dziale I oraz 0,7 mld zł w dziale II).

Łączny **wynik finansowy netto** zakładów ubezpieczeń wyniósł 3,8 mld zł i był o 67,8% wyższy niż w I półroczu ub. roku. Towarzystwa ubezpieczeń w dziale I wypracowały wynik w wysokości 1,2 mld zł, tj. o 5,2% wyższy niż przed rokiem, natomiast w dziale II wynik wzrósł ponad dwukrotnie - z 1,1 mld zł do 2,6 mld zł.

Wynik techniczny ukształtował się na poziomie 2,7 mld zł tj. o 78,1% wyższym niż w I półroczu ub. roku. Wynik w dziale I zwiększył się o 9,0% w stosunku do analogicznego okresu ub. roku i wyniósł 1,5 mld zł, a w dziale II wzrósł ponad 11-krotnie - z 0,1 mld zł do 1,1 mld zł.

Składka przypisana brutto z działalności bezpośredniej w I półroczu br. wyniosła w ubezpieczeniach na życie 12,2 mld zł (wzrost o 2,4% w stosunku do I półroczu ub. roku), a w ubezpieczeniach majątkowych 17,9 mld zł (wzrost o 22,4%).

W strukturze składki przypisanej brutto z działalności bezpośredniej ogółem składka zakładów działu I stanowiła 40,5%, a zakładów działu II - 59,5%. W dziale I dominującą pozycję pod względem wartości zebranej składki brutto uzyskały ubezpieczenia na życie związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, ze składką wynoszącą 5,6 mld zł oraz ubezpieczenia na życie - 3,7 mld zł. Udział tych grup wyniósł odpowiednio 46,2% i 30,6% wartości składek przypisanych brutto tego działu. W dziale II największą pozycję (62,3% składek) stanowiły składki brutto zebrane z tytułu polis komunikacyjnych. Składki te zwiększyły się o 32,9% i wyniosły 11,2 mld zł. Udział ubezpieczeń casco pojazdów lądowych w składce przypisanej brutto działu II wyniósł 21,4%, a ubezpieczeń obowiązkowych odpowiedzialności cywilnej wynikających z posiadania pojazdów mechanicznych - 39,9%.

Wartość **odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto z działalności bezpośredniej** w ubezpieczeniach na życie zwiększyła się w porównaniu z I półroczem ub. roku o 13,6% do 10,4 mld zł, a w pozostałych ubezpieczeniach osobowych i majątkowych wzrosła o 2,6% do 9,0 mld zł.

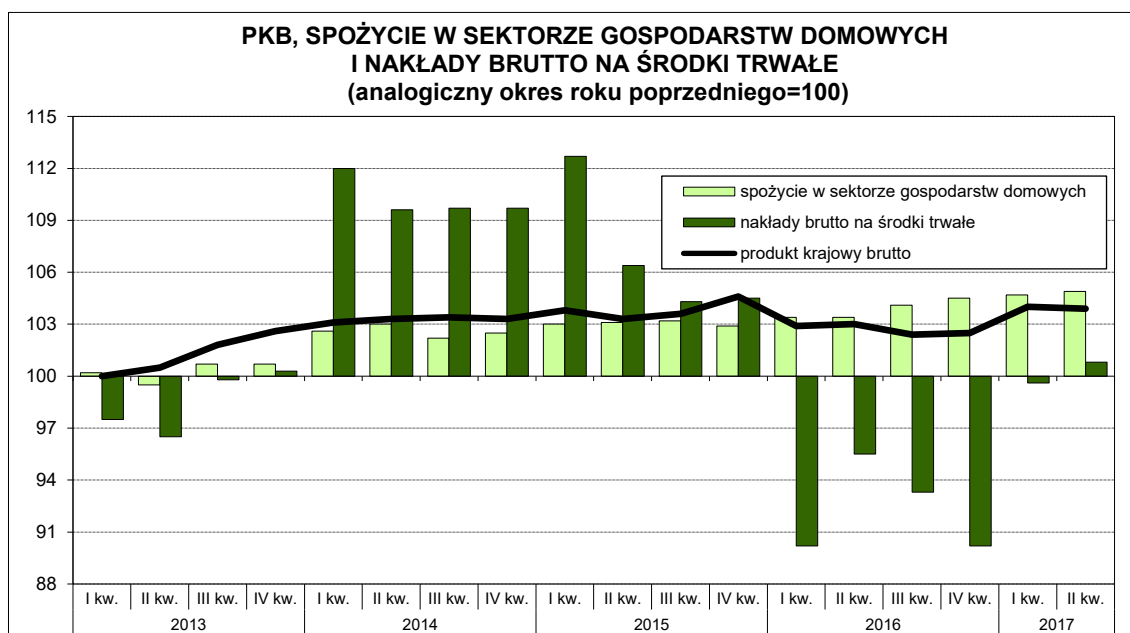
Składki przypisane brutto oraz odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto w podziale na wybrane rodzaje ubezpieczeń kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Składki przypisane brutto			Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto		
	I-VI 2016	I-VI 2017		I-VI 2016	I-VI 2017	
	mln zł	I-VI 2016= =100		mln zł	I-VI 2016= =100	
DZIAŁ I						
Ogółem z działalności bezpośredniej	11909,4	12197,3	102,4	9151,2	10394,1	113,6
w tym:						
Ubezpieczenia na życie	3873,8	3727,2	96,2	3354,1	3043,9	90,8
Ubezpieczenia na życie związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym ..	5184,5	5629,4	108,6	4599,0	6069,9	132,0
Ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe.....	2718,2	2721,4	100,1	1099,8	1184,5	107,7
DZIAŁ II						
Ogółem z działalności bezpośredniej	14662,5	17945,5	122,4	8739,1	8963,9	102,6
w tym:						
Ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe.....	901,2	955,1	106,0	227,4	268,7	118,1
Ubezpieczenia casco pojazdów lądowych	3228,8	3833,8	118,7	2083,2	2218,3	106,5
Ubezpieczenia szkód spowodowanych żywiołami.	1653,4	1782,3	107,8	596,3	696,6	116,8
Ubezpieczenia pozostałych szkód rzeczowych	1264,4	1464,8	115,9	884,3	400,6	45,3
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wynikającej z posiadania pojazdów lądowych....	5181,6	7346,3	141,8	3950,3	4315,1	109,2
w tym obowiązkowe OC posiadaczy pojazdów mechanicznych.....	.	7155,1	x	.	4219,8	x
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej	1014,0	1075,6	106,1	418,0	462,6	110,7

Produkt krajowy brutto

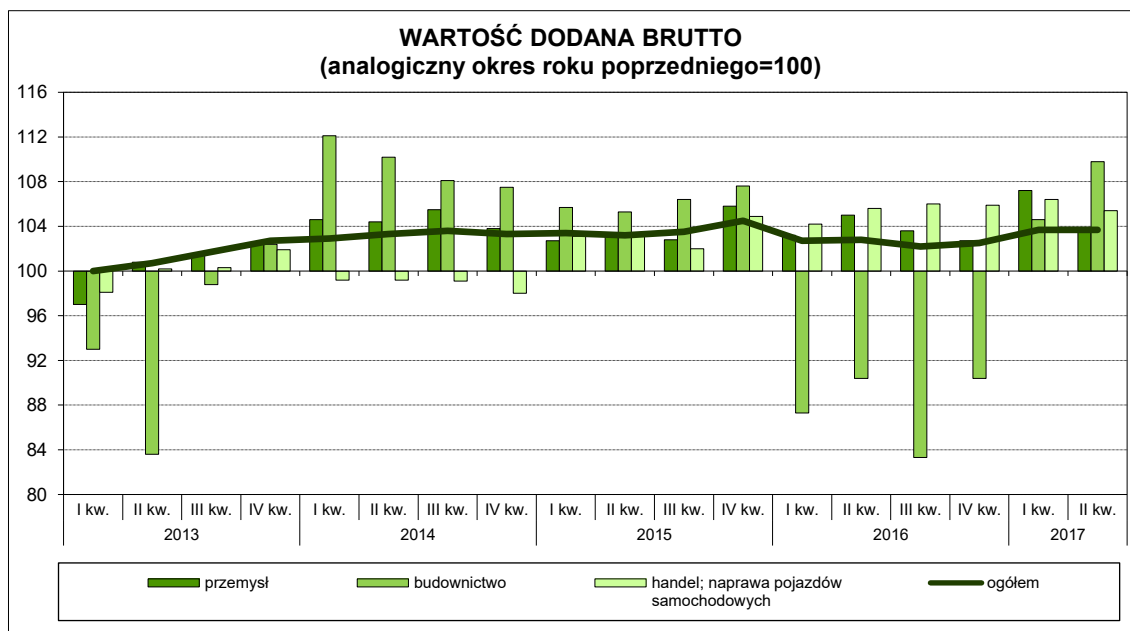
Według wstępnych danych w II kwartale br. **produkt krajowy brutto**, po wyeliminowaniu wpływu czynników o charakterze sezonowym, w ujęciu realnym wzrósł w skali roku o 4,4%, a w porównaniu z poprzednim kwartałem zwiększył się o 1,1%. Produkt krajowy brutto niewyrównany sezonowo był realnie o 3,9% wyższy niż przed rokiem (wobec wzrostu odpowiednio o 4,0% w I kwartale br.).

Głównym czynnikiem kreującym wzrost PKB w II kwartale br. był nadal popyt krajowy, którego wpływ zwiększył się do 5,4 p.proc. (z 3,9 p.proc. w poprzednim kwartale). Oddziaływanie spożycia ogółem było pozytywne i wyniosło 3,4 p.proc. (w tym spożycia w sektorze gospodarstw domowych – 2,9 p.proc., a spożycia publicznego – 0,5 p.proc.). Akumulacja również oddziaływała pozytywnie na wzrost PKB (2,0 p.proc. wobec 0,7 p.proc. w I kwartale br.); po raz pierwszy od IV kwartału 2015 r. notowano dodatni wpływ popytu inwestycyjnego, przy jednoczesnym pozytywnym wpływie przyrostu rzeczowych środków obrotowych. Popyt zagraniczny oddziaływał negatywnie na tempo wzrostu gospodarczego (minus 1,5 p.proc. wobec 0,1 p.proc. w poprzednim okresie).

Popyt krajowy w II kwartale br. był wyższy niż przed rokiem o 5,6% (wobec wzrostu o 4,1% w poprzednim kwartale). Wzrost spożycia ogółem wyniósł 4,3% (w tym spożycie w sektorze gospodarstw domowych wzrosło o 4,9%, a spożycie publiczne – o 2,4%). Akumulacja brutto zwiększyła się w skali roku o 11,5%, pod wpływem znacznego wzrostu rzeczowych środków obrotowych oraz, notowanego po raz pierwszy od IV kwartału 2015 r., wzrostu nakładów brutto na środki trwałe (o 0,8%). **Stopa inwestycji** wyniosła 16,2% (wobec 16,8% przed rokiem oraz 11,7% w I kwartale br.).

Eksport w II kwartale br. wzrósł w skali roku o 2,8%, a **import** zwiększył się o 6,1% (w I kwartale br. obserwowano odpowiednio wzrost eksportu o 8,3%, a importu – o 8,7%).

Wartość dodana brutto w gospodarce narodowej w II kwartale br. była wyższa niż przed rokiem o 3,7%, tj. podobnie jak w I kwartale br. W przemyśle wartość dodana brutto zwiększyła się o 3,9%. W budownictwie wzrost wyniósł 9,8%, po głębokim spadku przed rokiem. W handlu, naprawie pojazdów samochodowych wartość dodana brutto wzrosła o 5,4%, a w transporcie i gospodarce magazynowej – o 9,3%. Zwiększyła się także wartość dodana brutto w informacji i komunikacji (o 6,6%), zakwaterowaniu i gastronomii (o 2,7%), działalności finansowej i ubezpieczeniowej (o 2,2%), działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; administrowaniu i działalności wspierającej (o 2,0%) oraz w obsłudze rynku nieruchomości (o 0,9%). Niewielki spadek odnotowano natomiast w sekcjach administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne, edukacja, opieka zdrowotna i pomoc społeczna łącznie – o 0,2%.

Produkt krajowy brutto niewyrównany sezonowo (ceny bieżące)

Wyszczególnienie	2015		2016				2015				2016				2017	
	w mln zł		kwartaly - w mln zł				kwartaly - w mln zł				kwartaly - w mln zł				I	II
	I	II	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II
Spżycie	1 375 310,3	1 416 388,1	342 488,2	338 134,9	343 562,3	351 124,9	352 281,7	346 747,0	354 344,9	363 014,5	374 781,0	367 908,6				
w tym:																
w sektorze gospodarstw domowych publicznych w sektorze instytucji rządowych i samorządowych	1 038 271,5	1 072 289,9	267 377,3	257 867,8	264 188,2	248 838,2	274 666,6	263 967,5	272 758,7	260 897,1	294 585,6	281 960,6				
Akumulacja brutto	323 824,4	330 924,0	71 868,5	76 771,6	75 947,0	99 237,3	74 397,5	79 309,3	78 171,7	99 045,5	76 908,0	82 397,4				
w tym nakłady brutto na środki trwałe	368 329,6	362 837,2	55 785,4	81 648,7	88 000,5	142 895,0	57 529,3	78 062,1	86 022,4	141 223,4	61 963,9	87 818,6				
Ekspert	361 489,8	334 291,4	58 215,1	78 863,1	84 482,7	139 928,9	52 651,6	75 274,5	79 062,6	127 302,7	53 049,9	76 650,5				
Import	891 075,4	967 828,3	216 159,5	218 225,4	220 407,6	236 282,9	230 502,3	244 804,7	237 436,3	255 085,0	255 756,0	256 694,5				
Popyt krajowy	835 394,4	895 882,9	198 949,9	204 005,9	212 232,1	220 206,5	212 286,0	220 435,7	224 871,3	238 289,9	238 729,0	238 086,2				
Produkt krajowy brutto	1 743 639,9	1 779 225,3	398 273,6	419 783,6	431 562,8	494 019,9	409 811,0	424 809,1	440 367,3	504 237,9	436 744,9	455 727,2				
Wartość dodana brutto	1 799 320,9	1 851 170,7	415 483,2	434 003,1	439 738,3	510 096,3	428 027,3	449 178,1	452 932,3	521 033,0	453 771,9	474 335,5				
w tym:	1 596 295,3	1 637 520,7	372 129,1	384 189,7	387 464,4	452 512,1	383 975,7	395 085,7	396 887,9	461 571,4	398 839,6	414 258,0				
przemysł	417 217,0	433 636,7	104 886,1	93 384,3	91 201,8	127 744,8	108 370,4	97 931,7	95 606,3	131 728,3	116 824,8	102 924,0				
budownictwo	127 480,8	112 324,1	19 632,3	29 940,5	35 125,2	42 782,8	17 726,4	27 258,0	29 612,1	37 727,6	17 826,0	29 904,7				
handel; naprawa pojazdów samochodowych	281 710,6	295 002,8	70 884,8	68 567,1	71 355,3	70 903,4	73 483,4	71 664,4	75 233,8	74 621,2	78 635,4	76 513,7				
transport i gospodarka magazynowa	102 655,8	114 704,2	19 750,5	22 993,1	29 933,0	29 979,2	22 092,5	26 282,7	32 928,0	33 401,0	25 199,2	29 028,7				
zakwaterowanie i gastronomia	17 986,8	19 439,6	3 218,7	4 003,6	5 453,2	5 311,3	3 523,3	4 369,9	5 882,7	5 663,7	3 675,8	4 498,7				
informacja i komunikacja	64 483,3	64 054,8	12 949,8	17 149,4	15 418,5	18 965,6	12 751,1	16 509,9	15 700,8	19 093,0	11 721,8	16 689,1				
działalność finansowa i ubezpieczeniowa	64 917,2	66 420,8	15 803,4	16 749,1	16 946,7	15 418,0	17 141,2	16 112,5	16 955,3	16 211,8	14 250,2	17 089,1				
obsługa rynku nieruchomości	78 386,9	81 661,3	17 606,5	21 024,7	20 250,2	19 505,5	18 364,5	21 936,3	21 123,9	20 236,6	18 633,3	22 896,3				
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; administrowanie i działalność wspierająca	128 990,9	133 281,0	29 930,1	37 135,2	30 970,1	30 955,5	31 140,5	38 133,5	32 150,4	31 856,6	32 629,9	40 079,7				
administracja publiczna																
i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne; edukacja, opieka zdrowotna i pomoc społeczna	235 965,8	240 220,5	60 864,2	53 593,8	54 746,1	66 761,7	62 454,9	55 113,7	55 896,9	66 755,0	62 817,7	55 647,5				

Dynamika realna produktu krajowego brutto niewyrównanego sezonowo^a

Wyszczególnienie	2015		2016					2017					
	rok poprzedni=100	2015	kwartały - analogiczny okres roku poprzedniego=100					2017					
			I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	
Spżycie	102,8	102,6	102,3	102,4	104,0	103,6	103,5	104,0	103,1	103,9	104,3		
w tym:													
w sektorze gospodarstw domowych publicznych w sektorze instytucji rządowych i samorządowych	103,0	103,0	103,1	103,2	102,9	103,4	103,4	104,1	104,5	104,7	104,9		
Akumulacja brutto	102,4	101,4	100,0	99,9	107,2	104,5	104,2	103,8	99,8	101,0	102,4		
w tym nakłady brutto na środki trwałe	104,9	103,8	105,9	105,0	104,8	102,9	95,0	97,8	98,4	105,2	111,5		
Eksport	106,1	112,7	106,4	104,3	104,5	90,2	95,5	93,3	90,2	99,6	100,8		
Import	107,7	109,0	106,1	106,5	109,1	107,1	111,8	107,8	109,3	108,3	102,8		
Import krajowy	106,6	107,4	105,4	105,3	108,4	108,7	110,1	108,7	108,2	108,7	106,1		
Popyt krajowy	103,3	102,8	103,0	103,0	104,2	103,5	101,9	102,7	101,7	104,1	105,6		
Produkt krajowy brutto	103,8	103,8	103,3	103,6	104,6	102,9	103,0	102,4	102,5	104,0	103,9		
Wartość dodana brutto	103,7	102,6	103,2	103,5	104,5	102,7	102,8	102,2	102,5	103,7	103,7		
w tym:													
przemysł	103,8	103,6	103,1	102,8	105,8	103,2	105,0	103,6	102,7	107,2	103,9		
budownictwo	106,4	88,0	105,3	106,4	107,6	87,3	90,4	83,3	90,4	104,6	109,8		
handel; naprawa pojazdów samochodowych	103,3	105,4	103,1	102,0	104,9	104,2	105,6	106,0	105,9	106,4	105,4		
transport i gospodarka magazynowa	99,3	106,4	98,4	100,2	99,8	102,4	106,8	105,3	110,1	113,3	109,3		
zakwaterowanie i gastronomia	98,1	103,0	99,2	98,3	96,8	102,9	103,0	103,1	103,1	102,9	102,7		
informacja i komunikacja	108,1	104,5	108,3	106,7	109,3	105,0	101,4	106,3	105,5	100,5	106,6		
działalność finansowa i ubezpieczeniowa	114,8	104,6	111,8	124,1	104,6	116,1	100,0	104,4	99,0	82,5	102,2		
obsługa rynku nieruchomości	97,2	103,8	97,3	97,4	97,7	103,2	103,7	104,0	104,0	101,0	100,9		
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; administrowanie i działalność wspierająca													
administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne; edukacja; opieka zdrowotna i pomoc społeczna	110,3	103,4	109,9	110,2	111,0	102,4	102,7	104,3	104,4	102,4	102,0		
	102,0	101,7	101,1	101,6	103,6	102,0	102,2	102,3	100,9	100,3	99,8		

^a Ceny stałe średnioroczne roku poprzedniego.

Dynamika realna produktu krajowego brutto wyrównanego sezonowo ^a	2015				2016				2017		
	kwartały - okres poprzedni=100								I	II	
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	
Wyszczególnienie											
Spożycie	100,6	100,8	100,5	101,2	100,8	100,8	101,2	100,9	101,1	101,0	
w tym:											
w sektorze gospodarstw domowych publicznych w sektorze instytucji rządowych i samorządowych	100,6	100,8	100,5	100,8	101,0	100,9	101,3	101,2	101,3	101,3	101,3
Akumulacja brutto	100,0	101,2	100,1	102,4	101,0	99,4	101,1	100,3	100,1	101,5	101,5
w tym nakłady brutto na środki trwałe	100,9	103,1	100,2	100,1	98,3	97,8	101,4	102,0	103,8	104,3	104,3
Eksport	103,6	98,4	101,6	100,9	90,4	101,6	99,3	99,8	100,3	100,5	100,5
Import	102,7	99,9	103,7	102,2	101,2	104,8	99,6	102,5	101,2	100,0	100,0
Popyt krajowy	100,8	101,0	102,1	103,6	101,4	103,6	100,6	101,1	103,6	100,1	100,1
Popyt zagraniczny	100,4	101,6	100,2	101,5	99,8	100,0	101,8	100,7	101,7	101,4	101,4
Produkt krajowy brutto	101,5	100,5	101,2	100,9	99,9	100,9	100,4	101,7	101,1	101,1	101,1
Wartość dodana brutto	101,1	101,0	101,1	100,9	100,5	100,2	100,7	101,7	100,7	100,7	101,4
w tym:											
przemysł	100,3	100,6	102,3	100,3	101,2	101,1	100,9	101,9	101,2	101,8	101,8
budownictwo	105,2	98,1	102,5	97,1	91,4	100,2	97,4	103,0	103,9	101,4	101,4
handel; naprawa pojazdów samochodowych	102,0	100,3	101,0	101,7	100,7	102,1	101,0	101,5	101,9	101,7	101,7
transport i gospodarka magazynowa	99,7	99,8	101,5	101,0	101,3	103,0	102,4	102,6	102,5	100,8	100,8
zakwaterowanie i gastronomia	96,9	101,0	99,7	100,2	101,5	100,5	101,1	100,3	101,4	100,5	100,5
informacja i komunikacja	101,8	103,5	99,8	102,5	101,5	98,9	102,1	101,2	99,7	102,8	102,8
działalność finansowa i ubezpieczeniowa	101,9	106,7	98,0	103,2	106,2	92,8	101,7	97,6	95,2	104,6	104,6
obsługa rynku nieruchomości	94,0	102,3	100,9	101,3	100,5	101,1	100,4	100,6	100,2	100,7	100,7
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; administrowanie i działalność wspierająca											
administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne; edukacja; opieka zdrowotna i pomoc społeczna	103,7	102,1	101,5	101,5	100,3	100,9	100,7	100,9	101,1	101,0	101,0
inne											
inne	100,4	100,5	100,6	101,0	100,3	100,4	100,0	100,1	100,3	100,3	100,3

^a Geny stałe przy roku odniesienia 2010.

Dynamika realna produktu krajowego brutto wyrównanego sezonowo^a

Wyszczególnienie	2015				2016				2017	
	kwartaly – analogiczny okres roku poprzedniego=100									
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II
Spożycie	103,3	102,9	102,6	103,1	103,2	103,3	104,1	103,7	104,1	104,3
w tym:										
w sektorze gospodarstw domowych publicznych w sektorze instytucji rządowych i samorządowych	103,1	103,1	102,9	102,7	103,1	103,3	104,1	104,5	104,9	105,3
Akumulacja brutto	102,9	101,8	101,0	103,7	104,7	102,9	104,0	101,9	101,0	103,1
w tym nakłady brutto na środki trwałe	103,6	105,8	103,9	104,4	101,7	96,5	97,6	99,5	105,0	112,0
Eksport	110,2	106,0	105,4	104,5	91,2	94,1	92,1	91,0	101,0	100,0
Import	108,2	106,0	108,3	108,6	107,1	112,4	107,9	108,3	108,2	103,2
Popyt krajowy	107,7	106,0	105,1	107,8	108,4	111,2	109,4	106,8	109,2	105,5
	103,3	103,2	102,7	103,8	103,2	101,5	103,0	102,2	104,2	105,8
Produkt krajowy brutto	104,0	103,4	103,8	104,2	102,5	103,0	102,2	103,0	104,2	104,4
Wartość dodana brutto	102,6	103,4	103,5	104,1	103,5	102,7	102,3	103,1	103,4	104,6
w tym:										
przemysł	101,2	101,9	105,2	103,5	104,5	105,0	103,5	105,2	105,2	105,9
budownictwo	107,2	104,6	106,0	102,7	89,2	91,1	86,6	91,9	104,5	105,8
handel; naprawa pojazdów samochodowych	102,1	102,3	102,5	105,1	103,8	105,7	105,6	105,4	106,6	106,2
transport i gospodarka magazynowa	97,7	98,1	99,7	102,0	103,6	106,9	107,9	109,6	111,0	108,6
zakwaterowanie i gastronomia	101,1	101,7	99,0	97,8	102,4	101,8	103,3	103,5	103,4	103,4
informacja i komunikacja	108,1	109,9	105,7	107,7	107,4	102,6	104,9	103,7	101,9	105,9
działalność finansowa i ubezpieczeniowa	115,7	121,0	113,0	109,9	114,6	99,6	103,4	97,8	87,6	98,8
obsługa rynku nieruchomości	95,7	97,9	97,3	98,3	105,0	103,8	103,4	102,7	102,4	101,9
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; administrowanie i działalność wspierająca	108,5	109,4	109,1	109,2	105,5	104,2	103,4	102,8	103,6	103,8
administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne; edukacja; opieka zdrowotna i pomoc społeczna	102,4	102,2	101,8	102,5	102,4	102,4	101,8	100,9	100,8	100,7

^a Ceny stałe przy roku odniesienia 2010.

Skala wpływu poszczególnych kategorii na wzrost realny produktu krajowego brutto^a (w p.proc.)

Wyszczególnienie	2015				2016				2017			
	kwartaly				kwartaly				kwartaly			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Popyt krajowy	2,8	2,9	2,9	4,2	3,4	1,8	2,7	1,7	3,9	5,4		
Spożycie	2,3	1,8	1,9	2,8	3,0	2,7	3,1	2,2	3,2	3,4		
w tym:												
w sektorze gospodarstw domowych	2,0	1,8	1,9	1,4	2,2	2,0	2,5	2,2	3,0	2,9		
publiczne w sektorze instytucji rządowych i samorządowych	0,3	0,0	0,0	1,4	0,8	0,7	0,6	0,0	0,2	0,5		
Akumulacja brutto	0,5	1,1	1,0	1,4	0,4	-0,9	-0,4	-0,5	0,7	2,0		
w tym:												
nakłady brutto na środki trwałe	1,7	1,1	0,8	1,3	-1,4	-0,8	-1,3	-2,8	0,0	0,1		
przyrost rzeczowych środków obrotowych	-1,2	0,0	0,2	0,1	1,8	-0,1	0,9	2,3	0,7	1,9		
Saldo obrotów z zagranicą	1,0	0,4	0,7	0,4	-0,5	1,2	-0,3	0,8	0,1	-1,5		
Produkt krajowy brutto	3,8	3,3	3,6	4,6	2,9	3,0	2,4	2,5	4,0	3,9		
Wartość dodana brutto	3,2	2,8	3,1	4,0	2,4	2,5	2,0	2,3	3,3	3,2		

^a Ceny stałe średnioroczne roku poprzedniego.

Wybrane wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju

		Wyszczególnienie											
		a - 2016					b - 2017						
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ¹ w tys. osób		5703	5711	5727	5730	5734	5753	5762	5761	5771	5779	5792	5799
a		5960	5976	5982	5991	5990	6002	6022	6026				
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu okresu) w tys. osób		1648	1653	1601	1522	1457	1393	1362	1347	1324	1308	1314	1335
a		1397	1383	1324	1253	1202	1152	1140	1136				
Stopa bezrobocia (stan w końcu okresu) w %		10,2	10,2	9,9	9,4	9,1	8,7	8,5	8,4	8,3	8,2	8,2	8,3
a		8,6	8,5	8,1	7,7	7,4	7,1	7,1	7,0				
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie nominalne brutto w sektorze przedsiębiorstw ¹ :													
w złotych		4101,36	4137,55	4351,45	4313,57	4166,28	4252,19	4291,85	4212,56	4217,96	4259,37	4329,71	4635,77
a		4277,32	4304,95	4577,86	4489,07	4390,99	4508,08	4501,52	4492,63				
poprzedni miesiąc=100		90,8	100,9	105,2	99,1	96,6	102,1	100,9	98,2	100,1	101,0	101,7	107,1
a		92,3	100,6	106,3	98,1	97,8	102,7	99,9	99,8				
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100		104,0	103,9	103,3	104,6	104,1	105,3	104,8	104,7	103,9	103,6	104,0	102,7
a		104,3	104,0	105,2	104,1	105,4	106,0	104,9	106,6				
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie realne brutto w sektorze przedsiębiorstw ¹ – analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100		104,9	104,8	104,3	105,9	105,2	106,1	105,9	105,7	104,4	103,7	104,0	101,8
a		102,6	101,8	103,1	102,1	103,4	104,5	103,2	104,8				
Przeciętne miesięczne emerytura i renta realna brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych		103,8	103,7	102,3	102,4	102,3	102,2	102,2	102,4	102,1	101,8	101,4	100,7
a		99,9	99,3	100,2	100,1	100,3	100,4	100,1	100,2				
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100		103,1	103,1	100,6	100,3	99,3	100,0	100,7	101,0	100,7	100,5	100,4	99,2
a		98,6	98,0	99,7	99,5	99,4	99,7	99,4	99,4				
rolników indywidualnych													
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100													
a													
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych:													
poprzedni miesiąc=100		99,5	99,9	100,1	100,3	100,1	100,2	99,7	99,8	100,0	100,5	100,1	100,7
a		100,4	100,3	99,9	100,3	100,0	99,8	99,8	99,9				
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100		99,1	99,2	99,1	98,9	99,1	99,2	99,1	99,2	99,5	99,8	100,0	100,8
a		101,7	102,2	102,0	102,0	101,9	101,5	101,7	101,8				
grudzień poprzedniego roku=100		99,5	99,4	99,5	99,8	99,9	100,1	99,8	99,5	99,5	100,1	100,2	100,8
a		100,4	100,7	100,7	100,9	101,0	100,8	100,6	100,5				
b													
Wskaźniki cen produkcji sprzedanej przemysłu:													
poprzedni miesiąc=100		99,5	99,6	99,7	100,3	101,2	100,2	99,9	99,6	100,3	100,5	101,2	101,2
a		100,3	100,1	99,9	99,8	99,4	99,6	100,3	100,4				
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100		98,8	98,5	98,1	98,8	99,6	99,2	99,5	99,9	100,2	100,6	101,8	103,2
a		104,0	104,5	104,8	104,2	102,4	101,8	102,2	103,0				
b													
Wskaźniki cen produkcji budowlano-montażowej:													
poprzedni miesiąc=100		99,9	99,9	99,9	100,0	100,0	100,1	100,1	100,1	100,0	100,0	100,1	100,1
a		100,0	99,9	100,0	100,1	100,0	100,0	100,1	100,2				
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100		99,3	99,3	99,2	99,3	99,4	99,5	99,6	99,8	99,8	99,9	100,0	100,2
a		100,3	100,3	100,4	100,4	100,4	100,3	100,3	100,4				
b													

1 Dotyczy podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Wybrane wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju (dok.)

		Wyszczególnienie											
		a - 2016						b - 2017					
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Produkcja sprzedana przemysłu ¹ (ceny stałe ²):													
	poprzedni miesiąc=100	91,9	106,9	107,0	96,9	96,1	107,4	90,0	103,4	110,4	97,5	101,8	95,5
	a	98,2	99,0	117,6	86,7	105,5	102,7	91,5	105,9				
	b	101,3	106,8	100,7	106,0	103,2	106,0	96,6	107,5	103,2	98,7	103,1	102,1
	a	109,1	101,1	111,1	99,4	109,2	104,4	106,2	108,8				
	b												
Produkcja budowlano-montażowa ¹ (ceny stałe ²):													
	poprzedni miesiąc=100	31,9	114,3	120,6	109,9	107,8	113,4	96,6	97,2	118,7	98,3	105,4	134,8
	a	35,4	106,0	149,3	97,9	112,1	116,6	103,6	100,3				
	b	91,4	89,5	84,2	85,1	86,3	87,0	81,2	79,5	84,7	79,9	87,2	92,0
	a	102,1	94,7	117,2	104,3	108,4	111,6	119,8	123,5				
	b	12771	25027	37423	51134	62041	73741	86624	99352	112017	128637	145210	163325
	a	15355	26899	40587	51853	65499	78379	93530	108902				
	b												
Sprzedaż detaliczna towarów ¹ (ceny stałe ³):													
	poprzedni miesiąc=100	75,1	101,3	113,6	99,7	99,3	103,1	100,2	101,4	98,6	103,0	96,6	120,6
	a	77,7	97,2	116,5	98,6	100,0	101,6	101,2	101,5				
	b	103,2	106,2	103,0	105,5	104,3	106,5	104,4	107,8	106,3	104,6	107,4	106,1
	a	109,5	105,2	107,9	106,7	107,4	105,8	106,8	106,9				
	b	1759,9	-3098,3	-9587,2	-11125,5	-13482,5	-18683,8	-14387,3	-14929,4	-20615,4	-24641,3	-27567,7	-46159,5
	a	6749,4	856,1	-2284,3	-982,7	-1606,6	5860,4	2351,6	4884,4				
	b												
Średnie kursy walut w zł - NBP:													
	100 dolarów amerykańskich	403,97	395,65	386,44	379,85	389,91	392,00	397,07	383,54	385,67	390,75	406,00	420,49
	a	411,66	404,87	401,84	395,62	380,70	375,04	368,05	361,27				
	b	439,35	439,60	429,34	430,68	440,76	440,19	439,66	430,03	432,50	430,86	438,39	443,71
	a	437,06	430,97	429,21	423,85	420,40	420,83	423,61	426,65				
	b	401,76	398,95	393,11	393,89	398,74	403,74	404,65	395,49	395,86	396,15	407,49	412,56
	a	407,92	404,24	400,88	395,34	385,80	387,08	382,91	374,71				
	b												
Handel zagraniczny ⁴ w mln zł:													
	eksport	60048,0	65693,5	68288,2	67421,7	66092,2	69818,4	62752,8	62213,8	70043,6	69990,3	73932,6	67182,7
	a	68863,0	68848,2	80305,1	68320,6	71777,7	71374,5	62706,8					
	b	58015,1	64223,6	66715,5	65315,6	63554,5	66706,1	62008,7	63386,1	69396,6	68873,8	71415,7	66858,8
	a	67004,6	69593,9	78512,8	65799,3	71826,2	71864,0	64813,0					
	b	2032,9	1469,9	1572,7	2106,1	2537,7	3112,3	744,1	-1172,3	647,0	1116,5	2516,9	323,9
	a	1858,4	-745,7	1792,3	2521,3	-48,5	-489,5	-2106,2					
	b												

1 Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. 2 Średnie ceny bieżące z 2010 r. 3 Ceny bieżące z okresu poprzedzającego okres badany. 4 Od stycznia 2017 r. - dane wstępne.

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

A. Unia Europejska

Wyszczególnienie	PKB				Handel zagraniczny				Zharmonizowana stopa bezrobocia ^e				Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych				Produkcja przemysłowa ^b				Produkcja w budownictwie ^b			
	2016		2017 ^c		I-VI 2017		saldo		VII 2016		2017		VIII 2016		VII 2016		2017		VII 2016		2017			
	I kw.	II kw.	zmiana w % w skali roku		eksport	import	w mld euro		VI	VII	VI	VII	VIII	VIII	VI	VII	VI	VII	VI	VII	VI	VII		
	zmiana w % w skali roku																							
UE-28	1,9	2,1	2,4	·	·	·	·	·	8,5	7,7	7,7	7,7	0,3	1,5	1,7	0,0	3,1	3,1	2,4	4,1	3,6	3,6		
Strefa euro - 19	1,8	2,0	2,3	·	·	·	·	10,0	9,1	9,1	9,1	0,2	1,3	1,5	-0,4	2,8	3,2	4,2	4,3	4,3	3,4	3,4		
Austria	1,5	2,1	2,9	8,0	8,8	-2,7	-2,0	6,3	5,3	5,4	5,4	0,6	2,0	2,1	-0,5	4,2	·	·	-0,3	6,1	·	·		
Belgia	1,2	1,6	1,5	6,2	-0,9	11,8	11,2	7,8	·	·	·	·	2,0	1,8	2,0	7,0	4,0	·	1,2	0,2	·	·		
Bulgaria	3,4	3,5	3,6	15,9	-33,5	-1,7	-1,2	7,6	6,0	5,9	·	-1,1	0,6	0,7	2,6	3,3	4,2	·	-17,9	8,1	7,9	7,9		
Chorwacja	3,0	3,4	3,4	15,8	-17,5	-4,1	-3,8	13,2	10,7	10,6	10,6	-1,5	1,2	1,5	1,3	4,3	2,5	1,8 ^d	1,8 ^d	2,6 ^e	1,3 ^f	1,3 ^f		
Cypr	2,8	3,7	3,5	-10,8	-9,4	-2,4	-2,1	13,0	10,8	10,8	10,8	-0,6	-0,1	0,5	8,7	1,8	·	4,4 ^g	4,4 ^g	36,7 ^e	·	·		
Czechy	2,6	3,0	4,7	6,4	-31,1	9,1	10,4	4,1	2,9	2,9	2,9	0,6	2,4	2,4	-7,1	3,0	3,3	-8,7	8,1	1,7	1,7			
Dania	1,7	2,6	2,7	7,1	-8,7	4,9	4,7	6,3	5,7	5,8	5,8	0,0	1,5	1,5	7,0	2,1	-3,1	8,4	-1,5	·	·	·		
Estonia	2,1	4,3	5,2	10,1	-77,8	-1,1	-0,9	7,0	6,6	·	·	1,1	3,9	4,2	2,5	11,9	4,7	4,2 ^d	20,4 ^e	17,6 ^f	·	·		
Finlandia	1,9	2,8	3,0	15,2	-89,3	-0,6	-1,0	8,8	8,7	8,8	8,8	0,5	0,6	0,8	6,8	2,6	2,6	5,7	3,6	·	·	·		
Francja	1,2	1,1	1,7	3,7	-0,7	-42,4	-31,2	9,9	9,6	9,8	9,8	0,4	0,8	1,0	-0,4	2,5	3,6	1,6	3,9	2,2	2,2	2,2		
Grecja	0,0	0,4	0,8	18,4	-84,0	-11,6	-9,6	23,4	21,2	·	·	0,4	0,9	0,6	5,6	2,3	1,9	15,4 ^d	9,7 ^e	-1,1 ^f	-1,1 ^f	-1,1 ^f		
Hiszpania	3,3	3,0	3,1	10,0	-56,7	-12,1	-8,5	19,6	17,1	17,1	17,1	-0,3	1,7	2,0	-0,8	2,9	1,9	15,8	7,4	5,4	5,4	5,4		
Holandia	2,2	2,6	3,8	13,6	-2,9	34,3	28,3	6,0	4,9	4,8	4,8	0,1	1,5	1,5	-0,5	3,8	4,1	10,6	6,9	4,3	4,3	4,3		
Irlandia	5,1	5,6	5,8	8,1	-22,2	24,5	21,4	8,1	6,3	6,4	6,4	-0,4	-0,2	0,4	5,1	-7,9	-9,2	12,7 ^g	22,5 ^e	·	·	·		
Litwa	2,3	4,0	4,0	17,8	-36,0	-1,3	-1,2	8,0	7,0	7,6	7,6	0,5	4,1	4,6	0,1	8,2	5,0	-15,9 ^d	7,1 ^e	6,4 ^f	6,4 ^f	6,4 ^f		
Luksemburg	4,2	3,3	·	-3,6	-36,4	-2,9	-2,3	6,3	5,9	6,0	6,0	-0,2	1,8	2,3	2,3	0,3	-3,8	2,2	4,4	·	·	·		
Łotwa	2,0	4,1	4,8	12,0	-23,5	-1,2	-0,9	9,9	8,9	8,5	8,5	-0,1	2,6	3,2	2,5	7,8	8,9	-19,0 ^d	8,4 ^e	15,8 ^f	15,8 ^f	15,8 ^f		
Malta	5,5	5,8	6,2	-21,2	-99,4	-1,7	-1,8	4,9	4,0	4,1	4,1	1,0	1,2	1,2	-5,3	3,0	-1,7	-0,4 ^d	19,4 ^e	11,8 ^f	11,8 ^f	11,8 ^f		
Niemcy	1,9	1,9	2,1	6,1	-7,8	124,2	131,0	4,2	3,8	3,7	3,7	0,3	1,5	1,8	-1,9	2,4	3,9	3,1	4,9	4,6	4,6	4,6		
Polska	2,7	4,2	4,4	10,4	-15,2	1,1	3,6	6,1	5,0	4,8	4,8	-0,5	1,4	1,4	1,0	6,8	6,3	-15,2	13,5	19,8	19,8	19,8		
Portugalia	1,4	2,8	2,9	11,7	-45,4	-6,4	-5,0	10,9	9,1	9,1	9,1	0,8	1,0	1,3	-0,8	3,9	5,2	-3,5	2,5	1,7	1,7	1,7		
Rumunia	4,8	5,7	5,7	9,5	-44,5	-5,8	-4,5	5,8	5,0	5,2	5,2	0,3	0,9	0,6	1,1	11,8	7,6	0,2	-6,1	1,7	1,7	1,7		
Słowacja	3,3	3,1 ^a	3,1 ^a	6,3	-23,3	0,9	1,3	9,7	7,6	7,3	7,3	-0,8	1,5	1,6	-11,9	3,1	9,2	-23,0	-0,5	14,7	14,7	14,7		
Słowenia	3,1	5,0	5,2	13,0	-79,4	1,1	1,2	7,8	7,1	7,0	7,0	-0,2	1,2	1,4	7,7	6,9	6,5	-15,8	21,1	8,8	8,8	8,8		
Szwecja	3,3	2,2	3,0	8,3	-35,2	0,4	0,1	6,9	6,5	7,1	7,1	1,2	2,3	2,2	2,2	9,2	6,6	12,8	16,8	21,2	21,2	21,2		
Węgry	2,0	3,8	3,5	10,4	-85,6	3,5	4,2	5,0	4,3	·	·	-0,1	2,2	2,7	0,1	6,6	0,2	-1,6	27,2	22,6	22,6	22,6		
Wielka Brytania	1,8	2,0	1,7	8,0	-39,8	-84,0	-102,2	4,8	4,3	·	·	0,6	2,6	2,9	2,2	0,3	0,2	-1,6	0,1	-1,1	-1,1	-1,1		
Włochy	0,9	1,2	1,5	8,0	11,3	19,1	23,3	11,5	11,2	11,3	11,3	-0,1	1,2	1,4	-0,3	5,2	4,4	-1,0	-0,7	-0,4	-0,4	-0,4		

a Dane wyrównane sezonowo. b Dane wyrównane dniami roboczymi. c Dane wyrównane sezonowo oraz dniami roboczymi. d II kw. 2016 r. e I kw. 2017 r. f II kw. 2017 r. g I kw. 2016 r.

B. OECD i wybrane kraje świata

Wyszczególnienie	PKB ^{ab}		Handel zagraniczny		Zharmonizowana stopa bezrobocia ^d		Wskaźnik cen konsumpcyjnych (CPI)		Produkcja przemysłowa ^a		Produkcja w budownictwie ^e								
	2016	2017		I-VI 2017	I-VI 2016	VII 2016	VII 2017	VII 2016	VIII 2016	VII 2016	VII 2017	VI 2016	VII 2016						
		I kw.	II kw.											VI	VII	VI	VII		
	zmiana w % w skali roku																		
w mld USD																			
OECD	1,8	2,1	2,4	6,9	7,3	-258,7	-222,5	6,3	5,8	5,8	2,0	2,0	-0,5	2,7	1,0	4,7	1,0	4,7	
w tym:																			
Australia	2,4	1,8	1,8	31,7	10,0	13,7	-5,0	5,8	5,7	5,6	2,1 ^d	1,9 ^e	2,6 ^c	-0,6 ^d	2,0 ^c	0,7 ^e	2,0 ^c	-4,3 ^d	-2,0 ^e
Chile	1,6	0,2	1,3	6,3	11,6	1,2	2,5	6,6	6,6	.	3,4	1,7	1,9	-2,2	-42,1	3,3	-42,1	4,0	13,1
Islandia	7,2	8,6	2,7	3,7	12,1	-0,8	-0,6	3,0	2,1	2,0	1,0	1,8	1,7	-6,3	45,7	.	45,7	.	.
Izrael	3,7	3,7	2,9	2,9	0,4	-5,5	-6,1	4,7	4,3	4,1	-0,7	-0,7	-0,1	-1,1	3,5 ^c	.	3,5 ^c	.	.
Japonia	1,0	1,4	1,6	9,5	11,6	11,7	16,4	3,0	2,8	2,8	-0,5	0,4	.	-0,6	1,7	.	1,7	6,6	.
Kanada	1,5	2,3	3,7	10,9	6,1	-0,9	-9,4	7,0	6,5	6,3	1,1	1,2	.	0,0	-2,7	.	-2,7	4,3	.
Korea Południowa	2,8	3,0	2,7	15,6	21,6	44,2	48,3	3,6	3,8	3,6	0,5	2,2	2,6	3,0	16,3	0,2	16,3	8,5	14,1
Meksyk	2,3	2,6	3,0	10,6	7,8	-4,3	-8,7	3,8	3,3	3,2	2,7	6,4	6,7	.	-0,3	.	-0,3	-0,4	-2,9
Norwegia	1,1	0,8	2,1	14,9	8,6	10,4	7,1	5,0	4,3	.	4,0	1,5	1,3	0,3	2,2 ^c	1,9	2,2 ^c	2,9 ^d	5,4 ^e
Nowa Zelandia	3,1	2,5	.	10,3	13,1	-1,1	-0,6	5,1 ^c	4,9 ^d	4,8 ^e	0,4 ^c	2,2 ^d	1,7 ^e	1,2 ^f	8,0 ^f	.	8,0 ^f	3,8 ^d	.
Stany Zjednoczone	1,5	2,0	2,2	7,4	7,5	-394,9	-366,2	4,9	4,4	4,3	1,1	1,7	1,9	-1,2	4,1	2,4	4,1	3,5	2,3
Szwajcaria	1,3	0,4	0,4	2,6	3,3	18,9	19,1	4,6 ^c	5,3 ^d	4,4 ^e	-0,1	0,3	0,5	-1,3 ^c	-1,3 ^c	2,9 ^e	-1,3 ^c	0,8 ^d	2,4 ^e
	2,9	4,7	6,1	8,0	8,7	-31,5	-28,6	11,2	.	.	8,0	9,8	10,7	-4,3	6,1 ^c	.	6,1 ^c	.	.
Białoruś	-2,6	0,4		21,3	19,8	-2,0	-1,8	1,0 ^g	0,8 ^g	0,7 ^g	11,8	6,0	5,3	.	.	.	.	.	.
Brazylia	-3,6	-0,4	0,2	18,9	6,8	37,4	24,4	.	.	.	9,0	2,7	2,5	-4,5	-9,3	1,5	-9,3	-6,1	-5,6
Chiny	6,7	6,9	6,9	4,4	19,5	212,7	314,3	.	.	.	1,3	1,4	1,8	.	.	.	.	.	.
Indie	7,9 ^h	6,0 ^h	5,9	11,1	28,7	-75,1	-40,6	.	.	.	5,3	1,8	.	-2,5	.	.	.	.	.
Południowa Afryka	0,3	0,7	0,5	17,2	14,2	2,1	0,9	26,5 ^c	27,2 ^d	27,6 ^e	6,3	4,4	.	.	.	.	-13,7	22,5	.
Rosja	-0,2	0,5	2,5	29,2	27,1	56,6	42,3	5,7 ^c	5,2 ^d	5,3 ^e	6,8	3,9	.	1,7	3,0	1,3	4,6 ^c	-23,3 ^d	-13,7 ^e
Ukraina ⁱ	2,3	2,5	2,3	24,2	29,9	-1,9	.	10,3 ^f	10,5 ^d	.	8,4	15,9	16,2	0,5	2,1,0	-2,6	2,1,0	31,9	17,3

^a Dane wyrównane sezonowo. ^b Dane na podstawie SNA 2008. ^c II kw. 2016 r. ^d I kw. 2017 r. ^e II kw. 2017 r. ^f I kw. 2017 r. ^g Rejestrowana stopa bezrobocia. ^h Dane na podstawie SNA 1993. ⁱ Dane nie obejmują czasowo okupowanego terytorium Autonomicznej Republiki Krymu i miasta Sewastopol.

Uwaga: przeliczeń danych dotyczących handlu zagranicznego w oparciu o dane zawarte w bazie Eurostatu i OECD dokonano w Departamencie Analiz i Opracowań Zbiorczych GUS.

Źródło: EUROSTAT, OECD, BELSTAT, ROSSTAT, UKRSTAT, GUS — dane pobrano w dn. 20.09.2017 r.